

AN COIMISIÚN
EORPACH

An Bhruiséil, 30.11.2016
COM(2016) 861 final

2016/0379 (COD)

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir leis an margadh inmheánach sa leictreachas

(athmhúnlú)

(Téacs atá ábhartha maidir le LEE)

{SWD(2016) 410 final}

{SWD(2016) 411 final}

{SWD(2016) 412 final}

{SWD(2016) 413 final}

MEABHRÁN MÍNIÚCHÁIN

1. COMHTHÉACS AN TOGRA

• Forais agus cuspoirí an togra

Comhthéacs an Bheartais

Caitheann saoránaigh na hEorpa sciar nach beag dá n-ioncam ar chúrsaí fuinnimh, agus is ionchur tábhachtach ag an tionsclaíocht san Eoraip an earnáil fuinnimh. San am céanna, tá ról lárnach ag an earnáil fuinnimh san oibleagáid a bhaineann le hastaíochtaí gáis cheaptha teasa a laghdú san Aontas de 40 % faoi 2030 agus cion dar luach 50 % a bheith ann i dtaca le foinsí in-athnuaite faoi 2030.

Na tograí maidir le hathmhúnlú ar an Treoir maidir le comhrialacha don mhargadh inmheánach sa leictreachas, an Rialachán maidir leis an margadh sa leictreachas, agus an Rialachán lena mbunaítear an Ghníomhaireacht um Chomhar idir Rialálaithe Fuinnimh, is cuid iad de phacáiste tionscnamh is leithne de chuid an Choimisiúin ("Fuinneamh Glan do Mhuintir na hEorpa ar fad"). Is éard atá sa Phacáiste príomh-mholtaí an Choimisiúin maidir le cur chun feidhme an Aontais Fuinnimh, dá bhforáiltear i dTreorchlár an Aontais Fuinnimh¹. Tá ann idir thograí reachtacha agus thionscnaimh neamhreachtacha darb aidhm creat tarraingteach cumasúcháin a chruthú dá dtiocfaidh sochair nithiúla do shaoránaigh, mar aon le poist, fás agus infheistíocht, agus san am céanna cur le gach ceann de chúig ghné an Aontais Fuinnimh. Is iad príomhthosaíochtaí an phacáiste, dá bhrí sin, éifeachtúlacht fuinnimh ar an gcéad dul síos, cinnireacht dhomhanda an Aontais Eorpaigh i dtaca le foinsí in-athnuaite, agus socrú cóir do thomhaltóirí fuinnimh.

Tá ráite arís agus arís eile ag Comhairle na hEorpa² agus ag Parlaimint na hEorpa³ araon gur le margadh fuinnimh comhtháite dea-fheidhmiúil is fearr a áiritheofar go mbeidh costas an fhuinnimh inacmhainne, a áiritheofar soláthar an fhuinnimh agus a bheifear in ann toirteanna níos mó den leictreachas a chomhtháthú agus a fhorbairt as foinsí in-athnuaite ar bhealach costéifeachtach. Is den riachtanas praghsanna iomaíocha don fhás agus do leas na dtomhaltóirí san Aontas Eorpach, rud a fhágann go bhfuil sin ina chroíchuid de bheartas fuinnimh an Aontais Eorpaigh. Bunaithe ar na rialacha atá sa "Tríú Pacáiste maidir le Fuinneamh"⁴, a glacadh in 2009, atá an dearadh atá ar mhargadh reatha an leictreachais. Cuireadh reachtaíocht

¹ Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa, chuig Coiste na Réigiún agus chuig an mBanc Eorpach Infheistíochta: Creat Straitéiseach maidir le hAontas Fuinnimh Buanseasmhach maille le Beartas Fadhbheathnaitheach don Athrú Aeráide COM/2015/080 final.

² Toradh an 3429^ú Cruinniú ag an gComhairle, iompar, Teileachumarsáid agus Fuinneamh, 26 Samhain 2015 14632/15, Toradh an 3472^ú Cruinniú ag an gComhairle, iompar, Teileachumarsáid agus Fuinneamh, 6 Meitheamh 2016 9736/16.

³ Rún ó Pharlaimint na hEorpa, 13 Meán Fómhair 2016 maidir le Dearadh nua don Mhargadh (P8_T A(2016) 0333).

⁴ Treoir 2009/72 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, an 13 Iúil 2009 maidir le comhrialacha don mhargadh inmheánach sa leictreachas agus lena n-aisghairtear Treoir 2003/54/CE, IO L 211, 14.8.2009, lgh. 55–93 (dá ngairtear feasta "An Treoir maidir le Leictreachas"); Rialachán (CE) Uimh. 714/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Iúil 2009 maidir le coinníollacha rochtana ar an ngréasán um malartuithe trasteorann sa leictreachas agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1228/2003, IO L 211, 14.8.2009, lgh. 15–35 (dá ngairtear feasta "An Rialachán maidir le Leictreachas"); Rialachán (CE) Uimh. 713/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, an 13 Iúil 2009 lena mbunaítear Gníomhaireacht um Chomhar idir Rialálaithe Fuinnimh. IO L 211, 14.8.2009, lgh. 1–14 (dá ngairtear feasta "Rialachán ACER");

i gcoinne drochúsáidí margaidh⁵ leis na rialacha sin ó shin mar aon le reachtaíocht cur chun feidhme maidir le rialacha oibríochta do thionscal agus d'eangach an leictreachais⁶. Tá margadh inmheánach fuinnimh an Aontais Eorpaigh bunaithe ar phrionsabail sheanbhunaithe amhail ceart rochtana an tríú páirtí ar eangacha leictreachais, an rogha a bheith ag tomhaltóirí soláthróirí a roghnú gan bhac gan bheann, rialacha dochta maidir le díchuachadh, bacainní ar an trádáil trasteorann a bhaint, maoirseacht mhargaidh ag rialálaithe neamhspleácha fuinnimh, comhoibriú uile-Aontais i measc rialálaithe agus oibreoirí na heangaí leictreachais laistigh den Ghníomhaireacht um Chomhar idir Rialálaithe Fuinnimh (ACER) agus de Ghréasán Eorpach Oibreoirí na gCóras Tarchurtha (ENTSO).

Tá leas nithiúil faighte ag tomhaltóirí as an Tríú Pacáiste maidir le Fuinneamh. A bhuí leis an bpacáiste, tá níos mó leachtachta i margaí an leictreachais san Eoraip agus méadú suntasach ar an trádáil trasteorann. Tá rogha níos fearr ar fáil anois ag tomhaltóirí i gcuid mhaith de na Ballstáit. Chuidigh an t-iomaíochas breise, go háirithe ar na margaí mórdhíola, le praghsanna mórdhíola a smachtú. Is léir gur fearrde cás an tomhaltóra i dtaca leis na margaí fuinnimh na cearta nua a tugadh do thomhaltóirí mar chuid den Tríú Pacáiste maidir le Fuinneamh.

I ngeall ar fhorbairtí nua, tá athruithe bunúsacha tagtha ar mhargaí an leictreachais san Eoraip. Tá ardú mór tagtha ar an sciar sin den leictreachas a ghintear as foinsí in-athnuaite fuinnimh (RES-E). Leanfar den chlaonadh seo i dtreo RES-E mar go bhfuil sin ar cheann de na príomhcheanglais nach mór a chomhlíonadh i dtaca le hoibleagáidí an Aontais de bhun Chomhaontú Pháras maidir leis an aeráid. De bhrí gur earra nádúrtha é RES-E – agus é níos athraithe, níos neamh-intuartha agus neamh-dhláraithe ná an ghiniúint thraidisiúnta leictreachais – ní mór na rialacha oibríochta margaidh agus eangaí a mhodhnú. In éineacht leis sin, tharla saobhadh ar mhargadh mórdhíola an leictreachais mar gheall ar idirghabhálacha stáit (ar minic deartha go neamhchomhordaithe iad) rud a d'fhág drochiarmhairt ar chúrsaí infheistíochta agus trádála trasteorann⁷. Tá athruithe suntasacha ag tarlú chomh maith ó thaobh na teicneolaíochta de. Ar fud na hEorpa go léir, nach mór, déantar an leictreachas a thrádáil le "cúpláil margaidh", a eagraíonn lucht malartaithe cumhachta agus oibreoirí córas

⁵ Rialachán (AE) Uimh. 1227/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, 25 Deireadh Fómhair 2011 maidir le sláine agus trédhearcacht an mhargaidh mórdhíola fuinnimh, IO L 326, 8.12.2011, lgh. 1–16; Rialachán cur chun feidhme (AE) Uimh. 1348/2014 ón gCoimisiún, 17 Nollaig 2014 maidir le sonraí a thuairisciú i dtaca le cur chun feidhme Airteagal 8(2) agus Airteagal 8(6) de Rialachán (AE) Uimh. 1227/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle IO L 363, 18.12.2014, lgh. 121–142.

⁶ Rialachán (AE) Uimh. 1227/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, 25 Deireadh Fómhair 2011 maidir le sláine agus trédhearcacht an mhargaidh mórdhíola fuinnimh, IO L 326, 8.12.2011, lgh. 1–16; Rialachán (AE) Uimh. 543/2013 ón gCoimisiún an 14 Meitheamh 2013 maidir le sonraí a thíolacadh agus a fhoilsiú i dtaca le margaí an leictreachais agus lena leasaítear Iarscríbhinn I a ghabhann le Rialachán (CE) Uimh. 714/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle IO L 163, 15.6.2013, lgh. 1–12; Rialachán (AE) Uimh. 2015/1222 ón gCoimisiún, 24 Iúil 2015 lena mbunaítear treoirlíne maidir le leithdháileadh acmhainne agus le bainistiú ar phlódú IO L 197, 25.7.2015, lgh. 24–72; Rialachán (AE) Uimh. 2016/631 ón gCoimisiún, 14 Aibreán 2016 lena mbunaítear cód gréasáin i dtaobh ceanglais maidir le gineadóirí a nascadh le heangacha IO L 112, 27.4.2016, lgh. 1–68; Rialachán (AE) Uimh. 2016/1388 ón gCoimisiún, 17 Lúnasa 2016 lena mbunaítear Cód Gréasáin i dtaobh Díscor Éilimh IO L 223, 18.8.2016, lgh. 10–54; Rialachán (AE) Uimh. 2016/1447 ón gCoimisiún an 26 Lúnasa 2016 lena mbunaítear cód gréasáin i dtaobh ceanglais maidir le córais ardvoltais srutha dhírigh agus le modúl páirce cumhachta arna cheangal le sruth díreach a nascadh le heangacha IO L 241, 8.9.2016, lgh. 1–65; Rialachán (AE) Uimh. 2016/1719 ón gCoimisiún an 26 Meán Fómhair 2016 lena mbunaítear treoirlíne maidir le leithdháileadh todhchaí acmhainne IO L 259, 27.9.2016, lgh. 42–68; tá na Ballstáit tar éis Treoirlínte eile agus cóid ghréasáin a fhorghabháil agus táthar ar tí iad a ghlacadh.

⁷ Féach an Teachtaireacht ón gCoimisiún “Margadh inmheánach sa leictreachas a chur i gcrích agus barr leasa a bhaint as an idirghabháil phoiblí”, C(2013) 7243 final, 5.11.2013.

tarchurtha le chéile. A bhuí leis an digitiú agus le forbairt mhear a bheith á déanamh ar réitigh maidir le méadrú agus le trádáil, is féidir leis an tionscal, le gnólachtaí agus go deimhin le teaghlaigh leictreachas a ghiniúint agus a stóráil, agus páirt a ghlacadh i margaí an leictreachais le réitigh 'freagairt don éileamh' mar a thugtar orthu. As seo go ceann deich mbliana, feicfear i margadh an leictreachais táirgeadh níos athraithí agus níos díláraithe leictreachais, méadú ar idirspiléachas na mBallstát ar a chéile, agus deiseanna nua teicneolaíochta a cheadóidh do thomhaltóirí a gcuid billí a laghdú agus páirt ghníomhach a imirt i margaí an leictreachais trí bhíthin freagairt don éileamh, trí bhíthin féintomhaltais nó trí bhíthin stórála.

Dá réir sin, is é is aidhm don eagar nua margaidh seo atá ceaptha do mhargadh an leictreachais na rialacha reatha margaidh a thabhairt chun oiriúna le fíor-staid an mhargaidh trí leictreachas a ligean gan bhac gan bheann chuig an áit is géire a dhíth an tráth is géire a dhíth trí bhíthin comharthaí neamhshaofa praghsála. Is aidhm dó freisin an tomhaltóir a chumasú, an leas is mó a thabhairt don tsochaí as an iomaíochas trasteorann agus na comharthaí agus na dreasachtaí cearta a chur ar fáil chun go gcuirfidh an infheistíocht dícharbónú an chórais fuinnimh chun cinn. Tabharfar tús áite ann freisin do réitigh éifeachtúlachta fuinnimh, agus beidh sé ina rannchuidiú chun aidhm an Aontais a bhaint amach faoi bheith ar thús cadhnaíochta domhanda maidir le foinsí fuinnimh in-athnuaite, rud a chuirfidh le sprioc an Aontais chun fostaíocht agus fás a chruthú, agus infheistíochtaí a mhealladh.

Rialacha an mhargaidh a oiriúnú

Ar phríomhtheicneolaíochtaí na ndeich mbliana seo atá caite atá rialacha reatha an mhargaidh bunaithe i.e. ar ghléasraí láraithe mórsála cumhachta a bhaineann úsáid as breosla iontaise agus gan ach fíorbheagán rannpháirtíochta ag tomhaltóirí. Ó tharla go mbeidh ról níos mó á imirt ag RES-E athraitheach i nginiúint an leictreachais as seo amach, agus gur ceart na tomhaltóirí a chumasú le páirt a ghlacadh sna margaí más áil leo sin, ní mór na rialacha a oiriúnú. Ní féidir RES-E a chomhtháthú go sásúil leis an margadh in éagmais margaí gearrthéarmacha sa leictreachas lena n-éascaítear trádáil trasteorann ar RES-E. A chúis sin nach féidir formhór na giniúna a dhéantar as foinsí in-athnuaite a thuar go cruinn ach go gairid sula dtarlaíonn an táirgeadh (i ngeall ar luaineacht aimsire). Más ó thairgeoirí RES-E a gcuid fuinnimh a dhíol ar théarmaí córa, is den riachtanas go gcruthófaí margaí inar féidir a bheith rannpháirteach ar fhógra gearr sula ndéantar an seachadadh (margaí "ionlae" nó "cothromaithe"); méadóidh a leithéid an leachtacht sa mhargadh freisin. Tabharfaidh margaí gearrthéarmacha deiseanna nua gnó do rannpháirtithe le réitigh fuinnimh "cúl taca" a thairiscint tráth a mbíonn éileamh ard ann nó a mbíonn an ghiniúint as foinsí in-athnuaite ar an ngannchuid. Áirítear leis sin go bhféadfadh tomhaltóirí a n-éileamh ("freagairt don éileamh"), a n-oibreoirí stórála nó a ngineadóirí solúbtha a athrú. Cé gur féidir costas mór a bheith i gceist le hinathraitheacht sna réigiúin bheaga, dá ndéanfaí comhiomlánú ar an táirgeadh inathraitheach i limistéir is fairsinge, d'fhéadfadh sin a bheith ina chabhair do thomhaltóirí le hairgead nach beag a shábháil. Bíodh sin mar atá, níl aon mhargaí gearrthéarmacha comhtháite ann fós.

Fágann na heasnamh atá ar na socruithe reatha margaidh nach bhfuil earnáil an fhuinnimh chomh tarraingteach ag infheistíochtaí nua is ba cheart dó a bheith. Beidh córas fuinnimh margadhbhunaithe, agus é idirnasctha go leordhóthanach, ina leanann na praghsanna comharthaí an mhargaidh, ina spreagadh ag an infheistíocht sin is gá a dhéanamh sa ghiniúint agus sa tarchur ar mhodh éifeachtach, agus cinnteofar lena leithéid de chóras go ndéanfar na

hinfheistíochtaí san áit is géire a dteastaíonn siad ón margadh, rud a íoslaghdóidh an gá a bheidh le hinfheistíochtaí státphleanáilte.

Faoi mar atá an scéal faoi láthair, tráth a mbíonn an leictreachas ar an ngannchuid, fágann na rialacha náisiúnta margaidh (e.g. praghaschaidhpeanna) agus idirghabhálacha stáit nach féidir an méid sin a léiriú le praghas an leictreachais. Ina theannta sin, níor ghá go léireodh limistéar praghsála ganntanas iarbhir leictreachais i ngach cás, go mór mór murar cumraithe go maith atá siad ach de réir teorainneacha polaitiúla. Is é is aidhm don eagar nua margaidh seo comharthaí praghsála a fheabhsú chun an infheistíocht a bhrostú sna réimsí sin is géire a díth, agus chun bacainní eangaí agus ionaid éilimh – seachas teorainneacha náisiúnta – a thaispeáint. Is ceart freisin foráil a dhéanamh sna comharthaí praghsála do luach saothair leordhóthanach ar acmhainní solúbtha (lena n-áirítear freagairt ar éileamh agus stóráil) mar go mbraitheann na hacmhainní sin ar luach saothair ar thréimhsí níos gaire (e.g. gléasraí nua-aimseartha gáis nach n-úsáidtear ach ag buaicuaireanta nó laghdú ar éileamh tionsclaíoch tráth buaicéilimh nó tráth a mbíonn brú ar an gcóras). Fágann comharthaí éifeachtacha praghsála freisin go ndéantar na hacmhainní giniúna sin ar ann dóibh cheana a sheoladh go héifeachtach. Is den ghéar-riachtanas, dá bhrí sin, go ndéanfaí athbhreithniú ar aon rialacha is cúis le saobhadh ar chruthú praghsanna (amhail rialacha a cheadaíonn tosaíocht seolta do ghléasraí áirithe) ionas an tsolúbthacht atá le tairiscint ag taobh an éilimh den mhargadh a chur chun gnímh agus chun leasa go hiomlán.

Na tomhaltóirí a chur i gcroílár mhargadh an fhuinnimh

Is féidir costais nach beag a sheachaint i dtaca leis an nginiúint 'cúl taca' ach tomhaltóirí tionsclaíocha, tráchtála agus teaghlaigh a chomhtháthú go hiomlán isteach sa chóras fuinnimh (costais arb iad na tomhaltóirí a chaithfeadh iad a sheasamh murach sin.) Go deimhin, is féidir leis na tomhaltóirí buntáiste a bhaint as luaineacht phraghsála agus airgead a shaothrú trí bheith rannpháirteach sa mhargadh. Is den réamhriachtanas, dá bhrí sin, rannpháirtíocht na dtomhaltóirí a chur chun gnímh ionas an t-aistriú fuinnimh a bhainistiú go rathúil agus ar bhealach chostéifeachtach.

Tiomantas lárnach de chuid an Aontais Fuinnimh is ea socrú nua a chur ar fáil do thomhaltóirí fuinnimh. Ach ní féidir, faoi rialacha reatha an mhargaidh, sochar na ndeiseanna nua sin a thabhairt do thomhaltóirí. Cé gur féidir le tomhaltóirí leictreachas a ghiniúint, a stóráil, agus a dtomhaltas fuinnimh a bhainistiú níos fusa ná riamh, mar sin féin, faoin leagan amach atá ar an margadh mórdhíola faoi láthair, ní féidir leo buntáiste iomlán a bhaint as na deiseanna sin.

Ar an ábhar nach roinntear comharthaí fíor-ama praghsála ar na tomhaltóirí deiridh, is ar éigean má tá aon dreasacht le fáil ag tomhaltóirí i bhformhór na mBallstát as a dtomhaltas a athrú de fhreagairt ar athruithe praghsála sa mhargadh. Is deis é pacáiste an eagair margaidh leis an ngealltanas sin a chomhlíonadh. Beidh comharthaí fíor-ama praghsála atá níos trédhearcaí ina ndreasacht do rannpháirtíocht na dtomhaltóirí, ar bhonn an duine aonair nó go comhiomlánach, agus tiocfaidh díobh córas leictreachais níos solúbtha, rud a éascóidh comhtháthú an leictreachais sin a ghintear as foinsí in-athnuaite fuinnimh. Tugann forbairtí nua teicneolaíochta an deis do theaghlaigh a bheith tíosach leis an bhfuinneamh. Ina theannta sin, fágann na forbairtí sin gur féidir le fearais agus córais, amhail bánleictreonaic chliste, feithiclí leictreacha, teas leictreach, aerchóiriú agus teaschaidéil i bhfoirgnimh inslithe mar aon le téamh agus fuarú ceantair, gur féidir leo luaineacht phraghsála a leanúint go huathoibríoch agus, ar mhórsála, rannchuidiú suntasach agus solúbtha a thairiscint don eangach leictreachais. Ionas gur féidir le tomhaltóirí leas airgeadais a bhaint as na deiseanna nua sin, ní mór go mbeadh fáil acu ar chórais chliste atá oiriúnach dá bhfeidhm mar aon le conarthaí soláthair leictreachais ina bhfuil praghsáil dhinimiciúil atá nasctha leis an spotmhargadh. Chomh maith leis na tomhaltóirí a bheith ag oiriúnú a dtomhaltas do

chomharthaí praghsála, tá seirbhísí nua éilimh ag teacht chun cinn faoi láthair ionas go bhfuil gníomhaithe nua margaidh ann atá sásta tomhaltas leictreachais a bhainistiú do ghrúpa tomhaltóirí trí chúiteamh a íoc leis na tomhaltóirí sin as a bheith solúbtha. Cé go dtugtar dreasacht do sheirbhísí den chineál sin faoi reachtaíocht atá ag an Aontas Eorpach cheana, tá fianaise ann a deir nár éirigh leis na forálacha sin na príomhbhacainní margaidh a bhaint lena ligfí do na soláthróirí seirbhíse sin teacht isteach sa mhargadh. Ní mór na forálacha sin a bheachtú chun tuilleadh dreasachta a thabhairt do na seirbhísí nua sin.

I gcuid mhaith de na Ballstáit, ní leanann praghas an leictreachais éileamh agus soláthar ach is iad na húdaráis phoiblí a rialálann an praghas. Is féidir le rialáil phraghsála teorainn a chur leis an iomaíochas éifeachtúil, agus a bheith ina siocair díspreagtha ag an infheistíocht agus ag gníomhaithe nua margaidh. Dá bhrí sin, gheall an Coimisiún sa Chreat Straitéiseach maidir le hAontas Fuinnimh⁸ deireadh a chur de réir a chéile leis an bpraghsáil rialáilte faoi bhun costais agus na Ballstáit a spreagadh le treochlár a bhunú lena gcuirfí deireadh, diaidh ar ndiaidh, leis an bpraghsáil rialáilte. Is é is aidhm don eagar nua margaidh seo a áirithiú go mbeidh praghsáil an tsoláthair saor ó idirghabháil phoiblí agus go mbeidh bonn cuiréasúnaithe le haon eisceacht.

Ó tharla costas na teicneolaíochta ag titim go tréan, is ag méadú atá líon sin na dtomhaltóirí ar féidir leo a gcuid billí fuinnimh a íslíú trí úsáid a bhaint as teicneolaíochtaí amhail painéil ghréine dín agus ceallraí dín. Ach ó tharla freisin gan aon rialacha ginearálta ann do tháirgeoirí ar tomhaltóirí freisin iad, tá constaicí fós roimh an bhféinghiniúint. D'fhéadfaí deireadh a chur leis na constaicí sin le rialacha oiriúnacha, e.g. trí chearta na dtomhaltóirí a áirithiú maidir le fuinneamh a ghiniúint as a dtomhaltas féin agus farasbarr a dhíol leis an eangach, ach san am céanna, costais agus buntáistí an chórais ina iomláine (e.g. rannpháirtíocht iomchuí i gcostais na heangaí) a thabhairt san áireamh.

Is féidir leis na pobail áitiúla fuinnimh a bheith ina modh éifeachtúil bainistithe fuinnimh ar leibhéal an phobail mar go ndéanann siad an leictreachas a ghineann siad a thomhailt go díreach mar aibhléis nó mar théamh agus fuarú (ceantair), bíodh nasc acu le córais dáiliúcháin nó ná bíodh. Chun a áirithiú gur féidir le tionscnaimh dá leithéidí forbairt gan bhac gan bheann, leagtar síos san eagar nua margaidh nach mór do na Ballstáit creata oiriúnacha dlíthiúla a bhunú chun na gníomhaíochtaí sin a éascú.

I láthair na huaire, tá breis agus 90 % de na foinsí athraitheacha in-athnuaite fuinnimh ceangailte le heangacha dáileacháin. Go deimhin, chuidigh comhtháthú na giniúna áitiúla le hardú nach beag a chur ar tharaifí gréasáin do theaghlaigh. Anuas air sin, tá ardú ainscianta tagtha ar na cánacha agus na dleachtanna lena maoinítear síneadh a chur ar an eangach agus infheistíochtaí i bhfoinsí in-athnuaite. Is deis iad an t-eagar nua margaidh agus an t-athbhreithniú ar an Treoir maidir le Fuinneamh In-athnuaite chun aghaidh a thabhairt ar na heasnaimh sin, ar easnaimh iad a d'fhéadfadh tionchar díréireach a imirt ar theaghlaigh áirithe.

Dá gceadófaí d'Oibreoirí Córas Dáileacháin (DSOanna) bainistiú a dhéanamh ar leibhéal níos áitiúla ar chuid de na dúshláin a bhaineann leis an nginiúint athraitheach, d'fhéadfaí na costais ghréasáin a laghdú go mór. Ach ó tharla cuid mhaith DSOanna ina ngnólachtaí atá comhtháite go hingearach agus go bhfuil siad rannpháirteach freisin i ngnó an tsoláthair, is den riachtanas coimircí rialála chun neodracht DSOanna a áirithiú maidir lena bhfeidhmeanna, e.g. bainistiú sonraí chomh maith le húsáid a bhaint as an tsolúbthacht chun tranglam áitiúil a bhainistiú.

⁸ Féach "Creat Straitéiseach maidir le hAontas Fuinnimh Buanseasmhach maille le Beartas Fadhbheathnaitheach don Athrú Aeráide", COM/2015/080.

Gné thábhachtach eile chun an t-iomaíochas agus rannpháirtíocht na dtomhaltóirí a bhaint amach is ea an fhaisnéis. Ba léir ó chomhairliúcháin agus staidéir a rinne an Coimisiún roimhe seo gur údar gearáin ag tomhaltóirí gan aon trédhearcacht a bheith i margai an leictreachais, rud a laghdaíonn a gcumas buntáiste a bhaint as an iomaíochas agus páirt ghníomhach a ghlacadh sna margai. Ní bhraitheann tomhaltóirí go bhfuil a ndóthain eolais á fháil acu faoi sholáthróirí malartacha ná faoi sheirbhísí nua fuinnimh a bheith ann, agus is údar gearáin acu castacht na dtairiscintí agus na nósanna imeachta más mian le duine imeacht ó sholáthróir amháin chuig soláthróir eile. Áiríteofar freisin leis an athchóiriú cosaint sonraí ó tharla go gcruthóidh ardú in úsáid teicneolaíochtaí nua (go háirithe córais mhéadrúcháin chliste) réimse sonraí fuinnimh a mbeidh ardluach tráchtála leo.

Ó tharla go gcuirfear tomhaltóirí i gcroílár an mhargaidh fuinnimh, gné riachtanach de chuid an eagair nua margaidh is ea cé mar is féidir a áirithiú go gcosnaítear iad siúd is leochailí sa tsochaí agus nach dtiocfaidh méadú ar líon iomlán na dteaghlach atá buailte ag an tearcrochtain fuinnimh. Ó tharla go bhfuil leibhéal na tearcrochtana fuinnimh ag ardú agus go bhfuil easpa soiléireachta ann maidir le cé mar is fearr dul i ngleic le leochaileacht na dtomhaltóirí agus leis an tearcrochtain fuinnimh féin, leagtar de cheanglas sa togra maidir le heagar nua margaidh ar na Ballstáit an tearcrochtain fuinnimh a mheas agus a fhaireachán go rialta de réir phrionsabail a shainmhíneofar ar leibhéal an Aontais Eorpaigh. Tá forálacha maidir le bearta breise chun dul i ngleic leis an tearcrochtain fuinnimh le fáil sa Treoir athbhreithnithe maidir le hÉifeachtúlacht Fuinnimh agus sa Treoir maidir le Feidhmíocht Fuinnimh Foirgneamh.

Cinnteacht an tsoláthair leictreachais

Gné rí-riachtanach i sochaí an lae inniu is ea cinnteacht an tsoláthair leictreachais ó tharla go bhfuiltear ag brath chomh mór sin ar an leictreachas agus ar chórais idirlíon-oibrithe. Ní mór, dá bhrí sin, measúnú a dhéanamh ar chumas chóras leictreachais na hEorpa giniúint leordhóthanach agus solúbthacht a chur ar fáil ionas soláthar iontaofa leictreachais a bheith ann go leanúnach (leordhóthanacht acmhainní). Ní hé amháin gur dualgas náisiúnta cinnteacht an tsoláthair a áirithiú ach is colún lárnach de chuid bheartas fuinnimh na hEorpa freisin ⁹. Is é an fáth atá leis sin gur féidir cinnteacht an tsoláthair a eagrú ar bhonn i bhfad níos éifeachtúla agus níos iomaíche ná a dhéanfaí ar bhonn náisiúnta ach an soláthar a bheith ina chuid de ghréasán sioncronaithe atá idirnasctha go hiomlán agus margai dea-fheidhmiúla aige. Is minic a bhíonn cinnteacht na heangai sna Ballstáit éagsúla ag brath go mór ar shreafaí leictreachais as na tíortha máguaird ionas go mbíonn tionchar réigiúnach ag fadhbanna a bhainfeadh le cinnteacht an tsoláthair. Ar an ábhar sin, is minic gur réiteach réigiúnach is éifeachtaí mar réiteach ar easnaimh ghiniúna náisiúnta, ionas gur féidir le Ballstáit leas a bheith acu as giniúint bharrachais i dtíortha eile. Is ceart, dá bhrí sin, measúnú leordhóthanacht comhordaithe Eorpach a thabhairt isteach, de réir modheolaíocht chomhaontaithe, chun léargas réadúil a fháil ar riachtanais fhéideartha ghiniúna, agus comhtháthú mhargai an leictreachais mar aon le sreafaí féideartha as tíortha eile á gcur san áireamh. Más léir ón measúnú comhordaithe leordhóthanachta go dteastaíonn meicníochtaí acmhainne i dtíortha nó i réigiúin áirithe, is ceart a leithéidí a dhearadh ar mhaithe le saobhadh an mhargaidh inmheánaigh a uaslaghdú. Dá réir sin, is ceart sainmhíniú a dhéanamh ar chritéir shoiléire thrédhearcacha chun saobhadh na trádála trasteorann a laghdú a mhéid agus is féidir, an úsáid a bhaintear ar freagairt ar éileamh a mhéadú a mhéid is féidir, agus an tionchar a imrítear ar an dícharbónú a laghdú ionas go seachnófar an baol go gcruthódh sásraí

⁹ Féach Airteagal 194(1)(b) CFAE.

bearnacha náisiúnta acmhainne bacainní nua margaidh agus go mbainfidís an bonn den iomaíochas¹⁰.

An comhar réigiúnach a neartú

Maidir leis an dlúth-idirnasc atá i measc Bhallstáit an Aontais Eorpaigh ar fud na heangaí comhchoitinne tras-Eorpaí, féach nach bhfuil a mhacasamhail in aon áit eile ar domhan agus gur mór an buntáiste a leithéid chun déileáil go héifeachtúil leis an aistriú fuinnimh. Murach gur féidir brath ar ghiniúint nó acmhainní soláthair as Ballstáit eile, thiocfadh ardú nár bheag ar an gcostas a chuirfí ar chustaiméirí as an aistriú fuinnimh. Sa lá atá inniu ann, is idirghaolta go mór feidhmíocht an chórais trasteorann ná mar a bhíodh san am a caitheadh. A chúis sin an t-ardú atá tagtha ar an nginiúint athraitheach agus díláraithe, maille le comhtháthú níos dlúithe sa mhargadh, go háirithe le linn tréimhsí margaidh níos giorra. Fágann sin freisin gur féidir le gníomhartha a dhéanfadh rialálaithe agus oibreoirí eangaí ar bhonn náisiúnta tionchar a fhágáil láithreach ar Bhallstát eile de chuid an Aontais. De bhun taithí, is léir gur féidir le cinntí neamhchomhordaithe náisiúnta costas nach beag a fhágáil ar thomhaltóirí san Eoraip.

Ó tharla – i ngeall ar chiorruithe neamhchomhordaithe náisiúnta – nach mbaintear d’úsáid as cuid de na hidirnascairí ach 25 % dá n-acmhainn, agus go bhfuil teipthe ar na Ballstáit comhaontú maidir le limistéir phraghsála iomchuí, is léir go dteastaíonn níos mó den chomhordú idir na hOibreoirí Córas Tarchurtha (OCTanna) agus na rialálaithe. Is léir ach féachaint ar na cásanna sin inar éirigh go maith leis an gcomhar éigeantach idir OCTanna, rialálaithe agus rialtais gur féidir leis an gcomhar réigiúnach feidhmiú an mhargaidh a fheabhsú agus costais a laghdú go mór. I limistéir áirithe, e.g. meicníocht an Aontais maidir le ‘cúpláil margaidh’, tá an comhar idir na DSOanna éigeantach, agus is maith mar a éiríonn leis an vótáil tromlaigh i gcás ceisteanna áirithe nuair nár éirigh leis an vótáil aontaitheach (agus ceart crosta ag gach DSO) toradh éifeachtúil a bhaint amach i dtaca le fadhbanna réigiúnacha. I bhfianaise an tsampla sin, is ceart an comhar éigeantach a chur i bhfeidhm i réimsí eile de chuid an chreata rialála. Chuige sin, d’fhéadfadh OCTanna cinneadh a dhéanamh faoi chuimsiú ‘Lárionaid Oibríochtúla Réigiúnacha’ (LORanna) maidir le saincheisteanna ina bhféadfadh gníomhartha bearnacha neamhchomhordaithe náisiúnta drochthionchar a imirt ar an margadh agus ar thomhaltóirí (e.g. an oibríocht chórais, ríomh acmhainne i gcás idirnascairí, cinnteacht an tsoláthair, agus an riosc-ullmhacht).

An mhaoirseacht rialála a thabhairt chun oiriúna leis na margaí réigiúnacha

Is dealraitheach gurb iomchuí freisin an mhaoirseacht rialála a thabhairt chun oiriúna le fíor-staid nua an mhargaidh. Faoi láthair, is iad na rialálaithe náisiúnta a dhéanann gach mórchinneadh rialála fiú i gcás ina dteastaíonn réiteach comhchoiteann réigiúnach. Cé go bhfuil éirithe go maith le ACER mar fhóram chun rialálaithe náisiúnta gona leasanna éagsúla a chomhordú, níl de phríomhchúram air i láthair na huaire ach comhordú, comhairliú agus maoirseacht a dhéanamh. Cé go bhfuil ag méadú ar an gcomhar a bhíonn idir gníomhaithe margaidh thar teorainn agus go gcinneann siad nithe a bhaineann le hoibríocht na heangaí agus le trádáil leictreachais trí thromlach cáilithe ar leibhéal réigiúnach nó fiú ar leibhéal an Aontais¹¹, níl a mhacasamhail ar siúl ar leibhéal na rialála i dtaca leis na nósanna imeachta cinnteoireachta. Fágann sin go bhfuil an mhaoirseacht rialála fós bearnach, rud is siocair le

¹⁰ Féach freisin, sa chomhthéacs seo, an togra maidir le Rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le riosca-ullmhacht in earnáil an leictreachais, lena gcuimsítear rioscaí do chinnteacht an tsoláthair a bhaineann le bainistiú géarchéimeanna leictreachais.

¹¹ Féach e.g. Airteagal 9 de Rialachán (AE) Uimh. 2015/1222 ón gCoimisiún, 24 Iúil 2015 lena mbunaítear treoirline maidir le leithdháileadh acmhainne agus le bainistiú ar phlódú, IO L 197, 25.7.2015, lgh. 24–72.

cinntí éagsúla a bheith á ndéanamh agus moill gan údar a bheith ann. Dá neartófaí cumhachtaí ACER i dtaca leis na saincheisteanna trasteorann sin a dteastaíonn cinneadh comhordaithe réigiúnach ina leith, ba chuidiú sin chun cinnteoireacht níos sciobtha agus níos éifeachtúla a dhéanamh i gcás na saincheisteanna trasteorann sin. D'fhanfadh na rialálaithe náisiúnta, agus iad ag cinnteoireacht faoi chuimsiú ACER le vótáil tromlaigh maidir leis na saincheisteanna sin, páirteach go hiomlán sa phróiseas.

Is dealraitheach freisin gurb iomchuí sainmhíniú níos fearr a dhéanamh ar ról ENTSO-E chun a ról comhordúcháin a neartú agus níos mó den trédhearcacht a chur i bpróiseas na cinnteoireachta aige.

Soiléirithe téacsúla

Ar deireadh, i dtaca leis an Rialachán athmhúnlaith maidir le Leictreachas, an Rialachán maidir leis an nGníomhaireacht, agus an Treoir maidir le Leictreachas, bainfear úsáid astu sin chun soiléirithe eagarthóireachta a sholáthar i dtaca le cuid de na rialacha reatha agus chun cuid acu a athstruchtúrú ionas na rialacha rí-theicniúla atá sna trí ghníomh sin a dhéanamh níos sothuigthe ach gan drannadh le substaint na bhforálacha acu.

• Comhsheasmhacht le forálacha agus le bearta eile atá sa réimse beartais cheana

Tá nasc láidir idir an tionscnamh maidir le heagar an mhargaidh agus tograí eile a bhaineann le fuinneamh agus leis an aeráid agus a tugadh chun cinn in éineacht leis. Orthu sin go háirithe, tá tionscnaimh chun éifeachtúlacht fuinnimh na hEorpa a fheabhsú, pacáiste maidir leis an bhfuinneamh in-athnuaite, agus an tionscnamh uileghabhálach maidir le rialachas agus le sásraí tuairiscithe an Aontais Fuinnimh. Is é aidhm na dtionscnamh sin go léir na bearta riachtanacha a chur chun feidhme chun Aontas Fuinnimh iomaíoch, slán agus inbhuanaithe a bhaint amach. Is é an fáth a bhfuiltear ag pacáistiú na dtionscnamh éagsúla, ina bhfuil luamhain reachtacha agus neamhreachtacha, chun a áirithiú go mbeidh na tionscnaimh bheartais idirnasctha éagsúla i gcomhréir le chéile a mhéid is féidir.

Dá bhrí sin, cé gur dírithe ar nuashonrú na rialacha margaidh – chun go mbeadh buntáiste eacnamaíoch ag baint leis an aistriú go fuinneamh glan – atá an togra reatha, is i sineirgíocht le creat níos leithne an Aontais Eorpaigh maidir le haeráid agus beartas fuinnimh atá na forálacha seo suite. Tugtar tuilleadh mínithe ar na naisc sin i Measúnú Tionchair an Choimisiúin¹².

Tá dlúthbhaint idir an togra seo agus an togra maidir le Treoir athbheithnithe maidir le Fuinneamh In-athnuaite, agus foráil ann do chreat lena mbainfear amach spriocanna 2030 i dtaobh fuinneamh in-athnuaite, lena n-áirítear prionsabail chun tacú le scéimeanna um fhoinsí fuinnimh in-athnuaite, rud a d'fhágfadh go mbeidís níos margadh-dhírithe, níos costéifeachtaí agus níos réigiúnaithe ó thaobh raoin de i gcás ina gcinneann Ballstát scéimeanna tacaíochta a choimeád. Na bearta sin, amhail forálacha maidir le seoladh, bacainní margaidh roimh an bhféintomhaltas agus rialacha rochtana eile a bhaineann leis an margadh (darb aidhm comhtháthú na bhfoinsí fuinnimh in-athnuaite leis an margadh) – ar sa Treoir maidir le Fuinneamh In-athnuaite a bhí siad roimhe seo – táthar tar éis na bearta sin a chomhtháthú leis an Rialachán maidir le Leictreachas agus sa Treoir maidir le Leictreachas.

Beidh an togra maidir le Rialachán maidir le Rialachas an Aontais Fuinnimh ina rannchuidiú leis an gcomhleanúnachas beartais a áirithiú mar go gcuíchóireofar oibleagáidí pleanála agus tuairiscithe na mBallstát ionas gur fearrde a thacófar leis an gcoinbhéirseacht i dtreo na

¹² [OP: Please insert Link to Impact Assessment]

spriocanna fuinnimh agus aeráide a leagtar síos ar leibhéal an Aontais Eorpaigh. Ina cháil mar ionstraim nua don phleanáil, don tuairisciú agus don mhaoirseacht, beidh an togra ina thomhsaire ar an dul chun cinn atá á dhéanamh ag na Ballstáit i dtaca le cur chun feidhme na gceanglas margaidh uile-Eorpach a tugadh isteach de bhun na ngníomhartha atá faoi thrácht anseo.

Is comhlánú ar an togra reatha é an togra le haghaidh Rialacháin maidir le riosca-ullmhacht in earnáil an leictreachais; tá béim ar leith ansiúd ar ghníomhartha rialtais i dtaca le géarchéimeanna leictreachais a bhainistiú agus i dtaca le rioscaí gearrthéarmacha don chóras leictreachais a chosc.

Tá an togra reatha ag teacht go dlúth le beartas an Choimisiúin i dtaobh réimse an fhuinnimh. Ionchorpraítear ann go háirithe torthaí an fhiosrúcháin earnála ar shásraí acmhainne ón gCoimisiún, rud a fhágann i gcomhréir go hiomlán é le beartas cur chun feidhme an Choimisiúin maidir le státhabhair fuinnimh.

- **Comhsheasmhacht le beartais eile de chuid an Aontais**

Tá sé d'aidhm ag an Rialachán atá á bheartú príomhchuspóirí an Aontais Fuinnimh a chur chun feidhme, mar a shainmhínítear iad sa Chreatstraitéis maidir le hAontas Fuinnimh buanseasmhach maille le beartas réamhbhreathnaitheach don athrú aeráide. Mar a dúradh thuas, tá mionsonraí an phacáiste ag teacht freisin leis an ngníomhaíocht ar leibhéal domhanda a rinne an tAontas le gairid chun cuspóirí uaillmhianacha i dtaca leis an aeráid a bhaint amach faoi chuimsiú an chomhaontaithe a daingníodh i bPáras ag an 21^ú seisiún de Chomhdháil na bPáirtithe (COP21) faoi choimirce na Náisiún Aontaithe. Tá an togra reatha agus an togra maidir le Scéim Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh a leasú, a rinneadh in Iúil na bliana 2015, ina dtreisiú agus ina gcomhlánú ag a chéile.

Ina theannta sin, sa mhéid gurb aidhm don leasú ar eagar an mhargaidh leictreachais margadh fuinnimh na hEorpa a dhéanamh níos iomaíche agus níos inrochtana do theicneolaíochtaí nua fuinnimh, tá an togra ina chuidiú freisin ag cuspóirí sin an Aontais e.g. fostaíocht agus fás a ghiniúint. Trí dheiseanna margaidh a thabhairt do theicneolaíochtaí nua, beidh an togra ina spreagadh chun úsáid a bhaint as tacar seirbhísí agus táirgí a thabharfadh do ghnólachtaí san Eoraip 'buntáiste an té is túisce gníomh' agus an t-aistriú go fuinneamh glan ag bailiú nirt ar fud an domhain.

2. BUNÚS DLÍ, COIMHDEACHT AGUS COMHRÉIREACHT

- **Bunús dlí**

Is é is bunús dlí don togra seo Airteagal 194 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh (CFAE), lena ndearnadh comhdhlúthú agus soiléiriú ar inniúlachtaí an Aontais Eorpaigh i dtaca le réimse an fhuinnimh. De réir Airteagal 194 den CFAE, is iad seo a leanas na príomhchuspóirí atá ag beartas fuinnimh an Aontais Eorpaigh: feidhmiú an mhargaidh fuinnimh a áirithiú; slándáil an tsoláthair fuinnimh san Aontas a áirithiú; éifeachtúlacht fuinnimh a chur chun cinn mar aon le forbairt a dhéanamh ar fhoirmeacha nua, in-athnuaite fuinnimh; agus idirnascadh na ngréasán fuinnimh a chur chun cinn.

Cuireann an togra reatha freisin le tacar cuimsitheach de ghníomhartha reachtacha a glacadh agus a nuashonraíodh le fiche bliain anuas. I dtaca le margadh inmheánach fuinnimh a bhaint amach, tá an tAontas Eorpach tar éis trí phacáiste reachtacha a ghlacadh i ndiaidh a chéile idir 1996 agus 2009, agus é d'aidhm uileghabhálacha acu na margaí a chomhtháthú agus na margaí náisiúnta leictreachais agus gáis a léirscaoileadh. Cuimsítear réimse leathan gnéithe

sna forálacha seo, lena n-áirítear rochtain ar an margadh, trédhearcacht, cearta tomhaltóirí, agus neamhspleáchas na n-údarás rialála, gan ach an beagán a lua.

I bhfianaise na reachtaíochta reatha agus an treo ginearálta atá faoin mborradh atá faoi chomhdhlúthú an mhargaidh, is ceart an togra reatha a thuiscint mar chuid den iarracht leanúnach atá ar siúl chun comhdhlúthú agus feidhmiú éifeachtach mhargaí fuinnimh na hEorpa a áirithiú.

Cúis eile fós le gníomhaíocht is ea an t-éileamh a rinne Comhairle na hEorpa¹³ agus Parlaimint na hEorpa le gairid go gcríochnófaí an margadh fuinnimh Eorpach.

• Coimhdeacht

Tá gá leis na hathruithe atá á moladh ar fhorálacha an Rialacháin maidir le margáí an leictreachais, ar an Treoir maidir le rialacha comhchoiteanna do mhargadh inmheánach an leictreachais agus ar an Rialachán lena mbunaítear an Ghníomhaireacht um Chomhar idir Rialálaithe Fuinnimh, chun an cuspóir maidir le margadh comhtháite inmheánach sa leictreachas don Aontas Eorpach a bhaint amach. Is rud é sin nach féidir a bhaint amach chomh héifeachtach céanna más ar an leibhéal náisiúnta a dhéantar. Mar a leagtar amach go mionsonraithe sa mheastóireacht a rinneadh ar na gníomhartha athmhúnlaithreacha¹⁴, tá fianaise ann gur siocair moille i dtaca le margadh inmheánach leictreachais a chur chun feidhme é an cur chuige aonair náisiúnta, agus go n-eascraíonn as sin bearta rialála neamh-chomhoiriúnacha agus fo-optamacha, dubailt gan ghá ar idirghabhálacha, agus moill i dtaca le mí-éifeachtúlachtaí sa mhargadh a cheartú. Ní féidir margadh inmheánach fuinnimh a bhaint amach, a chuirfeadh ar fáil do chách fuinneamh inbhuanaithe ar phraghas iomaíoch, ar bhonn rialacha bearnacha náisiúnta a bheith i bhfeidhm maidir le trádáil fuinnimh, le hoibriú na heangaí roinnte agus le caighdeánú áirithe ar tháirgí.

De thoradh an mhéadaithe ar a idirnasctha atá margáí an leictreachais san Aontas, ní mór comhordú níos dlúithe a bheith idir na gníomhaithe náisiúnta. Bíonn tionchar díreach ag idirghabhálacha náisiúnta ó thaobh cúrsaí beartais san earnáil leictreachais ar na Ballstáit béal dorais i ngeall ar an idirspheáchas fuinnimh agus ar idirnáisc eangach. Is i ndeacracht atá sé ag dul cobhsaíocht na heangaí gona hoibriú éifeachtach a áirithiú ar an leibhéal náisiúnta amháin mar gur dóichí an baol atá ann go dtarlódh éifeachtaí diúltacha trasteorann an méadú atá ag teacht ar an trádáil trasteorann, an úsáid atá á baint as an nginiúint dhíláráithe, agus an méadú atá tagtha ar rannpháirtíocht na dtomhaltóirí. Ní thig le haon stát feidhmiú go héifeachtach ar a chonlán féin agus, le himeacht aimsire, is suntasaí na hiarmhairtí a eascraíonn as gníomhaíocht aontaobhach. Bíonn feidhm ag an bprionsabal ginearálta sin i dtaca leis na bearta a tugadh isteach leis an togra reatha, i dtaca le trádáil fuinnimh, le hoibriú na heangaí agus le rannpháirtíocht éifeachtach na dtomhaltóirí nó eile.

Ó tharla gur minic tionchar eacnamaíoch nach beag ag saincheisteanna réigiúnacha comhchoiteanna dar dlite cinneadh comhordaithe ar na Ballstáit aonair, is léir ó thaithí an ama a caitheadh gur minic nach dtig leis an gcomhar deonach – cé gur úsáideach a leithéid i réimsí go leor den chomhar i measc na mBallstát – coimhlintí casta teicniúla, ag a mbíonn éifeachtaí

¹³ I bhFeabhra na bliana 2011, leag Comhairle na hEorpa de chuspóir roimpi an margadh inmheánach fuinnimh a chríochnú faoi 2014 agus an idirnasctha a fhorbairt ionas deireadh a chur faoi 2015 leis an aonrú eangaí a bhí ag gabháil de chuid de na Ballstáit. I Meitheamh na bliana 2016, d'iarr Comhairle na hEorpa freisin go mbeadh ann Straitéis Margaidh Aonair i dtaca le réimse an fhuinnimh, agus go ndéanadh an Coimisiún pleananna gníomhaíochta a mholadh agus a chur chun feidhme faoi 2018.

¹⁴ [OP please add link to Impact assessment – evaluation part].

dáileacha i measc na mBallstát, a shárú¹⁵. Tá teorainn gheografach leis na tionscnaimh dheonacha reatha, lena n-áirítear an Fóram Cúigthaobhach um Fhuinneamh, mar nach gcuimsítear leo ach cuid de mhargadh an leictreachais san Aontas Eorpach agus ar an ábhar nár ghá go gcuimseofaí leo na tíortha sin is neasa idirnasc dá chéile.

Féach an sampla nithiúil seo: d'fhéadfadh beartais neamhchomhordaithe náisiúnta maidir le prionsabail um tharaifí dáileacháin an margadh inmheánach a shaobhadh chomh mór sin go bhfágfaí seirbhísí stórála fuinnimh nó seirbhísí um ghiniúint dháilte taobh le dreasachtaí an-difriúla maidir le bheith rannpháirteach sa mhargadh. Ó tharla an trádáil trasteorann a dhéantar ar theicneolaíochtaí nua agus ar sheirbhísí fuinnimh ag móradh, tá luach nach beag ag gníomhaíocht ar leibhéal an Aontais Eorpaigh i dtaca lena áirithiú go mbeidh cothrom iomaíochta ann agus torthaí margaidh níos éifeachtúla le fáil ag cách lena mbaineann.

Táthar tar éis feidhm chomhordúcháin ACER a thabhairt chun oiriúna le forbairtí nua sna margaí fuinnimh, mar atá, gá níos mó a bheith le comhordú tráth a sreabhann níos mó fuinnimh ná mar is gnách trasna na teorann, agus teacht sa saol don ghiniúint fuinnimh ó RES-E luaineach. Tá ról mór ag na húdaráis neamhspleácha náisiúnta rialála i dtaca le maoirseacht rialála a dhéanamh ar an earnáil náisiúnta fuinnimh acu féin. Aon chóras a méadaíonn ar a idirspeáchas i measc na mBallstát i dtaca le hidirbhearta margaidh agus le hoibríocht chórais, is córas é a dteastaíonn maoirseacht rialála uaidh taobh thall dá theorainneacha féin. Is é ACER an comhlacht a bunaíodh chun maoirseacht rialála den chineál sin a chur ar fáil i gcás ina mbíonn níos mó ná dhá Bhallstát i gceist. Táthar tar éis príomhról ACER mar chomhordaitheoir ar ghníomhaíochtaí na rialálaithe náisiúnta a choinneáil slán: táthar tar éis líon teoranta inniúlachtaí breise a shannadh do ACER sna réimsí sin ina bhféadfadh cinnteoireacht bhearnach náisiúnta maidir le saincheistean a mbaineann tábhacht trasteorann leo a bheith ina siocair le fadhbanna nó le neamhréireachtaí sa mhargadh inmheánach. Mar shampla, i ngeall ar chruthú na lárionad oibríochtúil réigiúnach (LORanna) san [athmhúnlú ar Rialachán (CE) Uimh. 714/2009 arna mholadh ag COM(2016) 861/2], teastaíonn maoirseacht fornáisiúnta, nach mór gurb é ACER a dhéanfaidh, ó tharla gur i roinnt Ballstát atá na LORanna suite. Ar an gcuma chéanna, ó tharla gur tugadh isteach measúnú comhordaithe uile-Aontais ar leordhóthanacht san [athmhúnlú ar Rialachán (CE) Uimh. 714/2009 arna mholadh ag COM(2016) 861/2], teastaíonn formheas rialála ar a mhodheolaíocht agus ar a ríomha, nach mór gurb é ACER a dhéanfaidh, mar go mbeidh an measúnú sin le déanamh sna Ballstáit go léir.

Cé go dteastóidh breis foirne ó ACER mar gur sannadh dó na cúraimí nua sin, laghdófar ualach na n-údarás náisiúnta i ngeall ar ról comhordúcháin ACER, rud a fhágfaidh tuilleadh acmhainní riaracháin ar fáil ar an leibhéal náisiúnta. Leis an gcur chuige atá á mholadh, cuíchóireofar na nósanna imeachta rialála (e.g. trí fhormheas díreach, faoi chuimsiú ACER – seachas ocht gcinn fhichead d'fhormheasa éagsúla – a thabhairt isteach). A bhuí le forbairt chomhordaithe na modheolaíochtaí (e.g. i dtaca le measúnú ar leordhóthanacht), laghdófar ualach oibre na n-údarás náisiúnta agus seachnófar obair bhreise a eascraíonn as fadhbanna féideartha ar gníomhaíocht neamhailínithe rialála náisiúnta is cúis leo.

- **Comhréireacht**

Leis na roghanna beartais a chuimsítear sa Rialachán maidir le Leictreachas, sa Treoir maidir le Leictreachas, agus sa Rialachán maidir leis an nGníomhaireacht, féachtar le heagar an

¹⁵ Féach mar shampla an plé faoi bhainistiú ar phlódú san Eoraip Láir as eascair moill nár bheag (i dtaca le níos mó den chomhtháthú a thabhairt isteach sa mhargadh) ar an ábhar go raibh na leasanna náisiúnta ag teacht salach ar a chéile.

mhargaidh leictreachais a thabhairt chun oiriúna leis an sciar méadaitheach atá ag an nginiúint dhíláráithe agus le forbairtí leanúnacha teicneolaíocha.

Dírithe ar an méid nach bhfuil déanamh dá uireasa má táthar chun an dul chun cinn riachtanach a bhaint amach i dtaca leis an margadh inmheánach, agus air sin amháin, atá na leasuithe atá á mbeartú, agus fágtar na hinniúlachtaí agus na freagrachtaí is tábhachtaí faoi na Ballstáit, na rialálaithe náisiúnta agus na gníomhaithe náisiúnta.

Arís agus arís eile, léiríodh sa Mheasúnú Tionchair nach raibh aon ghlacadh le roghanna a cheadódh comhchuibhiú níos forleithne, e.g. go mbeadh ann rialálaí neamhspleách fuinnimh amháin don Eoraip, oibreoir comhtháite amháin don chóras tarchurtha san Eoraip nó toirmisc shimplí ar idirghabhálacha stáit gan aon díolúine. Ina áit sin, is é aidhm an togra réitigh chothromaithe a bhaint amach nach dteorannaíonn ach an raon náisiúnta i dtaca le gníomhaíocht rialála i gcás inar léir gur mó buntáiste a bhainfidh an tomhaltóir as gníomhaíocht chomhordaithe.

Is é aidhm na roghanna beartais sin a glacadh cothrom iomaíochta a chruthú i measc na dteicneolaíochtaí giniúna uile agus saobhadh margaidh a bhaint ionas, *inter alia*, go bhféadfaidh foinsí fuinnimh in-athnuaite dul in iomaíocht ar comhchéim le chéile i margadh an fhuinnimh. Ina theannta sin, bheadh freagracht airgeadais ar rannpháirtithe uile an mhargaidh as an eangach a choinneáil ar cothrom. Déanfar aon bhacainn atá roimh sheirbhísí a thugann solúbthacht don eangach, amhail seirbhísí freagartha éilimh, a bhaint. Leis na bearta sin, féachtar freisin le margadh gearrthéarmach níos leachtaí a chruthú ionas go mbeidh luaineacht phraghsála in ann léargas fírinneach a thabhairt ar theirce, agus in ann dreasachtaí leordhóthanacha a thairiscint ar mhaithe le heangach sholúbtha a bheith ann.

Ar leibhéal an mhargaidh mhiondíola, spreagfar na Ballstáit le deireadh a chur freisin, de réir a chéile, le bratrialáil phraghsála, agus ar an gcéad ásc leis an bpraghsáil faoi bhun costais. Is féidir tomhaltóirí leochaileacha a chosaint le rialáil phraghsála eatramhach. D’fhonn cur leis an iomaíochas, cuirfear srian ar tháillí scortha conartha a úsáid mar dhreasacht dóibh siúd arb áil leo imeacht ó sholáthróir amháin chuig soláthróir eile. Ar an gcuma chéanna, áiritheofar le prionsabail ardleibhéil go mbeidh billí soiléir agus sothuigthe, agus tabharfar rochtain neamh-idirdhealaitheach ar shonraí tomhaltóirí; déanfar sin go léir faoi chuimsiú forálacha ginearálta an phríobháideachais.

I gcomhréir leis an bhforbairt atá tagtha ar an trádáil trasteorann leictreachais agus leis an gcomhtháthú atá ag teacht, de réir a chéile, ar an margadh, glacfar an creat institiúideach, rud atá ag teacht leis as ngá atá le comhar breise rialála agus le cúraimí nua. Leagfar cúraimí breise ar ACER, go háirithe i dtaca le hoibriú réigiúnach an chórais fuinnimh, ach caomhnófar ról lárnach na rialálaithe náisiúnta i dtaca le rialáil fuinnimh.

Táthar tar éis na roghanna ar fad a mheas go mion maidir le comhlíonadh na gceanglas um chomhréireacht, sa Mheasúnú Tionchair a ghabhann leis an togra. Is ceart a thabhairt faoi deara anseo gur comhréiteach idir tionscnaimh a forbraíodh ón mbun aníos agus stiúradh an mhargaidh ón mbarr anuas iad na beartais atá á moladh. De ghrá na comhréireachta, ní ghlacann na bearta in aon slí ról na rialtas náisiúnta, na n-údarás náisiúnta rialála, ná na n-oibreoirí córais tarchurtha i dtaca le feidhmeanna criticiúla a chur i gcrích. Go deimhin, is é a mhalairt atá i gceist mar go spreagtar na rialálaithe náisiúnta chun teacht le chéile ar shlí níos éifeachtúla ar bhonn réigiúnach, go foirmiúil agus go neamhfhoirmiúil, chun aghaidh a thabhairt – ar scála atá ar comhchuimse le scála na faidhbe – ar shaincheisteanna a eascraíonn as bainistiú an chórais leictreachais.

Ní formheas ar chur chuige ‘an chomhchuibhithe iomláin’ atá i gceist mar sin ach a mhalairt: is é aidhm na mbeart cothrom iomaíochta a chruthú do gach gníomhaí margaidh, go háirithe

nuair is taobh thall de na teorainneacha náisiúnta a bhíonn na deiseanna margaidh. I ndeireadh thiar, ní mór caighdeánú áirithe a dhéanamh ar na rialacha agus ar na táirgí chun go mbeadh trádáil éifeachtúil trasteorann ann; dá mba iad na Ballstáit aonair féin agus na rialálaithe agus iad ag gníomhú astu féin a dhéanfadh gach cinneadh maidir le hoibriú na heangaí, thiocfadh as sin torthaí fo-optamacha margaidh. Is léir ón taithí a fuarthas ag foirmiú agus ag glacadh rialach maidir le trádáil agus gréasán comónta (na “Cóid Ghréasáin” agus na “Treoirlínte” mar a thugtar orthu) ón Tríú Pacáiste maidir le Fuinneamh in 2009 go n-eascaíonn breisluach soiléir as rialálaithe agus údarais náisiúnta a theacht chun boird chun rialacha agus modheolaíochtaí comónta a chomhaontú, i dtaca le prionsabail ardleibhéil agus theicniúla.

Tá bearna iomaíochais ann idir na margaí miondíola agus mórdhíola, agus an bhearna sin ag méadú, ó tharla na margaí miondíola fós ar gcúl i dtaca le tairiscint seirbhíse agus le buntáistí sofheicthe a thabhairt do thomhaltóirí. Trí fhaireachán a dhéanamh ar an tearcrochtain fuinnimh, ar an trédhearcacht agus soiléire an eolais a thugtar do thomhaltóirí mar aon leis an rochtain ar shonraí, ní chuirfidh na bearta atá á moladh srian míchuí ar na sainchumais náisiúnta.

- **Rogha na hionstraime dlí**

Leasófar, leis an togra seo, na príomhghníomhartha dlíthiúla a bhí sa Tríú Pacáiste maidir le Fuinneamh. Orthu sin, tá an Rialachán maidir le Leictreachas (Uimh. 714/2009) agus an Treoir maidir le Leictreachas (Uimh. 2009/72/CE), mar aon leis an Rialachán lena mbunaítear ACER (Uimh. 713/2009). Má chinntear na gníomhartha réamhráite a athmhúnlú, cuirfear leis an tsoiléireacht dhlíthiúil. Bhí an baol ann nár leor gníomh leasaitheach chun aghaidh a thabhairt ar thacar leathan forálacha nua. Fágann an ionstraim a roghnaíodh, ar forbairt nádúrtha í ar an reachtaíocht reatha, nach mór athbhreithniú a dhéanamh ar na rialacha atáthar tar éis a ghlacadh agus a chur chun feidhme cheana féin.

3. TORTHAÍ Ó MHEASTÓIREACHTAÍ EX POST, Ó CHOMHAIRLIÚCHÁIN LEIS NA PÁIRTITHE LEASMHARA AGUS Ó MHEASÚNUITHE TIONCHAIR

- **Meastóireachtaí *ex post*/seiceálacha oiriúnachta ar an reachtaíocht atá ann cheana**

Tá seirbhísí an Choimisiúin tar éis measúnú a dhéanamh ar cé mar a d'éirigh leis an gcreat dlíthiúil reatha (An Tríú Pacáiste maidir le Fuinneamh) de réir cúig chritéar socraithe: ábharthacht, éifeachtacht, éifeachtúlacht, comhleanúnachas agus breisluach AE. Rinneadh measúnú, ar leith, mar aon leis an Measúnú Tionchair, agus cuireadh torthaí an chéad mheasúnaithe san áireamh sa chuid sin den Mheasúnú Tionchair inar pléadh sainaitheint na faidhbe.

De réir an mheasúnaithe, tá éirithe leis an Tríú Pacáiste maidir le Fuinneamh, ar an iomlán, an t-iomaíochas a mhéadú agus bacainní roimh an iomaíochas trasteorann i margaí an leictreachais a bhaint. D'eascair as forfheidhmiú gníomhach na reachtaíochta torthaí dearfacha do mhargaí an leictreachais agus do thomhaltóirí; maidir leis na margaí, tá siad níos comhtháite ar an iomlán ach níl siad chomh dlúite agus a bhí in 2009. I gcás na margaí miondíola, is fearr cás an tomhaltóra i dtaca leis na margaí fuinnimh i ngeall ar na cearta nua a tugadh do thomhaltóirí mar chuid den Tríú Pacáiste maidir le Fuinneamh.

Bíodh is gur éirigh go maith leis na rialacha a bhí sa Tríú Pacáiste maidir le Fuinneamh, tá siad fós teoranta i roinnt réimsí, ar an leibhéal mórdhíola agus ar an leibhéal miondíola. Ar an iomlán, léirítear sa mheasúnú go bhféadfaí cuid mhaith a bhaint amach fós ach creat an eagair margaidh a fheabhsú, mar is léir ón mbuntáiste nár baineadh fós as an leas ginearálta agus ó

na sochair atá ar fáil do thomhaltóirí. Ar leibhéal na margaí mórdhiola, is ann fós do bhacainní roimh an trádáil trasteorann agus is annamh a bhaintear lánúsáid as acmhainneachtaí na n-idirnascairí. Is é is cúis leo sin, *inter alia*, comhar neamhleor a bheith ann idir oibreoirí na n-eangacha náisiúnta agus na rialálaithe maidir le húsáid na n-idirnascairí a chomhroinnt. I gcásanna go leor, tá dearcaí náisiúnta na bpáirtithe atá i gceist fós ina mbacainn roimh réitigh éifeachtacha trasteorann agus ina gcúis, i ndeireadh thiar thall, le srian a chur ar shreafaí trasteorann, ar sreafaí iad a thabharfadh buntáiste uatha murach sin. Ní mar a chéile atá an scéal ó mhargadh go margadh ná ó chreat ama go creat ama, agus ní hionann an comhtháthú sna margaí lá roimh ré, ionlae, agus cothromaithe.

Maidir leis na margaí miondiola, d'fhéadfaí an-fheabhas a chur ar an bhfeidhmíocht iomaíochais. Ar chúiseanna neamh-mhargaidh, is mór fós idir praghas an leictreachais ó Bhallstát go Ballstát, agus tá an praghas a íocann teaghlaigh ardaithe de réir a chéile i ngeall ar an méadú atá tagtha ar mhuirir dho-chonspóide le blianta beaga anuas; orthu sin, tá muirir ghréasáin, cánacha agus dleachtanna. Maidir le cosaint tomhaltóirí, fágann an t-ardú atá ag teacht ar an tearcrochtain fuinnimh, agus easpa soiléireachta maidir le cé mar is fearr dul i ngleic le leochaileacht na dtomhaltóirí agus leis an tearcrochtain fuinnimh, fágann siad sin moill ar mhargadh inmheánach an fhuinnimh a dhoimhniú a thuilleadh. Ní beag an chonstaic airgeadais roimh rannpháirtíocht na dtomhaltóirí na táillí scortha conartha a ghearrtar orthu siúd a imíonn ó sholáthróir amháin chuig soláthróir eile. Ina theannta sin, tugann líon ard na ngearán billeála¹⁶ le fios go bhfuil scóip ann fós chun an inchomparáideacht agus an tsoiléireacht maidir le heolas billeála a fheabhsú.

Chomh maith leis na heasnaimh atá ann i dtaca le cuspóirí an Tríú Pacáiste maidir leis an bhFuinneamh, tá tacar nua de dhúshláin anois ann nár tuaradh agus an Tríú Pacáiste á ullmhú. Orthu siúd, mar a luadh thuas, tá an méadú an-mhór atá tagtha ar fhoinsí in-athnuaite na giniúna leictreachais, an méadú atá tagtha ar idirghabhálacha stáit i margaí an leictreachais ar chúiseanna a bhaineann le cinnteacht an tsoláthair, agus na hathruithe atá ag tarlú ó thaobh na teicneolaíochta de. Tá siad siúd tar éis athruithe móra a fhágáil ar an mbealach a bhfeidhmíonn na margaí, go mór mór le cúig bliana anuas, agus a bheith ina gcúis maolaithe ar an éifeacht dhearfa a bhí ag na leasuithe ar thomhaltóirí, mar aon le hacmhainneacht neamhshaothraithe nár baineadh fós as an nuachóiriú. Fágann sin go bhfuil bearna anois sa reachtaíocht reatha maidir le cé mar is ceart déileáil leis na forbairtí sin.

I gcomhréir le toradh an mheasúnaithe agus an Mheasúnaithe Tionchair, is é aidhm an togra reatha an bhearna sin a líonadh agus creat cumasúcháin a sholáthar lena léireofaí na forbairtí teicneolaíocha atá tarlaithe san earnáil tráth a bhfuil na córais fuinnimh atá againn ag druidim le samhlacha nua táirgeachta agus tomhaltais.

- **Comhairliúcháin leis na páirtithe leasmhara**

Agus an togra reatha á ullmhú, chuir an Coimisiún roinnt comhairliúchán poiblí á ndéanamh. Tugadh cuireadh do shaoránaigh an Aontais Eorpaigh agus d'údaráis na mBallstát, do rannpháirtithe i margadh an fhuinnimh gona gcomhlachais, chomh maith le geallsealbhóirí ábhartha eile, lena n-áirítear FBManna agus tomhaltóirí fuinnimh.

¹⁶ An Coimisiún Eorpach (2016), 'An Dara Staidéar ar Mhargadh na dTomhaltóirí maidir le feidhmiú mhargaí miondiola an leictreachais do thomhaltóirí san Aontas Eorpach',

Díreofar go sonrach ar thrí cinn de na comhairliúcháin gona dtorthaí:

1) Saincheisteanna a bhaineann le leordhóthanacht acmhainne a bhí mar ábhar comhairliúcháin¹⁷ ag an gcomhairliúchán poiblí a rinneadh idir 15 Samhain 2012 agus 7 Feabhra 2013, faoi mar atá le léamh in *"Comhairliúchán maidir le leordhóthanacht giniúna, sásraí acmhainne, agus an margadh inmheánach sa leictreachas"*. Ba é a aidhm sin tuairimí na ngeallsealbhóirí a fháil maidir le leordhóthanacht acmhainní agus cinnteacht an tsoláthair leictreachais a áirithiú sa mhargadh inmheánach.

148 freagra a cuireadh faoi bhráid an chomhairliúcháin – ó chomhlachtaí poiblí, ón tionscail féin (idir tháirgeoirí agus thomhaltóirí) agus ó lucht léinn. Tá cairt mhionsonraithe de na freagraí le fáil ar líne¹⁸, mar aon leis na freagraí aonair agus achoimre ar thorthaí an chomhairliúcháin¹⁹.

2) Rinneadh comhairliúchán poiblí maidir le margaí miondíola an leictreachais agus leis na tomhaltóirí deiridh²⁰ idir 22 Eanáir 2014 agus 17 Aibreán 2014. 237 freagra a fuair an Coimisiún ar an gcomhairliúchán; ó sholáthróirí fuinnimh a tháinig thart ar 20 % de na haighneachtaí, 14 % ó na DSOanna, 7 % ó eagraíochtaí tomhaltóirí, agus 4 % ó na húdaráis náisiúnta rialála. Ghlac líon mór saoránach páirt sa chomhairliúchán freisin. Tá achoimre iomlán ar na freagraí le fáil ar shuíomh gréasáin an Choimisiúin²¹.

3) Rinneadh comhairliúchán fairsing poiblí²² maidir le heagar nua don mhargadh fuinnimh idir 15 Iúil 2015 agus 9 Deireadh Fómhair 2015.

320 freagra a fuair an Coimisiún ar an gcomhairliúchán sin. Ó chomhlachais náisiúnta nó uile-Aontais de chuid an tionscail a tháinig thart ar 50 % de na haighneachtaí. Ó ghnólachtaí atá gníomhach in earnáil an fhuinnimh féin a tháinig 26 % de na freagraí (soláthróirí, idirghabhálaithe, tomhaltóirí) agus ó oibreoirí gréasáin a tháinig 9 %. Fuarthas aiseolas freisin ó 17 de na rialtais náisiúnta agus ó roinnt de na húdaráis náisiúnta rialála. Ghlac líon mór saoránach mar aon le forais acadúla páirt sa chomhairliúchán freisin. Tá cur síos mionsonraithe ar thuairimí na ngeallsealbhóirí maidir le gach ceann de na roghanna beartais le fáil sa Mheasúnú Tionchair a ghabhann leis an tionscnamh reachtach.

- **Bailiú agus úsáid saineolais**

Is bunaithe ar chnuasach mór ábhair (féach na tagairtí fonóta sa mheasúnú tionchair) a ullmhaíodh an rialachán atá á bheartú agus an Measúnú Tionchair a ghabhann leis. Orthu sin,

¹⁷ An Coimisiún Eorpach (2012) 'Comhairliúchán maidir le leordhóthanacht giniúna, sásraí acmhainne, agus an margadh inmheánach sa leictreachas'
https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/20130207_generation_adequacy_consultation_document.pdf

¹⁸ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Charts_Public%20Consultation%20Retail%20Energy%20Market.pdf

¹⁹ An Coimisiún Eorpach (2012) Comhairliúchán maidir le leordhóthanacht giniúna, sásraí acmhainne, agus an margadh inmheánach sa leictreachas
<https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/consultation-generation-adequacy-capacity-mechanisms-and-internal-market-electricity>

²⁰ An Coimisiún Eorpach (2014) Comhairliúchán maidir leis an margadh miondíola fuinnimh
<https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/consultation-retail-energy-market>

²¹ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Charts_Public%20Consultation%20Retail%20Energy%20Market.pdf

²² An Coimisiún Eorpach (2015) Comhairliúchán maidir le Dearadh nua don Mhargadh Fuinnimh COM (2015) 340 final <https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/public-consultation-new-energy-market-design>

tá 30 staidéar agus uirlisí samhaltaithe, a rinne páirtithe neamhspleácha seachtracha, den chuid is mó, darb aidhm roghanna sonracha de chuid an togra reatha a mheas. Tá liosta iomlán díobh seo le fáil in Iarscríbhinn V a ghabhann leis an Measúnú Tionchair. Cuimsítear sna staidéir sin raon modheolaíochtaí, agus aird ar leith ar mheastacháin chainníochtúla ar anailísí eacnamaíocha agus sóisialta ar na costais is tairbhe.

Ina theannta sin, rinne an Coimisiún fiosrúchán earnála maidir leis na sásraí náisiúnta acmhainne agus cuireadh torthaí eatramhacha an fhiosrúcháin sin san áireamh agus an togra reatha á ullmhú²³. Is breis iad torthaí na staidéar sin ar an aiseolas fairsing a fuarthas ó na geallsealbhóirí (mar a tuairiscíodh thuas), rud a fhágann go bhfuil, ar an iomlán, foras maith fianaise ag an gCoimisiún ar a mbunóidh sé na tograí reatha.

• **Measúnú tionchair**

Bhí an Measúnú Tionchair mar thaca leis na bearta uile arna mbeartú. Thug an Bord um Ghrinnscrúdú Rialála tuairim dhearfach uaidh, an 7 Samhain 2016. Leagtar amach in Iarscríbhinn I a ghabhann leis an Measúnú Tionchair an dóigh inar cuireadh san áireamh na tuairimí a nocht an Bord um Ghrinnscrúdú Rialála.

Rinneadh riar roghanna beartais maidir le gach fadhb a sainíodh a scrúdú sa Mheasúnú Tionchair. Liostaítear anseo na tacair fadhbanna sin maille leis an bealaí malartacha idirghabhála:

An tEagar Margaidh a thabhairt chun oiriúna leis an ardú atá tagtha ar úsáid foinsí in-athnuaite agus le forbairtí teicneolaíochta:

Moladh sa Mheasúnú Tionchair go ndéanfaí na rialacha reatha margaidh a fheabhsú chun cothrom iomaíochta a chruthú i measc na dteicneolaíochtaí agus na n-acmhainní giniúna go léir trí gach saobhadh reatha ar an margadh a bhaint. Téitear i ngleic ann le rialacha a dhéanann idirdhealú idir acmhainní agus a theorannaíonn nó a thacaíonn le rochtain ar an eangach leictreachais a thabhairt do theicneolaíochtaí áirithe. Ina theannta sin, leagfaí freagracht airgeadais ar gach rannpháirtí margaidh as míchothromaíochtaí a tharlódh san eangach agus d'íocfaí as gach acmhainn faoi choinníollacha comhionanna ar an margadh. Bhainfí gach bacainn a bheadh roimh fhreagairt don éileamh. Neartódh an rogha a roghnaíodh na margáí gearrthéarmacha trí iad a thabhairt níos gaire do dhálaí fíor-ama ar mhaithe leis an deis is fearr a sholáthar chun freastal ar riachtanais na solúbthachta agus trí na margáí cothromaithe a dhéanamh níos éifeachtúla. Ar chuid den rogha a rinneadh, tá bearta ba chuidiú chun gach acmhainn sholúbtha dháilte a bhaineann leis an nginiúint, leis an éileamh, agus leis an stóráil, a thabhairt isteach sa mhargadh de bhíthin dreasachtaí cearta, mar aon le creat margaidh a d'oirfeadh ní b'fhearr dóibh agus le bearta a thabharfadh ugach do DSOanna.

Ní raibh aon ghlacadh le cur chuige neamhrialála mar gur beag scóip a bheadh ag a leithéid chun an margadh a fheabhsú agus cothrom iomaíochta a áirithiú i dtaca le hacmhainní. Go deimhin, teoranta atá creat rialála an Aontais Eorpaigh, ina riocht reatha, sna réimsí ábhartha, sin nó ní ann dó i dtaca le réimsí eile. Anuas air sin, measadh nár leor an comhchuibhiú ná an chinnteacht a thabharfadh an comhar deonach don mhargadh. Ar an gcuma chéanna, ní raibh aon ghlacadh leis an rogha maidir le comhchuibhiú iomlán ar rialacha an mhargaidh mar go raibh an baol ann go sáródh na hathruithe prionsabail de chuid na comhréireachta agus nach mbeadh aon ghá leo, ar an iomlán, i bhfianaise riocht reatha mhargáí fuinnimh na hEorpa.

²³

Tuarascáil Eatramhach ar an bhFiosrúchán Earnála ar shásraí acmhainne, C(2016) 2107 final.

Aghaidh a thabhairt ar infheistíochtaí sa ghiniúint thodhchaíoch agus ar shásraí neamhchomhordaithe acmhainne

Rinneadh measúnú ar roghanna éagsúla beartais a raibh níos mó i gceist leo ná an cás bunlíne. Bhí leibhéil éagsúla den ailíniú agus den chomhordú i measc na mBallstát ar leibhéal an Aontais Eorpaigh i gceist leis na roghanna éagsúla sin, mar aon le leibhéil éagsúla i dtaca leis an spleáchas a bheadh ag na rannpháirtithe margaidh ar íocaíochtaí ó mhargadh an fhuinnimh.

Is é an toradh a bheadh ar an rogha maidir le ‘margadh taobh le fuinneamh’, mar a thugtar air, go ndéanfaí margáí na hEorpa a fheabhsú agus a idirnascadh sách mór go mbeadh ann na comharthaí praghsála ba ghá chun infheistíochtaí in acmhainní nua agus sna háiteanna cearta a spreagadh. Ina leithéid sin de chás, ní theastódh aon sásraí acmhainne feasta.

Faoi rogha sin, tacaítear leis an gcás ina mbeadh an ‘margadh taobh le fuinneamh’, ach ní dhiúltaítear don fhéidearthacht faoina bhféadfadh na Ballstáit sásraí acmhainne a úsáid ar an gcoinníoll go mbunófaí iad sin ar shásra measúnúcháin comhroinnte maidir le leordhóthanacht acmhainne a chuirfí ar siúl le trédhearcacht iomlán faoi choimirce ENTSO-E agus ACER agus a bheadh i gcomhréir le gnéithe comhchoiteanna deartha a bhaineann le comhoiriúnacht níos fearr a bheith idir na sásraí náisiúnta acmhainne agus an comhar comhchuibhithe trasteorann. Is breis atá sa rogha seo ar Threoirlínte an Choimisiúin Eorpaigh maidir le Státchabhair do Chosaint an Chomhshaoil agus don Fhuinneamh 2014-2020, mar aon leis an bhFiosrúchán Earnála maidir le sásraí acmhainne.

Ní raibh aon ghlacadh le cur chuige neamhrialála mar nach bhfuil na forálacha atá i reachtaíocht an Aontais Eorpaigh cheana féin sách soiléir ná sách docht le dul i ngleic leis na dúshlán atá le sárú ag córas leictreachais na hEorpa. Anuas air sin, tá an baol ann nach dtiocfaidh den chomhar deonach dóthain den chomhchuibhiú i measc na mBallstát ná den chinnteacht i dtaca leis an margadh. Tá gá le reachtaíocht sa réimse seo chun dul i ngleic leis na saincheisteanna ar dhóigh chomhsheasmhach. Ó tharla go raibh sí neamhréireach, níor glacadh leis an rogha, arna bunú ar mheasúnuithe leordhóthanachta giniúna ar leibhéal réigiúnach nó uile-Eorpach, lena gcaithfeadh gach Ballstát sásraí acmhainne a chur ar fáil ar bhonn éigeantach.

Tearcfheidhmíocht na Margáí Miondíola: imlonnú fadálach agus leibhéil ísle seirbhíse

Mar chuid den rogha sin ar glacadh léi, cuirfeadh na Ballstáit deireadh, de réir a chéile, leis an mbratrialáil phraghsála faoi spriocdháta a leagfaí síos i reachtaíocht de chuid an Aontais Eorpaigh, agus is leis an bpraghsáil faoi bhun costais a thosófaí ar an gcéad ásc. Leis an rogha seo, is féidir rialáil phraghsála eatramhach a úsáid i gcás tomhaltóirí leochaileacha. D’fhonn cur le rannpháirtíocht na dtomhaltóirí, cuirfear teorainn le húsáid táillí scortha conartha. Cuirfidh na húdaráis náisiúnta uirlis deimhniúcháin chun feidhme, rud a chothóidh muinín na dtomhaltóirí as suíomhanna gréasáin comparáide. Ina theannta sin, áiritheofar go mbeidh billí soiléir agus sothuigte de bhíthin prionsabail ardleibhéil agus íoscheanglais inneachair. Tá ceangal ar na Ballstáit freisin faireachán a dhéanamh ar líon na dteaghlach atá buailte ag an tearcrochtain fuinnimh. Ar deireadh, ionas go bhféadfaidh iontrálaithe nua agus gnólachtaí a chuireann seirbhísí fuinnimh ar fáil seirbhísí nua a fhorbairt, áirithítear go mbeidh rochtain neamh-idirdhealaitheach ar shonraí tomhaltóirí ann.

Ar na roghanna eile a measadh ach nár glacadh leo, bhí comhchuibhiú iomlán ar an reachtaíocht maidir le tomhaltóirí mar aon le coimircí iomadúla do thomhaltóirí; díolúine maidir le praghasrialáil arna sainmhíniú ar leibhéal an Aontais Eorpaigh de réir tairseach tomhaltais nó tairseach praghsála; samhail chaighdeánach láimhseála sonraí a chur i bhfeidhm agus an fhreagracht a leagan ar ghníomhaire neodrach margaidh amhail OCT; cosc a chur ar gach táille imeachta lena n-áirítear táillí scortha conartha, agus comhchuibhiú a dhéanamh, go

pointe áirithe, ar inneachar billí fuinnimh. Agus ar deireadh, tugtar isteach creat de chuid an Aontais Eorpaigh lena ndéanfar faireachán ar an tearcrochtain fuinnimh trí bhíthin suirbhé ar an éifeachtúlacht fuinnimh a dhéanfaidh na Ballstáit ar an stoc tithíochta, mar aon le bearta coisctheacha ar mhaithe le discor a chosc. Ní raibh aon ghlacadh le haon cheann de na roghanna seo i bhfianaise phrionsabail na coimhdeachta agus na comhréireachta. Mórán gach geallsealbhóir dár thug tuairim uaidh, níor meas sé gur den chéill ach oiread cloí leis an *status quo*.

An creat institiúideach a fheabhsú agus ról na Gníomhaireachta

Is aidhm de chuid chreat institiúideach an Tríú Pacáiste maidir leis an Leictreachas an comhar a chur chun cinn i measc na n-údarás náisiúnta rialála agus i measc na n-oibreoirí córais tarchurtha freisin. Ó bunaíodh iad, tá ACER agus ENTSOs tar éis ról lárnach a imirt i dtaca le margadh inmheánach feidhmiúil fuinnimh a bhaint amach. Ach fágann na forbairtí is déanaí ar mhargaí fuinnimh na hEorpa atá á meas sa Mheasúnú Tionchair agus na tograí a lean maidir le hEagar Nua Margaidh, fágann siad nach mór an creat institiúideach a oiriúnú. Ina theannta sin, ó cuireadh an Tríú Pacáiste chun feidhme, táthar tar éis aird a dhíriú ar réimsí a d'fhéadfaí a fheabhsú i dtaca leis an gcreat is infheidhme do ACER agus do ENTSO. Maidir leis na roghanna sin a measadh i dtaca leis an gcreat institiúideach a leasú, ní raibh aon ghlacadh leis an ngnó mar is gnách mar go dtiocfadh de sin easnaimh sa rialáil agus san fhaireachas margaidh, rud atá ag teacht leis na forálacha a tugadh isteach in áiteanna eile sa togra seo i dtaca le margaí atá i mbéal a mbeirthe, agus atá ag teacht chomh maith leis an dul chun cinn leanúnach atá ar siúl ar leibhéal an Aontais Eorpaigh i dtaca le reachtaíocht thánaisteach.

Rinneadh cur chuige neamhrialála a mheas freisin i.e. ‘forghníomhú níos tréine’ agus comhoibriú aontaitheach gan aon bhearta breise nua lena n-oiriúnófaí an creat institiúideach. Cuid den fhorghníomhú feabhsaithe ar reachtaíocht atá ann cheana is ea cur chun feidhme leanúnach an Tríú Pacáiste agus cur chun feidhme iomlán na gcód agus na dtreoirilínte gréasáin – a bhfuil cur síos orthu faoin rogha ‘gnó mar is gnách’ – mar aon le forghníomhú níos tréine. Ach níor leor forghníomhú níos tréine ann féin le feabhas a chur ar an gcreat institiúideach reatha.

Measadh freisin an rogha reachtach lena ndéanfaí, a mhórán nó a bheagán, rialálaí uile-Eorpach as ACER ach ní raibh aon ghlacadh leis an rogha sin. Ionas go bhféadfadh an Gníomhaireacht a leithéid de ról a imirt, chaithfí cur go mór le buiséad agus le foireann ACER mar go dteastódh dlús mór saineolaithe sa Gníomhaireacht chun a leithéid a bhaint amach. Dhealródh sé freisin gurb iomchuí páirteachas na rialálaithe náisiúnta i nós imeachta cinnteoireachta na Gníomhaireachta a choinneáil slán agus gan fáil réidh le cinnteoireacht chórasach tromlaigh arna déanamh ag na rialálaithe náisiúnta ar mhaithe le cinnteoireacht arna déanamh ag an stiúthóir amháin.

Measadh, dá bhrí sin, roghanna reachtacha chun ACER a fheabhsú ar bhonn an chreata reatha. Leis an rogha sin ar glacadh léi sa Mheasúnú Tionchair, is féidir creat institiúideach an Aontais Eorpaigh a thabhairt chun oiriúna le fíor-staid nua an chórais leictreachais. Leis an rogha sin freisin, téitear i ngleic leis an ngá atá anois le breis den chomhar réigiúnach agus téitear i ngleic leis na heasnaimh reatha agus oirchilleacha atá i margadh an fhuinnimh, rud dá dtiocfaidh an tsolúbthacht, a bhuí le cumasc den chur chuige ón mbun aníos agus ó bharr anuas.

Ina theannta sin, d'fhonn an bhearna reatha atá sa reachtaíocht maidir le feidhmeanna rialála na n-údarás náisiúnta rialála ar an leibhéal réigiúnach a leigheas, leagfaí amach i dtionscnaimh bheartais na rogha seo creat solúbtha rialála réigiúnach a chuirfeadh leis an gcomhordú agus le cinnteoireacht réigiúnach na n-údarás náisiúnta rialála. Thabharfaí isteach

faoin rogha seo córas don chinnteoireacht chomhordaithe réigiúnach agus don mhaoirseacht a dhéanadh údarais náisiúnta rialála an réigiúin (LORanna agus eile ag eascairt as na tionscnaimh atá beartaithe don eagar nua margaidh) agus a thabharfadh ról do ACER i dtaca le leas an Aontais Eorpaigh a chosaint.

Cearta bunúsacha

D'fhéadfadh sé go mbeadh tionchar ag an togra reatha ar thacar de na cearta bunúsacha a bunaíodh i gCairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh, go háirithe: meas ar shaol an teaghlaigh agus ar an saol príobháideach (Airteagal 7), sonraí pearsanta a chosaint (Airteagal 8), an ceart chun neamh-idirdhealaithe (Airteagal 21), an ceart chun cúnamh sóisialta (Airteagal 34), an ceart chun seirbhísí um leas ginearálta eacnamaíoch (Airteagal 36), an ceart chun ardleibhéal cosanta comhshaoil (Airteagal 37), agus an ceart chun leigheas éifeachtach (Airteagal 47 den Chairt).

Tugtar aghaidh ar an tionchar sin go háirithe le tacar forálacha a bhaineann le cosaint an tomhaltóra, leis an tearcrochtain fuinnimh, le cosaint custaiméirí leochaileacha, le rochtain ar leas ginearálta eacnamaíoch, agus le cosaint sonraí agus príobháideachais.

Tá achoimre ar an Measúnú Tionchair le fáil ar shuíomh gréasáin an Choimisiúin²⁴, maille le tuairim dhearfach an Bhoird um Ghrinnschrúdú Rialála.

• **Oiriúnacht rialála agus simpliú**

Thiocfadh leis an togra an t-ualach riaracháin a mhéadú cé gur méadú teoranta a bheadh ann. Mar shampla, dá dtabharfaí isteach cothrom iomaíochta ionas go bhféadfadh na teicneolaíochtaí uile rannpháirt iomlán a ghlacadh sna margaí fuinnimh, chaithfeadh na teicneolaíochtaí sin cloí le tacar de cheanglais maidir le comhréireacht mhargaidh, rud a ghinfeadh tuilleadh riaracháin.

Na bearta sin lena bhfuil súil leachtacht agus comhtháthú na margaí leictreachais a fheabhsú, d'fhéadfaidís freisin tionchar gearrthéarmach a imirt ar ghnólachtaí ó tharla go gcaithfidís siúd dul i mbun oiriúnaithe i bhfianaise socruithe nua a bheith ann i dtaca le trádáil an fhuinnimh. Ach meastar na bearta sin a bheith beag bídeach i gcomórtas leis an gcás bunlíne (faoi nach ndéanfaí aon rud) mar go sáródh an leas eacnamaíoch a thiocfadh den athchóiriú aon atheagar gearrthéarmach nó fadtéarmach riaracháin.

Ar an gcuma chéanna, ní mór do na húdarais náisiúnta rialála dlús a chur lena n-iarrachtaí maoirseachta margaidh, ionas iomaíochas éifeachtúil a áirithiú agus cosaint tomhaltóirí a ráthú, má táthar le deireadh a chur de réir a chéile le praghsáil rialaithe ar leibhéal na mBallstát. D'fhéadfaí a dtionchar siúd a fhritháireamh ach rannpháirtíocht níos mó a bheith ag na tomhaltóirí, rud a chothódh an t-iomaíochas sa mhargadh, dar ndóigh.

Ginfidh réimse na ngníomhaíochtaí a bheidh le déanamh faoin leagan amach nuashonraithe institiúideach tacar nua de cheanglais rannpháirtíochta, ar leibhéal an riaracháin, do na rialálaithe náisiúnta agus na hoibreoirí tarchurtha. Áirítear leis na ceanglais sin rannpháirtíocht in ACER agus sa nós imeachta cinnteoireachta chun teacht ar chomhaontú maidir le sásraí agus cleachtais chun fuinneamh a thrádáil gan stró ar an teorainn.

Tá measúnú mionsonraithe i dtaca leis an tionchar riaracháin agus eacnamaíoch a bheidh aige seo ar ghnólachtaí agus ar údarais áitiúla i dtaca le gach ceann de na roghanna beartais a measúnaíodh le fáil i gcaibidil 6 den Mheasúnú Tionchair.

²⁴ [OP: Please insert Link to Impact Assessment]

4. IMPLEACHTAÍ BUISÉADACHA

Maidir le tionchar buiséadach an togra atá sa phacáiste seo, baineann sé le hacmhainní na Gníomhaireachta um Chomhar idir Rialálaithe Fuinnimh (ACER) a bhfuil cur síos déanta orthu sa Ráiteas Airgeadais Reachtach a ghabhann leis an togra ón gCoimisiún maidir le hathmhúnlú ar an Rialachán lenar bunaíodh ACER. I mbeagán focal, na cúraimí nua a leagtar ar ACER, go háirithe i dtaca le measúnú ar an acmhainn chórais agus le bunú na Lárionad Oibríochtúla Réigiúnach, ní mór go dtabharfaí isteach sa Ghníomhaireacht, de réir a chéile, suas le 18 FTE breise in 2020, chomh maith leis na hacmhainní airgeadais chomhfhreagracha.

5. EILIMINTÍ EILE

- **Pleananna cur chun feidhme, agus socruithe faireacháin, meastóireachta agus tuairiscithe**

Déanfaidh an Coimisiún maoirseacht ar na Ballstáit agus ar ghníomhaithe eile i dtaca lena dtrasuí agus lena gcomhréireacht i leith na mbeart a ghlacfar ar deireadh, agus glacfadh sé bearta feidhmiúcháin, de réir mar a theastódh a leithéid. Ina theannta sin, mar a rinneadh cheana féin agus an Tríú Pacáiste maidir le Fuinneamh á chur chun feidhme, cuirfidh an Coimisiún doiciméid teorach ar fáil mar chúnaimh leis na bearta a glacadh a chur chun feidhme.

I dtaca le críocha faireacháin agus cur chun feidhme, beidh tacaíocht le fáil ag an gCoimisiún ó ACER. Áirítear leis na forálacha atá sa tionscnamh reatha tuairisciú bliantúil na Gníomhaireachta agus na measúnóireachtaí comhthreomhara ón gCoimisiún, maille leis an tuairisciú ón nGrúpa Comhordaithe Leictreachais. Tabharfar cuireadh don Ghníomhaireacht na táscairí faireacháin a athbhreithniú a thuilleadh chun a áirithiú go bhfuil siad fós ábhartha i dtaca le faireachán a dhéanamh ar an dul chun cinn atá ar siúl maidir leis na cuspóirí is bonn leis na tograí reatha, ionas go mbeidh siadsan le feiceáil go leordhóthanach, *inter alia*, sa tuarascáil bhliantúil faireacháin ar an margadh ó ACER.

In éineacht leis na tograí atá á mbeartú, ullmhóidh an Coimisiún tionscnamh maidir le rialachas an Aontais Fuinnimh a dhéanfaidh cuíchóiriú ar na ceanglais maidir le pleanáil, tuairisciú, agus faireachán. Bunaithe ar an tionscnamh maidir le rialachas an Aontais Fuinnimh, comhtháthófar na ceanglais reatha sin de chuid an Choimisiúin agus na mBallstát maidir le faireachán agus tuairisciú (atá sa Tríú Pacáiste) le tuarascálacha cothrománacha maidir le dul chun cinn agus faireachán. Tá tuilleadh eolais faoi chuíchóiriú na gceanglas faireacháin agus tuairiscithe le fáil sa mheasúnú tionchair maidir le rialachas an Aontais Fuinnimh.

Is féidir plé níos fairsinge a fháil ar na sásraí faireacháin agus ar na táscairí tagarmhairc i gCaibidil 8 den Mheasúnú Tionchair.

6. MÍNIÚ AR FHORÁLACHA SONRACHA NA DTOGRAÍ

- **Togra maidir le Treoir ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le comhrialacha don mhargadh inmheánach sa leictreachas (Athmhúnlú)**

I *gCaibidil I* den Treoir atá á beartú, tugtar soiléiriú ar raon agus inneachar na Treorach, agus leagtar béim ar an aird a bheidh ar thomhaltóirí, agus ar thábhacht an mhargaidh inmheánaigh gona phríomhphrionsabail. Déantar foráil inti freisin maidir le nuashonrú a dhéanamh ar na príomh-shainmhínithe a úsáidtear sa Treoir.

I *gCaibidil II* den Treoir atá á beartú, leagtar síos an prionsabal ginearálta nach mór do na Ballstáit a áirithiú go mbeidh margadh leictreachais an Aontais Eorpaigh iomaíoch, dírithe ar

an tomhaltóir, solúbtha agus neamh-idirdhealaitheach. Leagtar béim air nach ceart do bhearta náisiúnta bacainn nach iomchuí a chur roimh shreafaí trasteorann, roimh rannpháirtíocht tomhaltóirí ná roimh infheistíochtaí. Cumhdaítear ansin freisin an prionsabal a fhágann gur bunaithe ar an margadh a bheidh praghsáil an tsoláthair, ach go mbeidh sin faoi réir ag eisceachtaí cuí-réasúnaithe. Soiléirítear sa chaibidil seo freisin prionsabail áirithe maidir le feidhmiú mhargaí leictreachais an Aontais Eorpaigh, amhail an ceart soláthróir a roghnú. Déantar foráil freisin do rialacha nuashonraithe maidir le hoibleagáidí féideartha seirbhíse poiblí a d'fhéadfadh na Ballstáit a leagan ar ghnóthais fuinnimh faoi choinníollacha áirithe.

I gCaibidil III den Treoir atá á beartú, neartaítear na cearta atá ag tomhaltóirí cheana féin agus tugtar isteach cearta nua darb aidhm an tomhaltóir a chur i gcroílár na margaí fuinnimh trína áirithiú go dtugtar dóibh cumhachtaí agus cosaint níos fearr. Leagtar amach inti rialacha maidir le heolas billeála níos soiléire agus le huirlisí comparáide deimhnithe. Déantar foráil freisin chun a áirithiú go mbeidh tomhaltóirí in ann soláthróirí nó comhbhailitheoirí a roghnú nó a athrú gan bhac gan bheann, go mbeidh ceart acu ar chonradh dinimiciúil praghsála, go mbeidh ar a gcumas a bheith i mbun féinghiniúna agus féintomhaltais leictreachais, agus i mbun freagairt don éileamh. Tugtar de cheart do gach tomhaltóir méadar cliste, ag a mbeidh íostacar d'fheidhmíochtaí, a iarraidh. Leasaítear chomh maith na rialacha atá ann cheana maidir le féidearthacht an tomhaltóra na sonraí atá ina sheilbh a roinnt le soláthróirí agus le soláthróirí seirbhíse trí shoiléiriú a dhéanamh ar ról na bpáirtithe atá freagrach as bainistiú sonraí agus trí fhormáid choiteann Eorpach maidir le sonraí a leagan síos a dhéanfaidh an Coimisiún a fhorbairt i ngníomh cur chun feidhme. Is aidhm dó freisin a áirithiú go rachaidh na Ballstáit i ngleic leis an tearcrochtain fuinnimh. Leagtar de cheanglas freisin ar na Ballstáit creata a shainmhíniú i dtaca le comhbhailitheoirí neamhspleácha agus le freagairt don éileamh de réir prionsabail a cheadóidh rannpháirtíocht iomlán dóibh sa mhargadh. Sainmhínítear creat maidir le pobail fuinnimh áitiúla ar féidir leo fuinneamh a ghiniúint go háitiúil, é a dháileadh, a chomhbhailiú, a stóráil, a sholáthar, nó a bheith páirteach i seirbhísí éifeachtúlachta fuinnimh. Tugtar freisin soiléiriú maidir le forálacha ar ann dóibh cheana i dtaca le méadair chliste, pointí teagmhála aonair, mar aon le cearta maidir le socrú neamhbhreithiúnach, le seirbhís uilíoch agus le tomhaltóirí leochaileacha.

I gCaibidil IV den Treoir atá á beartú, déantar foráil maidir le soiléiriú i dtaobh cúraimí DSOanna, go háirithe i dtaca leis na cúraimí sin dá gcuid a bhaineann le soláthar seirbhísí gréasáin ar mhaithe le solúbthacht, comhtháthú feithiclí leictreacha agus bainistiú sonraí a áirithiú. Soiléirítear freisin an ról atá ag DSOanna i dtaca le feithiclí leictreacha a stóráil agus le pointí athluchtaithe d'fheithiclí leictreacha.

I gCaibidil V den Treoir atá á beartú, tugtar achoimre na rialacha ginearálta a bhaineann le hoibreoirí córais tarchurtha, agus í bunaithe den chuid is mó ar ábhar ar ann dó cheana. Ní thugtar ach roinnt soiléirithe maidir le seirbhísí coimhdeacha agus leis na Lárionaid Oibríochtúla Réigiúnacha nua.

I dtaca le Caibidil IV den Treoir atá á beartú ina leagtar amach na rialacha maidir le díchuachadh, a ceapadh sa Tríú Pacáiste, fágtagar gan athrú í a mhéid a bhaineann leis na príomhrialacha substainteacha maidir le díchuachadh, go háirithe maidir leis na trí chóras atá ann d'oibreoirí córais tarchurtha (díchuachadh úinéireachta, oibreoir neamhspleách córais agus oibreoir neamhspleách tarchurtha), agus maidir leis na forálacha a bhaineann le hoibreoirí córais tarchurtha a ainmniú agus a dheimhniú. Ní thugtar soiléiriú ann ach ar an bhféidearthacht atá ann d'oibreoirí córais tarchurtha i dtaca le húinéireacht stórála agus le seirbhísí coimhdeacha a sholáthar.

I gCaibidil VII den Treoir atá á beartú, gheofar na rialacha maidir le bunú, raon cumhachta, cúraimí, agus rialacha feidhmíochta na rialálaithe neamhspleácha náisiúnta fuinnimh. Leagtar

béim go háirithe sa togra seo ar an dualgas atá ar an rialálaí comhoibriú leis na rialálaithe eile sa chomharsanacht agus le ACER i gcásanna a bhaineann le hábhar trasteorann, agus déantar nuashonrú ar liosta cúraimí na rialálaithe, *inter alia*, i dtaca le maoirseacht na Lárionad Oibríochtúil Réigiúnach nuabhunaithe.

I gCaibidil VIII den Treoir atá á beartú, athraítear cuid de na forálacha ginearálta, *inter alia*, maidir le maolú ar an Treoir, le cumhachtaí tarmligthe a fheidhmiú ag an gCoimisiún agus ag an gCoiste a bunaíodh faoi rialacha an nós imeachta coiste de bhun Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.

Sna hIarscríbhinní nua a ghabhann leis an Treoir atá á beartú, leagtar amach tuilleadh ceanglas maidir le huirlisí comparáide, billeáil agus eolas billeála, agus leasaítear iontu na ceanglais ar ann dóibh cheana maidir le méadair chliste agus a dtabhairt isteach.

• **Togra le haghaidh Rialacháin ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir leis an margadh inmheánach sa leictreachas (Athmhúnlú)**

I gCaibidil I den Rialachán atá á bheartú, leagtar amach raon, inneachar, agus sainmhínithe na dtéarmaí a úsáidtear ann. Leagtar béim ann ar a thábhachtaí atá comharthaí neamhshaofa margaidh chun níos mó den tsolúbthacht, den dícharbónú, agus den nuálaíocht a chur ar fáil, agus nuashonraítear agus déantar na príomh-shainmhínithe atá in úsáid sa Rialachán a nuashonrú agus breis a chur leo.

I gCaibidil II den Rialachán atá á bheartú, tugtar isteach Airteagal nua ina leagtar amach na príomhphrionsabail nach mór do reachtaíocht fuinnimh na mBallstát a urramú chun go mbeadh ann margadh inmheánach feidhmiúil leictreachais. Leagtar amach inti freisin na príomhphrionsabail dhlíthiúla maidir le rialacha trádála leictreachais laistigh de chreataí ama difriúla trádála (margaí cothromaithe, ionlae, lá chun tosaigh agus amach anseo), lena n-áirítear prionsabail maidir le bunú praghsanna. Soiléirítear ansin an prionsabal um chothromú na freagrachta agus foráiltear do chreat ina bhfuil rialacha atá níos comhoiriúnaí don mhargadh i dtaca le freagairt don ghiniúint agus le freagairt don éileamh a sheoladh, lena n-áirítear coinníollacha maidir le heisceachtaí.

I gCaibidil III den Rialachán atá á bheartú, tá cur síos ar an nós imeachta lena sainmhínítear limistéir thairisceana ar shlí chomhordaithe, i gcomhréir leis an nós imeachta athbhreithniúcháin a cruthaíodh le Rialachán 1222/2015 lena mbunaítear Treoirlíne maidir le Ríomh Acmhainne agus le Bainistiú ar Phlódú²⁵. Chun aghaidh a thabhairt ar an bhfadhb leanúnach a bhaineann le srianta suntasacha náisiúnta ar shreafaí trasteorann leictreachais, soiléirítear na coinníollacha a bhaineann lena leithéid de shrianta eisceachtúla, go háirithe le rialacha lena n-áiríteofar nach gcuireann gníomhaithe náisiúnta srianta ar onnmhairí agus allmhairí leictreachais ar chúiseanna eacnamaíocha. Sa Chaibidil seo freisin, tá leasuithe ar na prionsabail sin ar ann dóibh cheana maidir le taraifí an ghréasáin tarchurtha agus dailte, agus leagtar amach nós imeachta chun teacht le chéile na modheolaíochtaí um tharaifí tarchurtha agus dailte a chur chun cinn de réir a chéile. Leagtar amach freisin rialacha leasaithe maidir le húsáid cíosa plódúcháin.

I gCaibidil IV den Rialachán atá á bheartú, leagtar amach prionsabail nua chun aghaidh a thabhairt, ar shlí chomhordaithe, ar inní na mBallstát i dtaobh leordhóthanacht acmhainní. Leagtar amach prionsabail agus nós imeachta maidir le measúnú Eorpach ar leordhóthanacht

²⁵ Rialachán (AE) Uimh. 2015/1222 ón gCoimisiún an 24 Iúil 2015 lena mbunaítear treoirlíne maidir le leithdháileadh acmhainne agus le bainistiú ar phlódú, IO L 197, 25.7.2015, lgh. 24–72.

acmhainní a bhunú ionas gur fearrde an measúnú a dhéanfar ar an ngá atá le sásraí acmhainne agus, más iomchuí, ar an ngá atá ann go leagfadh na Ballstáit síos caighdeán iontaofachta. Soiléirítear cé mar is féidir sásraí acmhainne a thabhairt isteach ar bhealach atá comhoiriúnach don mhargadh, mar aon leis na coinníollacha faoina ndéanfaí a leithéid. Soiléirítear freisin prionsabail deartha atá comhoiriúnach don mhargadh maidir le sásraí acmhainne, lena n-áirítear rialacha do rannpháirtíocht acmhainne atá lonnaithe i mBallstát eile agus d'úsáid idirnascairí. Leagtar amach cé mar a bheidh na Lárionaid Oibríochtúla Réigiúnacha, na OCTanna náisiúnta, ENTSO don Leictreachas agus na rialálaithe náisiúnta *via* ACER páirteach i bhforbairt na bparaiméadar teicniúil do rannpháirtíocht na n-acmhainneachtaí sin atá lonnaithe i mBallstát eile chomh maith leis na rialacha oibríochta a bhainfidh lena rannpháirtíocht.

I gCaibidil V den Rialachán atá á bheartú, leagtar amach na tascanna agus na cúraimí a bheidh ag ENTSO don Leictreachas agus tascanna faireacháin ACER i dtaca leis sin; soiléirítear freisin an dualgas atá air gníomhú go neamhspleách agus ar mhaithe le leas na hEorpa. Sainmhínítear misean na Lárionad Oibríochtúil Réigiúnacha agus tugtar critéir agus nós imeachta lena sainítear réigiúin oibríochta córas a chuimsítear le gach ceann de na Lárionaid Oibríochtúla Réigiúnacha mar aon leis na feidhmeanna comhordúcháin atá ag na lárionaid sin. Leagtar amach freisin na socruithe oibriúcháin agus eagrúcháin, na ceanglais chomhairliúcháin, na ceanglais agus nósanna imeachta maidir le cinntí agus moltaí gona n-athbhreithniú a ghlacadh, chomh maith le comhdhéanamh agus freagrachtaí an bhoird bainistíochta agus na socruithe dliteanais a bheidh ag na Lárionaid Oibríochtúla Réigiúnacha. Ionchorpraítear sa chaibidil seo freisin rialacha maidir le haonaid chomhghiniúna a nascadh, a bhí le fáil roimhe seo i dTreoir 2012/27/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, an 25 Deireadh Fómhair 2012 maidir le héifeachtúlacht fuinnimh. Fágtar gan athrú, den chuid is mó, na rialacha maidir le plan forbraíochta deich mbliana, cúiteamh d'oibreoirí córas idir-tharchurtha, malartú faisnéise, agus deimhniú.

I gCaibidil VI den Rialachán atá á bheartú, cuirtear ar siúl eintiteas Eorpach do DSOanna, sainmhínítear nós imeachta lena chur ar bun maille lena chuid cúraimí i dtaca le dul i gcomhairle le geallsealbhóirí. Cuirtear ar fáil freisin rialacha mionsonraithe maidir le comhoibriú idir DSOanna agus OSTanna i dtaca le planáil agus oibriú a gcuid gréasán.

I gCaibidil VII den Rialachán atá á bheartú, leagtar amach cumhachtaí agus rialacha ar ann dóibh cheana féin lenar féidir leis an gCoimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh mar chóid nó mar threoirilínte gréasáin. Soiléirítear stádas dlíthiúil cód gréasáin agus treoirilínte, agus soiléirítear a nglacadh, agus cuirtear breis leo i dtaca le struchtúir do tharaifí; rialacha maidir le seirbhísí coimhdeacha neamh-mhinicíochta a chur ar fáil; freagairt don éileamh, rialacha maidir le stóráil fuinnimh agus le ciorrú éilimh; rialacha maidir leis an gcibearshlándáil rialacha maidir leis na Lárionaid Oibríochtúla Réigiúnacha; agus, ciorrú giniúna agus athsheoladh giniúna agus éilimh. Simplítear agus cuíchóirítear na nósanna imeachta maidir le cóid don ghréasán leictreachais a ullmhú, agus tugtar an deis do na rialálaithe náisiúnta cinneadh a dhéanamh faoi chuimsiú ACER maidir le cur chun feidhme na gcód agus na dtreoirilínte gréasáin. Tugtar ról níos lárnaí don eintiteas Eorpach do DSOanna agus do gheallsealbhóirí eile i dtaca leis na moltaí maidir le cóid don ghréasán leictreachais a cheapadh.

I gCaibidil VIII den Rialachán atá á bheartú, leagtar amach forálacha deiridh an Rialacháin sin. Áirítear leis sin na rialacha atá ann cheana maidir leis na hidirnascairí nua srutha dhírih a dhíolmhú ó cheanglais áirithe de chuid na Treorach agus an Rialacháin maidir leis an Leictreachas, ach san am céanna, an nós imeachta a shoiléiriú maidir le haon leasuithe nua a dhéanfaidh na húdaráis náisiúnta rialála orthu.

San Iarscríbhinn a ghabhann leis an Rialachán atá á bheartú, sainmhínítear ar shlí níos mionsonraithe na feidhmeanna a leagfar ar na Lárionaid Oibríochtúla Réigiúnacha a bhunaítear leis an Rialachán.

- **Togra le haghaidh Rialacháin ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena mbunaítear Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Chomhar idir Rialálaithe Fuinnimh (athmhúnlú)**

De ghnáthnós, tá sé i gceist na rialacha a bhaineann le ACER a thabhairt chun oiriúna leis an ‘gCur Chuige Comhchoiteann’ i dtaobh ghníomhaireachtaí díláraithe de chuid an Aontais Eorpaigh a comhaontaíodh idir Parlaimint na hEorpa, Comhairle an Aontais Eorpaigh agus an Coimisiún Eorpach (An Cur Chuige Comhchoiteann))²⁶. Is gá, áfach, dialltaí teoranta ón ‘gCur Chuige Comhchoiteann’ a choinneáil slán go fóill i gcás ACER.

I gCaibidil I den Rialachán atá á bheartú, tá cur síos at ról, cuspóirí agus cúraimí ACER agus ar chineál na ngníomhartha is ceadmhach dó a ghlacadh, mar aon le foráil do rialacha maidir le comhairliúcháin agus faireachán. Rinneadh nuashonraí ar an liosta ionas go n-áirítear anois ann dualgais ACER i dtaca le maoirseacht an mhargaidh mhórdhíola, ar dualgais iad a sannadh do ACER ó glacadh an Rialachán.

I dtaca le cóid an ghréasáin leictreachais a ghlacadh, tugtar tuilleadh den fhreagracht do ACER i dtaobh an togra deiridh maidir le cód gréasáin a ullmhú agus a thíolacadh don Choimisiún, ach go gcoinnítear slán ról ENTSO-E mar shaineolaí teicniúil. Áirítear sa togra freisin ról ionadaíoch foirmiúil do na DSOanna ar leibhéal an Aontais Eorpaigh, go háirithe i dtaca le tograí na gcód gréasáin a fhorbairt, i gcomhréir leis an méadú atá tagtha ar a gcuid freagrachtaí. Tugtar don Ghníomhaireacht an inniúlacht cinneadh a dhéanamh maidir le téarmaí, modheolaíochtaí agus algartaim chun na cóid ghréasáin leictreachais agus na treoirlínte a chur chun feidhme.

I dtaca le cúraimí sa chomhthéacs réigiúnach nach mbaineann ach le líon teoranta de rialálaithe náisiúnta, tugtar isteach níos imeachta cinnteoireachta réigiúnach. Dá réir sin, chaithfeadh an Stiúrthóir tuairim a thabhairt maidir le cé acu an ábharthacht réigiúnach ar an iomlán nó nach ea atá ag pé ceist a bheadh faoi chaibidil. I gcás ina n-aontaíonn an Bord Rialálaithe gur ábharthacht réigiúnach atá i gceist, is ceart d’fhochoiste de chuid an Bhoird Rialálaithe an cinneadh ábhartha a ullmhú ar cinneadh é a ghlacadh nó a dhiúltódh an Bord Rialálaithe féin ar deireadh. Murar mar sin a dhéanfaí, is é an Bord Rialálaithe a chinneadh, gan aon bhaint ag fochoiste réigiúnach leis an gcinneadh.

Sa Chaibidil seo freisin, sainmhínítear tacar cúraimí nua do ACER i dtaca le feidhmeanna áirithe a bhaineann leis na Lárionaid Oibríochtúla Réigiúnacha atá laistigh den Ghníomhaireacht a chomhordú, i dtaca le maoirseacht ar Oibreoirí Ainmnithe sa Mhargadh Leictreachais agus i dtaca le formheas a dhéanamh ar mhodheolaíochtaí agus tograí maidir le leordhóthanacht giniúna agus riosca-ullmhacht.

I gCaibidil II den Rialachán atá á bheartú, tá rialacha eagrúcháin maidir leis an mBord Riaracháin, leis an mBord Rialálaithe, leis an Stiúrthóir, leis an mBord Achomhairc agus, mar fhoráil nua, le grúpaí oibre na Gníomhaireachta. Cé go dtugtar roinnt forálacha aonair chun oiriúna leis an gCur Chuige Comhchoiteann maidir le gníomhaireachtaí díláraithe de chuid an Aontais Eorpaigh nó le rialacha nua vótála na Comhairle, coinnítear slán príomhghnéithe an struchtúir reatha rialachais, go háirithe an Bord Rialálaithe.

²⁶ Féach an Ráiteas Comhpháirteach ó Pharlaimint na hEorpa, ón gComhairle, agus ón gCoimisiún Eorpach maidir le gníomhaireachtaí díláraithe, 19.7.2012.

Is é seo a leanas an bonn cirt atá leis an gclaonadh seo ag ACER:

Maidir le cinnteacht an tsoláthair, inacmhainneacht an leictreachais agus leis an dícharbónú, arb iad príomhchuspóirí an Bheartais Leictreachais Eorpaigh iad, is le margadh comhtháite leictreachais san Eoraip is costéifeachtaí a d'fhéadfaí sin a bhaint amach. Dá bhrí sin, tá infreastruchtúr tarchurtha an leictreachais á idirnascadh de réir a chéile, tá toirteanna níos mó den leictreachas á dtrádáil go trasteorainneach, tá acmhainneachtaí giniúna á gcomhroinnt ar an leibhéal Eorpach, agus tá an córas tarchurtha á oibriú agus na gnéithe réigiúnacha agus trasteorann á gcur san áireamh. Is breis leis na treochtaí sin na pacáistí reachtacha reatha agus táthar ag súil go dtiocfaidh díobh éifeachtúlachtaí a rachaidh chun leasa custaiméirí san Eoraip.

Ní féidir margadh inmheánach don leictreachas a chruthú gan deis iomaíochta a chur ar fáil san earnáil. Fearacht earnálacha eile de chuid an gheilleagair, theastaigh rialacháin nua leis an margadh leictreachais a oscailt, go háirithe i dtaca leis an gcóras tarchurtha agus dáileacháin, agus le maoirseacht rialála. Chuige sin, tugadh isteach údaráis neamhspleácha rialála. Fágtar freagracht ar leith ar na heintitis sin i dtaca le maoirseacht a dhéanamh ar rialacha náisiúnta agus Eorpacha is infheidhme in earnáil an leictreachais.

Ach i ngeall ar an méadú atá ag teacht ar an trádáil trasteorann agus ar oibriú an chórais faoina gcuirtear an comhthéacs réigiúnach agus Eorpach san áireamh, ba mhó agus ba mhó ab éigean do na húdaráis náisiúnta rialála a ngníomhaíochtaí a chomhordú le húdaráis rialála na mBallstát eile. Dearadh ACER le bheith ina ardán don idirghníomhaíocht sin, ról atá á chomhlíonadh aige ó bunaíodh in 2011 é. Is é Bord na Rialálaithe, ar a bhfuil ionadaithe sinsearacha de chuid na n-údarás náisiúnta rialála mar aon le hionadaí gan vóta de chuid an Choimisiúin, mar aon le foireann ACER, an comhlacht sin laistigh den Gníomhaireacht is mó a ullmhaíonn tuairimí, moltaí agus cinntí na Gníomhaireachta. Is léir, ó bunaíodh an Gníomhaireacht, go bhfuil éirithe le Bord na Rialálaithe rannchuidiú éifeachtúil a dhéanamh i dtaca le comhlíonadh a chuid cúraimí.

Ó tharla go bhfuil margaí an leictreachais, den chuid is mó, fós gan rialú ar an leibhéal náisiúnta, tá ról lárnach le himirt ag na rialálaithe náisiúnta i dtaca leis na margaí fuinnimh. Ní hé is príomhról do ACER inniúlachtaí rialála tarmligthe an Choimisiúin a chur chun feidhme ach cinntí rialála na rialálaithe neamhspleácha náisiúnta a chomhordú. Ar an iomlán, coinnítear slán sa togra reatha reachtúil an leagan amach sin ar dháileadh na ról. Faoin struchtúr reatha, tá cothromaíocht ghrinn ann idir cumhachtaí na ngníomhaithe éagsúla, agus féachtar do na gnéithe sainiúla a bhaineann leis an margadh inmheánach fuinnimh (atá fós á fhorbairt). Dá n-athrófaí an chothromaíocht sin ag an tráth seo, d'fhéadfadh sé go gcuirfí i mbaol cur chun feidhme na dtionscnamh beartais atá sna tograí reachtacha, rud a d'fhágfadh constaic roimh thuilleadh den chomhtháthú a dhéanamh ar an margadh fuinnimh arb é is príomhchuspóir don togra reatha. Dhealródh sé, dá bhrí sin, nach mithid fós cumhachtaí cinnteoireachta a aistriú chuig Bord Bainistíochta faoi mar a fhoráiltear sa Chur Chuige Comhchoiteann. Dhealródh sé gurb é a mhalairt is iomchuí: an struchtúr reatha a choinneáil lena n-áirithítear go ngníomhaíonn na rialálaithe náisiúnta gan aon idirghabháil dhíreach ó institiúidí an Aontais Eorpaigh nó ó na Ballstáit i dtaca le nithe sonracha. San am céanna, beidh obair fhoriomlán na rialálaithe faoi réir fhorghnó na n-institiúidí Eorpacha bunaithe ar dhoiciméid chlársceidealúcháin, bhuiséadacha agus straitéiseacha. Bíonn institiúidí an Aontais Eorpaigh páirteach freisin i ngnóthaí riaracháin. Dá bhrí sin, níl sé i gceist leagan amach ná feidhmiú Bhord na Rialálaithe, ina riocht reatha, a athrú.

Ar an gcuma chéanna, níl sé i gceist an coincheap arb é an Bord Riaracháin é a thabhairt chun oiriúna leis an múnla arb é Bord Bainistíochta an Chur Chuige Chomhchoiteann é. Bhí Bord Riaracháin na Gníomhaireachta, ina riocht reatha, thar a bheith éifeachtúil agus éifeachtach le

bliana beaga anuas. A bhuíochas le hionadaithe ó Pharlaimint na hEorpa, ón gComhairle agus ón gCoimisiún, áiritheofar go leanfaidh sé de bheith ag feidhmiú.

Bíodh is nach iomchuí leis an gCoimisiún, ag an tráth seo, struchtúr rialachais na Gníomhaireachta a thabhairt chun oiriúna go hiomlán leis an gCur Chuige Comhchoiteann, fanfaidh sé i mbun maoirseachta féachaint an bhfuil bonn cirt le haon imeacht ón gCur Chuige Comhchoiteann. In 2021 atá an chéad mheasúnú eile le déanamh, a mbeidh de chuspóir aige, anuas ar mheasúnú ar chuspóirí, shainordú agus ar chúraimí na Gníomhaireachta féin, díriú ar struchtúr rialachais na Gníomhaireachta freisin.

Is i gCaibidil III den Rialachán atá á bheartú atá na forálacha airgeadais le fáil. Tá sé i gceist roinnt forálacha ar leith a thabhairt chun oiriúna leis an gCur Chuige Comhchoiteann maidir le gníomhaireachtaí díláraithe.

I gCaibidil IV den Rialachán atá á bheartú, déantar nuashonrú ar roinnt forálacha ar leith i gcomhréir leis an gCur Chuige Comhchoiteann. Sa chaibidil sin freisin, tá forálacha maidir le cúrsaí foirne agus dliteanais, agus iad gan athrú den chuid is mó.

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE**maidir leis an margadh inmheánach sa leictreachas****(athmhúnlú)**

(Téacs atá ábhartha maidir leis an LEE)

TÁ PARLAIMINT NA hEORPA AGUS COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ~~ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh~~ ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, ~~ag~~, agus go háirithe Airteagal 95 ~~de~~ 194 (2) ~~de~~,Ag féachaint don togra ón gCoimisiún ~~ag~~ Eorpach ~~ag~~,~~ag~~ Tar éis dóibh an dréachtghníomh reachtach a chur chuig na parlaimintí náisiúnta, ~~ag~~

Ag féachaint don tuairim ó Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste na Réigiún,

Ag gníomhú dóibh i gcomhréir leis an ~~ag~~ ngnáthnós imeachta reachtach ~~ag~~,

De bharr an méid seo a leanas:

↓ nua

- (1) Rinneadh Rialachán (CE) Uimh. 714/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²⁷ a leasú go suntasach roinnt uaireanta. Ós rud é go bhfuil tuilleadh leasuithe le déanamh air, ba cheart an Rialachán sin a athmhúnlú ar mhaithe le soiléireacht.

↓ 714/2009 aithris 1 (oiriúnaithe)
⇒ nua

- (2) ⇒ Tá sé mar aidhm ag an Aontas Fuinnimh fuinneamh slán, inbhuanaithe, iomaíoch, inacmhainne a chur ar fháil do thomhaltóirí – líonta tí agus gnóthaí. Go stairiúil, bhíodh an córas leictreachais faoi smacht ag monaplachtaí a bhí comhtháite go

²⁷ Rialachán (CE) Uimh. 714/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Iúil 2009 maidir le coinníollacha rochtana ar an ngréasán um malartuithe trasteorann sa leictreachas agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1228/2003 (IO L 211, 14.8.2009, lch. 15).

hingearach, faoi sheilbh poiblí go minic, a raibh gléasraí cumhachta móra láraithe núicléacha nó breosla iontaise acu. ⇐ Is é is aidhm don mhargadh inmheánach sa leictreachas, atá á chur chun feidhme de réir a chéile ó 1999 ar aghaidh, ná fíor-rogha, deiseanna nua gnó agus tuilleadh trádála trasteorann a thabhairt do thomhaltóirí uile an ~~⊠~~ Aontais ~~⊠~~ ~~Chomhphobail~~, ~~eibé acu~~ saoránaigh agus ~~nó~~ gnóthaí araon, chun éifeachtúlacht a mhéadú, chun praghsanna iomaíocha agus caighdeáin níos airde seirbhíse a bhaint amach agus chun rannchuidiú le slándáil an tsoláthair agus leis an inbhuanaitheacht. ⇐ Tháinig méadú ar an iomaíocht, go háirithe ar an leibhéal mórdhíola, agus ar an trádáil trasteorann a bhuí leis an margadh inmheánach sa leictreachas. Tá sé mar bhunsraith fós le margadh fuinnimh éifeachtach. ⇐

↓ nua

- (3) Tá an t-athrú is mó ar chóras fuinnimh na hEorpa leis na scórtha bliain ar siúl faoi láthair agus tá an margadh leictreachais i gcroílár an athraithe sin. Cruthaíonn an sprioc coiteann atá ag rannpháirtithe sa mhargadh, is é sin an córas fuinnimh a dhícharbónú, deiseanna agus dúshlán nua dóibh. Ag an am céanna, fágann forbairtí teicneolaíochta gur féidir rannpháirtíocht na dtomhaltóirí agus an comhar trasteorann bheith ann faoi fhoirmeacha nua.
- (4) Tharla méadú ar an saobhadh ar mhargadh mórdhíola an leictreachais de dheasca idirghabhálacha stáit – ar minic iad a bheith deartha go neamhchomhordaithe – rud a d’fhág drochiarmhairt ar chúrsaí infheistíochta agus trádála trasteorann.
- (5) San am a chuaigh thart, bhí tomhaltóirí leictreachais iomlán éighníomhach, agus formhór an ama ba ar praghsanna rialáilte, nach raibh aon bhaint dhíreach acu leis an margadh, a cheannaigh siad leictreachas. Amach anseo, is gá go mbeidh sé ar chumas na dtomhaltóirí bheith iomlán rannpháirteach sa mhargadh ar chomhchéim le rannpháirtithe eile sa mhargadh. Chun an sciar den fhuinneamh in-athnuaite a chomhtháthú, ar sciar den mhargadh é atá ag dul i méid, ba cheart úsáid a bhaint as gach foinse solúbthachta a bheidh ar fáil sa chóras leictreachais amach anseo, go háirithe freagairt don éileamh agus stóráil. Chun dícharbónú a bhaint amach ar an gcostas is ísle, is gá don chóras sin éifeachtúlacht fuinnimh a spreagadh freisin.
- (6) Ar mhaithe leis an margadh a bheith níos comhtháite agus de thoradh an athraithe i dtreo táirgeadh leictreachais atá níos luanaí, is gá iarrachtaí breise a dhéanamh chun beartais náisiúnta fuinnimh a chomhordú le beartais na gcomharsan agus na deiseanna a thagann ón trádáil fuinnimh trasteorann a thapú.

↓ 714/2009 aithris 2 go haithris 5

~~(2) Le Treoir 2003/54/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Meitheamh 2003 maidir le comhrialtacha don mhargadh inmheánach sa leictreachas²⁸ agus le Rialachán (CE) Uimh. 1228/2003 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Meitheamh 2003 maidir le coinníollacha rochtana ar an ngréasán um malartuithe trasteorann sa leictreachas²⁹;~~

²⁸ ~~IO L 176, 15.7.2003, lch. 37.~~

²⁹ ~~IO L 176, 15.7.2003, lch. 1.~~

~~tá rannhuidiú suntasach déanta maidir le cruthú an mhargaidh inmheánaigh sin sa leictreachas.~~

~~(3) Tá constaici ann faoi láthair sa Chomhphobal, áfach, maidir le leictreachas a dhíol faoi choinníollacha comhionann, gan idirdhealú ná míbhuntáiste. Go háirithe, níl rochtain neamh-idirdhealaitheach ar ghréasáin ann, agus níl comhionannas éifeachta ann fós i ngach mBallstát i dtaca le leibhéal na maoirseachta rialála, agus is ann do mhargaí leithlisithe i geónaí.~~

~~(4) Leis an Teachtairacht ón gCoimisiún an 10 Eanáir 2007 dar teideal "Beartas Fuinnimh don Eoraip", leagadh béim ar a thábhachtaí atá sé an margadh inmheánach sa leictreachas a chomhlánú agus coinníollacha eothroma a chruthú do gach gnóthais fuinnimh sa Chomhphobal. Le Teachtairachtaí an Choimisiúin an 10 Eanáir 2007 dar teideal 'Ionchais an mhargaidh inmheánaigh sa ghás agus sa leictreachas' agus 'Fiosrúchán de bhun Airteagal 17 de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003 ar earnálacha an gháis agus an leictreachais san Eoraip (Tuarascáil Chríochnaitheach)', léiríodh nach soláthraítear, leis na rialacha agus na bearta reatha, an creat is gá chun cuspóir an mhargaidh inmheánaigh a fheidhmiú go maith agus atá éifeachtúil agus ocsailte a bhaint amach, ná nach ndéantar foráil leo maidir le cruthú aemhainní idirnáise chun an cuspóir sin a bhaint amach.~~

~~De bhreis ar an gcreat rialála atá ann a chur chun feidhme go críochnúil, ba cheart an creat rialála don mhargadh inmheánach sa leictreachas a leagtar amach i Rialachán (CE) Uimh. 1228/2003 a oiriúnú i geomhróir leis na teachtaireachtaí sin.~~

↓ nua

- (7) Tacaíodh leis an bhforbairt sin trí roinnt cód gréasáin, agus treoirlinnte do chomhtháthú na margá leictreachais, a ghlacadh. Tá forálacha sna cóid ghréasáin agus treoirlinnte sin maidir le rialacha margaidh, oibriú na gcóras agus nascadh leis an ngréasán. Chun trédhearcacht iomlán a áirithiú agus deimhneacht dhlíthiúil a mhéadú, ba cheart na príomhphrionsabail i dtaca le feidhmiú an mhargaidh agus leithdháileadh acmhainne i gcreataí ama na margá um chothromú, na margá ionlae, na margá lá roimh ré agus na margá todhchaíochta a ghlacadh de bhun an ghnáthnós imeachta reachtaigh agus iad a chuimsiú in aon ghníomh amháin.
- (8) Ba cheart a leagan amach i croíphrionsabail an mhargaidh gur bunaithe ar éileamh agus ar soláthar a shocrófar praghsanna leictreachais. Ba cheart comhartha a thabhairt leis na praghsanna sin ar thráthanna ina bhíonn leictreachas ag teastáil, le dreasachtaí margadh-bhunaithe a sholáthar chun infheistíochtaí a dhéanamh i bhfoinsí solúbthachta amhail giniúint sholúbtha, idirnascadh, freagairt don éileamh nó stóráil.
- (9) Is croíchuspóir den Aontas Fuinnimh é dícharbónú na hearnála leictreachais, agus go mbeadh fuinneamh in-athnuaite ina sciar mór den mhargadh. Agus an tAontas ag dul i dtreo dhícharbónú na hearnála fuinnimh agus méadú ar an sciar den mhargadh atá ag foinsí in-athnuaite fuinnimh, tá sé ríthábhachtach go mbainfí den mhargadh na bacainní atá ann faoi láthair roimh thrádáil trasteorann agus go spreagfaí infheistíochtaí sa bhonneagar tacaíochta, mar shampla, giniúint níos solúbtha, idirnascadh, freagairt don éileamh agus stóráil. Chun tacú leis an athrú seo chuig giniúint inathraithe agus dháilte, agus chun a áirithiú go mbeidh prionsabail an mhargaidh fuinnimh ina mbunús leis na margá fuinnimh a bheidh san Aontas amach anseo, tá sé ríthábhachtach béim as an nua a leagan ar mhargaí gearrthearma agus ar phraghsáil bunaithe ar theirce.

- (10) Feabhsóidh na margaí gearrthearma an leachtacht agus an iomaíocht toisc go mbeidh ról níos iomláine sa mhargadh ag líon níos mó acmhainní, go háirithe acmhainní atá níos solúbtha. Tabharfaidh praghsáil éifeachtach teirce spreagadh do rannpháirtithe sa mhargadh le bheith ar fáil ag an tráth is mó a mbeidh éileamh orthu agus áirithíonn sé gur féidir leo a gcostas a chumhdach ar an margadh mórdhíola. Dá bhrí sin tá sé ríthábhachtach a áirithiú deireadh a chur, a mhéad agus is féidir, leis na huasteorainneacha praghsála riaracháin agus intuigthe chun go mbeidh praghsanna teirce in ann méadú go sriochfaidh siad luach atá ar chailliúint lóid. Nuair a bheidh sí leabaithe go hiomlán i struchtúr an mhargaidh, beidh margaí gearrthearmacha agus praghsáil teirce ina gcuidiú chun roinnt de na bearta eile a bhaint, sásraí acmhainne mar shampla, ar mhaithe le slándáil an tsoláthair a áirithiú. Ag an am céanna, níor cheart go gcuirfí i mbaol, le praghsáil teirce gan uasteorainneacha praghsála sa mhargadh mórdhíola, an deis a bheith ann praghsanna iontaofa cobhsaí a bheith ar fáil do chustaiméirí deiridh, go háirithe líonta tí agus FBManna.
- (11) Laghdaíonn maoluithe ó bhunphrionsabail an mhargaidh, amhail freagracht as cothromú, seoladh margadhbhunaithe, nó ciorrú agus athsheoladh, laghdaíonn siad comharthaí solúbthachta agus feidhmíonn siad mar bhacainní roimh fhorbairt na réiteach ar nós stóráil, freagairt don éileamh nó comhiomlánú. Cé go bhfuil maoluithe riachtanach fós chun ualach riaracháin gan ghá ar ghníomhaithe áirithe, go háirithe líonta tí agus FBManna, a sheachaint, níl maoluithe leathana lena gcumhdaítear teicneolaíochtaí iomlána ag teacht leis an gcuspóir chun dícharbónú margadhbhunaithe éifeachtach a bhaint amach, dá bhrí sin ba cheart bearta atá níos spriocdhírthe a chur ina n-áit.

↓ 714/2009 aithris 16

- (12) Is é atá sa réamhchoinníoll maidir le hiomaíocht éifeachtach sa mhargadh inmheánach sa leictreachas ná muirir neamh-idirdhealaitheacha agus trédhearcacha a bheith ann ar úsáid an ghréasáin, lena n-áirítear línte idirnasctha sa chóras tarchurtha. Ba cheart an acmhainn atá ar fáil sna línte sin a shocrú ar na leibhéil uasta atá i gcomhréir leis na caighdeáin sábháilteachta i ndáil le hoibriú slán an ghréasáin.

↓ 714/2009 aithris 17

- (13) Tá sé tábhachtach go seachnófar saobhadh iomaíochta mar thoradh ar chaighdeáin éagsúla sábháilteachta, oibríochta agus pleanála a bheith in úsáid ag oibreoirí córas tarchurtha sna Ballstáit. Thairis sin, ba cheart go mbeadh trédhearcacht ann do rannpháirtithe sa mhargadh maidir leis an acmhainn aistrithe atá ar fáil agus maidir leis na caighdeáin slándála, pleanála agus oibríochta a dhéanann difear don acmhainn aistrithe atá ar fáil.

↓ nua

- (14) Chun na hinfheistíochtaí atá de dhíth a stiúradh go héifeachtach, ní mór do phraghsanna comharthaí a thabhairt faoin áit is mó ina bhfuil an leictreachas ag teastáil. Faoi chórais leictreachais atá bunaithe ar limistéir, is gá, chun comharthaí cearta a thabhairt faoi na suíomhanna, limistéir tairisceana a chinneadh ar mhodh

comhsheasmhach oibiachtúil iontaofa trí phróiseas trédhearcach. Chun a áirithiú go ndéanfar gréasán leictreachais an Aontais a oibriú agus a phleanáil ar bhealach éifeachtach agus chun comharthaí praghsála éifeachtacha a chur ar fáil don acmhainn nua ghiniúna, don fhreagairt don éileamh nó don bhonneagar tarchuir, ba cheart do na limistéir tairisceana bheith ina léiriú ar phlódú struchtúrach. Go háirithe, níor cheart acmhainn traslimistéir a laghdú chun plódú inmheánach a réiteach.

- (15) Chun dícharbónú éifeachtúil a dhéanamh ar an gcóras leictreachais a bhuí le comhtháthú margaidh, is gá, go córasach, deireadh a chur le bacainní roimh an trádáil trasteorann chun ilroinnt na margaí a réiteach agus chun go mbeidh custaiméirí fuinnimh an Aontais in ann tairbhe iomlán a bhaint as na buntáistí a thagann ó mhargaí leictreachais comhtháite agus ón iomaíocht.

↓ 714/2009 aithris 10

- (16) Leis an Rialachán seo, ba cheart go leagfaí síos bunphrionsabail maidir le taraifiú agus leithdháileadh acmhainne, agus ba cheart go bhforálfaí go nglacfar ~~tr~~freoirilnte ina dtabharfar mionsonraí maidir le tuilleadh prionsabal agus modheolaíochtaí ábhartha, d'fhonn go bhféadfaí oiriúnú gasta a dhéanamh do chúinsí athraitheacha.

↓ 714/2009 aithris 22

- (17) Ba cheart go ndéanfadh bainistiú ar fhadhbanna an phlódaíthe comharthaí eacnamaíocha cuí a sholáthar d'oibreoirí córas tarchurtha agus do rannpháirtithe sa mhargadh agus ba cheart go mbeadh an bainistiú sin bunaithe ar shásraí an mhargaidh.

↓ 714/2009 aithris 11

- (18) I margadh atá oscailte, iomaíoch, ba cheart go gcúiteofaí oibreoirí córas tarchurtha as na costais a thabhaítear mar thoradh ar shreabha leictreachais trasteorann a óstáil ar a ngréasáin agus gurbh iad oibreoirí na gcóras tarchurtha ina dtionscnaítear na sreabha trasteorann sin agus na gcóras tarchurtha ina gcríochnaíonn siad a chúiteodh iad.

↓ 714/2009 aithris 12

- (19) Ba cheart íocaíochtaí agus fáltais a eascraíonn as cúiteamh idir oibreoirí córas tarchurtha a chur san áireamh le linn taraifí gréasáin náisiúnta a shocrú.

↓ 714/2009 aithris 13

- (20) D'fhéadfadh sé go mbeidh ~~dif~~fríochtaí móra ann maidir leis an méid iarbhrí is iníoctha ar rochtain trasteorann ar an gcóras, ag brath ar an oibreoir córais tarchurtha lena mbaineann agus mar thoradh ar dhifríochtaí i struchtúr na gcóras taraifithe a chuirtear i bhfeidhm sna Ballstáit. Dá bhrí sin, tá leibhéal áirithe comhchuibhithe riachtanach chun saobhadh trádála a sheachaint.

- (21) Ba cheart go mbeadh rialacha ann maidir le húsáid an ioncaim a eascraíonn as nósanna imeachta um bainistiú ar phlódú, mura rud é go mbeadh cineál sonrach an idirnascaire lena mbaineann ina údar maith le díolúine ó na rialacha sin.

- (22) Chun go mbeidh cothroime iomaíochta ann idir rannpháirtithe uile an mhargaidh, ba cheart taraifí nua gréasáin a chur i bhfeidhm ar bhealach a fhágann nach ndéantar idirdhealú idir táirgeadh atá nasctha ar leibhéal an dáileacháin thar táirgeadh atá nasctha ar leibhéal an tarchuir, bíodh idirdhealú dearfach nó diúltach i gceist. Níor cheart dóibh idirdhealú a dhéanamh i gcoinne stóráil fuinnimh, agus níor cheart go gcruthófaí dídhreasuithe leo i dtaca le bheith rannpháirteach sa fhreagairt don éileamh ná bheith ina bhacainn roimh feabhsuithe ar éifeachtúlacht fuinnimh.
- (23) Chun trédhearcacht agus inchomparáideacht a mhéadú agus taraifí á socrú i gcásanna ina meastar nach leor comhchuibhiú ceangailteach, is é Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Chomhar idir Rialálaithe Fuinnimh arna bunú faoi [an t-athmhúnlú ar Rialachán (CE) Uimh. 713/2009 arna moladh faoin togra COM(2016) 863/2] ("an Ghníomhaireacht") is ceart moltaí maidir le modheolaíochtaí i gcomhair taraifí a eisiúint.
- (24) Chun infheistíocht optamaithe san eangach thras-Eorpach a áirithiú ar bhealach níos fearr agus chun dul i ngleic leis an dúshlán nach féidir tionscadail inmharthana idirnáisc a thógáil toisc nach dtugtar tús áite dóibh ar an leibhéal náisiúnta, ba cheart athmhachnamh a dhéanamh ar chíosanna ó phlódú agus níor cheart iad a cheadú ach chun infhaighteacht a ráthú agus chun an acmhainn idirnáisc a choinneáil nó a mhéadú.

- (25) Chun go n-áiritheofar bainistiú optamach an ghréasáin tarchurtha leictreachais agus chun go mbeifear in ann trádáil a dhéanamh sa leictreachas agus é a sholáthar thar theorainneacha ☒ san Aontas ☒ ~~sa Chomhphobal~~, ba cheart Gréasán Eorpach Oibreoirí na gCóras Tarchurtha don Leictreachas (~~an~~ ENTSO don Leictreachas) a bhunú. Ba cheart go gcuirfeadh ~~an~~ ENTSO don Leictreachas a chuid cúraimí i gcrích i gcomhréir le rialacha iomaíochta an ☒ Aontais ☒ ~~Chomhphobail~~ atá infheidhme i gcónaí maidir le cinntí ~~an~~ ENTSO don Leictreachas. Ba cheart go saineofaí cúraimí ~~an~~ ENTSO don Leictreachas ar bhealach soiléir agus ba cheart go n-áiritheofaí lena mhodh oibre éifeachtúlacht, cineál ionadaíoch agus trédhearcacht ~~an~~ ENTSO don Leictreachas. Níl sé beartaithe go ngabhfadh na cóid ghréasáin a ullmhaíonn ~~an~~ ENTSO don Leictreachas ionad na gcód gréasáin náisiúnta atá riachtanach maidir le saincheisteanna nach saincheisteanna trasteorann iad. De bhrí go bhféadfár dul chun cinn níos éifeachtaí a dhéanamh trí chur chuige ar an leibhéal réigiúnach, ba cheart d'oibreoirí córas tarchurtha struchtúir réigiúnacha a chur ar bun laistigh den struchtúr comhair foriomlán, agus go n-áireofaí ag an am céanna go mbeadh na torthaí ar an leibhéal réigiúnach comhoiriúnach le cóid ghréasáin agus le pleananna forbartha

gréasáin neamhcheangailteacha deich mbliana ar leibhéal an ~~Chomhphobail~~ ~~Chomhphobail~~. Ba cheart do na Ballstáit an comhar ar leibhéal réigiúnach a chur chun cinn mar aon le faireachán a dhéanamh ar éifeachtacht an ghréasáin ar an leibhéal sin. Ba cheart go mbeadh an comhar ar leibhéal réigiúnach comhoiriúnach leis an dul chun cinn i ndáil le margadh inmheánach iomaíoch agus éifeachtúil a bhaint amach i gcúrsaí leictreachais.

↓ nua

- (26) Ba cheart go ndéanadh ENTSO do Leictreachas measúnú leordhóthanachta cuimsitheach ar acmhainní ar leibhéal an Aontais sa mheántéarma go fadtéarma chun bonn oibriochtúil a chur ar fáil don mheasúnú ar ábhar inní ó thaobh leordhóthanachta de. Ba cheart an t-ábhar inní i dtaca le leordhóthanacht acmhainní a dtéann sásraí acmhainne i ngleic leis bheith bunaithe ar mheasúnú an Aontais.
- (27) Ní hionann an cuspóir atá leis an measúnú ar leordhóthanacht acmhainní sa mheántéarma go fadtéarma (ó 10 mbliana chun tosaigh go bliain amháin chun tosaigh) agus an cuspóir atá leis an na hionchais shéasúracha (sé mhí chun tosaigh) a leagtar amach in Airteagal 9 de [an Rialachán maidir le Riosca-Ullmhacht arna moladh faoin togra COM(2016) 862]. Baintear úsáid as measúnaithe meántéarmacha go fadtéarmach den chuid is mó chun measúnú a dhéanamh ar na sásraí acmhainne, ach úsáidtear ionchais shéasúracha chun foláireamh a thabhairt maidir le rioscaí a d'fhéadfadh titim amach sna sé mhí amach anseo ar dócha gurb é an toradh a bheidh orthu go mbeidh meath suntasach ar an staid i dtaca le soláthar leictreachais. Chomh maith leis sin, tugann Lárionaid Oibriochtúla Réigiúnacha faoi measúnuithe ar leordhóthanacht réigiúnach mar a sainmhínítear sa reachtaíocht Eorpach ar oibriú na gcóras tarchurtha leictreachais. Is measúnuithe an-ghearrthéarmach iad sin (idir seachtain chun tosaigh go lá chun tosaigh) a úsáidtear i gcomhthéacs oibriú na gcóras.
- (28) Sula dtabharfar isteach na sásraí acmhainne, ba cheart do na Ballstáit measúnú a dhéanamh ar shaobhadh rialála atá ag cur leis an ábhar inní gaolmhar i dtaca le leordhóthanacht acmhainní. Ba cheart ceangal a bheith orthu bearta a ghlacadh chun deireadh a chur le saobhadh arna aithint, lena n-áirítear amlíne do chur chun feidhme na mbeart. Níor cheart sásraí acmhainne a thabhairt isteach ach do na hábhair inní atá fágtha nach féidir dul i ngleic leo trí dheireadh a chur le saobhadh den sórt sin.
- (29) Na Ballstáit a bhfuil sé beartaithe acu sásraí acmhainne a thabhairt isteach, ba cheart dóibh spriocanna do leordhóthanacht acmhainní a leagan síos bunaithe ar phróiseas trédhearcach infhíoraithe. Ba cheart saoirse a bheith ag na Ballstáit an leibhéal is mian leo féin a shocrú do shlándáil an tsoláthair.
- (30) Ba cheart príomhphrionsabail na sásraí acmhainne a leagan síos, ag tógáil ar na prionsabail i dtaca leis an gcomhshaol agus i dtaca le Státchabhair fuinnimh agus ar na torthaí ó Fhiosrúchán Earnálach Ard-Stiúrtóireacht na hIomaíochta maidir le sásraí acmhainne. Ba cheart athbhreithniú a dhéanamh ar na sásraí acmhainne atá i bhfeidhm cheana féin i bhfianaise na bprionsabal sin. Sa chás go léiríonn an measúnú Eorpach ar leordhóthanacht acmhainní nach bhfuil aon ábhar inní i dtaca le leordhóthanacht ann, níor cheart aon sásra acmhainne nua a bhunú agus níor cheart aon ghealltanais nua acmhainne a dhéanamh faoi shásraí atá i bhfeidhm cheana féin. Ní mór cloí le cur i bhfeidhm na rialacha maidir le rialú ar an státchabhair de bhun Airteagal 107 go hAirteagal 109 CFAE i gcónaí.

- (31) Ba cheart rialacha mionsonraithe a leagan síos chun rannpháirtíocht éifeachtach trasteorann i sásraí acmhainne nach scéimeanna cúltaca iad a éascú. Ba cheart d'oibreoirí córas tarchurtha a bhíonn ag oibriú thar na teorainneacha gineadóirí ar suim leo agus ar mian leo bheith rannpháirteach i sásraí acmhainne i mBallstáit eile a éascú. Dá bhrí sin, ba cheart dóibh an acmhainn a ríomh ar leibhéal é gur féidir rannpháirtíocht trasteorann bheith i gceist, chomh maith le rannpháirtíocht a chumasú agus na deiseanna atá ann dul ina bun a sheiceáil. Ba cheart do na húdaráis rialála náisiúnta na rialacha trasteorann a fhorfheidhmiú sna Ballstáit.
- (32) I bhfianaise na ndifríochtaí sna córais fuinnimh náisiúnta agus na teorainneacha teicniúla a bhaineann leis na gréasáin leictreachais atá ann cheana féin, is minic gur ar an leibhéal réigiúnach a bheidh an cur chuige is fearr chun dul chun cinn a bhaint amach i dtaca le comhtháthú an margaidh. Dá bhrí sin, ba cheart comhar réigiúnach na n-oibreoirí córas tarchurtha a neartú. Chun comhar éifeachtach a áirithiú, ba cheart, i gcreat rialála nua, foráil a dhéanamh maidir le rialachas réigiúnach agus maoirseacht rialála níos láidre, lena n-áirítear trí tuilleadh cumhachta a thabhairt don Ghníomhaireachta chun cinntí a dhéanamh ar shaincheisteanna trasteorann. D'fhéadfadh gá a bheith le comhar níos dlúithe idir na Ballstáit i gcásanna géarchéime freisin, chun slándáil an tsoláthair a mhéadú agus chun saobhadh an mhargaidh a theorannú
- (33) Tá socruithe foirmiúla curtha ar bun don chomhordú idir oibreoirí córas tarchurtha ar an leibhéal réigiúnach anois go bhfuil rannpháirtíocht na n-oibreoirí córas tarchurtha sna comhordaitheoirí slándála réigiúnach éigeantach, agus ba cheart comhlánú a dhéanamh orthu sin le creat institiúideach níos fearr trí lárionaid oibríochtúla réigiúnacha a bhunú. Agus na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha á mbunú, ba cheart tionscnaimh réigiúnacha don chomhardú atá ann cheana féin a chur san áireamh agus ba cheart tacú le córais leictreachais a oibriú ar fud an Aontais ar bhealach a éireoidh níos comhtháite, chun feidhmíocht éifeachtach shlán na gcóras sin a áirithiú.
- (34) Ba cheart go bhféadfadh raon feidhme geografach na lárionad oibríochtúil réigiúnach go mbeidh siad i ann ról éifeacht sa chomhordú a bheith acu trí oibríochtaí na n-oibreoirí córas tarchurtha a bharrfheabhsú thar réigiúin níos mó.
- (35) Ba cheart do na lárionaid oibríochtúla réigiúnach dul i mbun feidhmeanna nuair a bhíonn breisluach ann toisc go mbíonn siad ag feidhmiú ar an leibhéal réigiúnach, i gcomparáid leis na feidhmeanna a dhéantar ar an leibhéal náisiúnta. Ba cheart a chumhdach i bhfeidhmeanna na lárionad oibríochtúil réigiúnach na feidhmeanna a dhéanann comhordaitheoirí slándála réigiúnacha, chomh maith leis na feidhmeanna breise a bhaineann le hoibriú na gcóras, oibriú an mhargaidh agus riosca-ullmhacht. Ba cheart oibriú fíor-ama an chórais leictreachais a bheith curtha as an áireamh sna feidhmeanna a dhéanann na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha.
- (36) Ba cheart do na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha feidhmiú go príomhúil chun leas a oibriú an chórais agus an mhargaidh sa réigiún, thar leasanna aon eintitis aonair. Chuige sin, ba cheart cumhachtaí déanta cinntí a chur ar iontaoibh na lárionad oibríochtúil réigiúnach chun dul i mbun gnímh agus chun gníomhartha atá le déanamh ag oibreoirí córas tarchurtha an réigiúin ina bhfuil an córas á oibriú a threorú i gcás feidhmeanna áirithe agus ról comhairleach níos láidre a bheith acu i dtaca leis na feidhmeanna eile.
- (37) Ba cheart do ENTSO do Leictreachas a áirithiú go ndéantar gníomhartha na lárionad oibríochtúil réigiúnach a chomhardú thar teorainneacha na réigiúin.

- (38) Chun éifeachtúlacht a mhéadú i ngréasáin dáileacháin leictreachais san Aontas agus chun dlúthchomhar le hoibreoirí córas tarchurtha agus le ENTSO don Leictreachais a áirithiú, ba cheart eintiteas Eorpach d'oibreoirí córas dáileacháin san Aontas ("eintiteas AE do DSOanna") a bhunú. Ba cheart cúraimí eintiteas AE do DSOanna a shainiú ar bhealach soiléir agus ba cheart go n-áiritheofaí lena mhodh oibre éifeachtúlacht, trédhearcacht agus cineál ionadaíoch i measc oibreoirí córas dáileacháin an Aontais. Ba cheart d'Eintiteas AE do DSOanna dul i ndlúthchomhar le ENTSO don Leictreachas maidir leis na cóid ghréasáin a ullmhú agus a chur chun feidhme nuair is infheidhme agus ba cheart dó oibriú chun treoir a thabhairt maidir le comhtháthú ar, *inter alia*, ghiniúint agus stóráil dháilte i ngréasáin dáileacháin nó i réimsí eile a bhaineann le bainistiú na ngréasán dáileacháin.

↓ 714/2009 aithris 6 (oiriúnaithe)

- (39) ~~Go háirithe, tá~~ gá le comhar agus comhordú méadaithe idir na hoibreoirí córas tarchurtha chun cóid ghréasáin a chruthú lena soláthrófar agus lena mbainisteofar rochtain éifeachtach agus thrédhearcach ar na gréasáin tarchurtha thar theorainneacha, agus chun pleanáil atá comhordaithe agus réamhbhreathnaitheach go leor agus forás fóna teicniúil a áirithiú don chóras tarchurtha ~~sa Chomhphobal~~ ~~sa Chomhphobal~~, lena n-áirítear acmhainní idirnáisc a chruthú, ag féachaint go cuí don chomhshaol. Ba cheart go mbeadh na cóid ghréasáin sin i gcomhréir leis na creat-treoirlínte ar de chineál neamhcheangailteach iad (creat-treoirlínte) agus a d'fhorbair an Gníomhaireacht ~~um Chomhar idir Rialálaithe Fuinnimh arna bunú le Rialachán (CE) Uimh. 9991/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Iúil 2009 lena mbunaítear Gníomhaireacht um Chomhar idir Rialálaithe Fuinnimh³⁰, (an Gníomhaireacht).~~ Ba cheart go mbeadh ról ag an nGníomhaireacht maidir le hathbhreithniú a dhéanamh ar na dréachtchóid ghréasáin, ar athbhreithniú é a bheidh bunaithe ar ábhair fíoras, lena n-áirítear athbhreithniú i dtaobh an gcomhlíonann siad na creat-treoirlínte, agus ba cheart go gcumasófaí di a mholadh don Choimisiún iad a ghlacadh. Ba cheart go ndéanfaidh an Gníomhaireacht measúnú ar leasuithe a bheartaítear a dhéanamh ar na cóid ghréasáin agus ba cheart go gcumasófaí di a mholadh don Choimisiún iad a ghlacadh. Ba cheart go n-oibreodh oibreoirí córas tarchurtha a ngréasáin i gcomhréir leis na cóid ghréasáin sin.

↓ 714/2009 aithris 24

- (40) Chun feidhmiú rianúil an mhargaidh inmheánaigh sa leictreachas a áirithiú, ba cheart foráil a dhéanamh maidir le nósanna imeachta lena gceadaítear cinntí agus ~~treoirlínte~~ a ghlacadh, *inter alia* maidir le tairifiú agus leithdháileadh acmhainne ag an gCoimisiún agus fós rannpháirtíocht údaráis rialála na mBallstát a áirithiú sa phróiseas sin, trína gcomhlachas Eorpach i gcás inarb iomchuí sin. Tá ról tábhachtach ag na húdaráis rialála, mar aon le húdaráis ábhartha eile sna Ballstáit, i ndáil le rannchuidiú le feidhmiú cuí an mhargaidh inmheánaigh sa leictreachas.

³⁰

IO L 211, 14.8.2009, lch. 1.

↓ 714/2009 aithris 8 (oiriúnaithe)

- (41) Tá leas ag rannpháirtithe uile an mhargaidh san obair a bhfuiltear ag súil léi ón ENTSO don Leictreachas. Tá sé riachtanach, dá bhrí sin, go mbeadh próiseas comhairliúcháin éifeachtach ann agus go mbeadh ról tábhachtach ag na struchtúir atá ann cheana féin agus a cuireadh ar bun chun an próiseas comhairliúcháin a éascú agus a shruthlíniú, amhail ~~an tAontas um Chomhordú Tarchur an Leictreachais~~, ☒ trí ☒ rialálaithe náisiúnta nó ☒ tríd ☒ an nGníomhaireacht.
-

↓ 714/2009 aithris 9 (oiriúnaithe)

- (42) D'fhoill breis trédhearcachta a áirithiú maidir leis an ngréasán iomlán tarchurtha leictreachais ☒ san Aontas ~~☒ sa Chomhphobal~~, ba cheart don ENTSO don Leictreachas plean forbartha gréasáin uile-☒ Aontais ~~☒ Chomhphobail~~ neamhcheangailteach deich mbliana a tharraingt suas, a fhoilsiú agus a uasdátú go rialta (plean forbartha gréasáin uile-☒ Aontais ~~☒ Chomhphobail~~). Ba cheart go ndéanfaí gréasáin inmharthana tarchurtha leictreachais agus na hidirnaise réigiúnacha is gá, atá ábhartha ó thaobh tráchtála nó chinnteacht soláthair de, a chur san áireamh sa phlean forbartha gréasáin sin.
-

↓ nua

- (43) Léirigh an taithí a fuarthas agus na cóid ghréasáin á bhforbairt agus á nglacadh gur úsáideach an rud é an nós imeachta lena bhforbraítear iad a shruthlíniú trína shoiléiriú go bhfuil an ceart ag an nGníomhaireacht athbhreithniú a dhéanamh ar an dréachtchóid ghréasáin leictreachais sula gcuirtear faoi bhráid an Choimisiúin iad.
-

↓ 714/2009 aithris 14

~~Tá gá le córas cuí comharthaí suímh fadtéarma, agus é bunaithe ar an bprionsabal gur cheart go léireodh leibhéal na muirear ar rochtain ar an ngréasán an comhardú idir giniúint agus tomhaltas sa réigiún lena mbaineann, ar an mbonn go ndéantar difreáil maidir leis na muirir ar rochtain ar an ngréasán a gheartar ar tháirgeoirí agus/nó ar thomhaltóirí.~~

↓ 714/2009 aithris 15

~~Ní bheadh sé oiriúnach go geuirfí taraifí achar-choibhneasta i bhfeidhm nó, ar choinníoll go mbeadh comharthaí suímh iomchuí i bhfeidhm, go ndéanfaí taraif shonrach nach mbeadh le híoc ach amháin ag onnmhaircoirí nó allmhaircoirí a chur i bhfeidhm chomh maith leis an muirear ginearálta ar rochtain ar an ngréasán náisiúnta.~~

↓ 714/2009 aithris 18

~~De réir an fhaireacháin atá déanta ag an gCoimisiún agus ag na húdaráis rialála náisiúnta ar an margadh le blianta beaga anuas, léirítear nach leor na ceanglais reatha trédhearcachta agus na rialacha reatha maidir le rochtain ar bhonneagar chun fiormhargadh inmheánach a fheidhmiú go maith agus atá oscailte agus éifeachtúil a bhaint amach.~~

↓ 714/2009 aithris 19

~~Tá gá le rochtain chomhionann ar fhaisnéis maidir le stádas fisiceach agus le héifeachtúlacht an chórais ionas go mbeidh rannpháirtithe uile an mhargaidh in ann staid fhoriomlán an éilimh agus an tsoláthair a mheasúnú agus go mbeidh siad in ann cúiseanna na n-athruithe sa phraghas mórdhíola a shainaithint. Áirítear leis sin, faisnéis níos cruinne ar ghiniúint, ar sholáthar agus ar éileamh leictreachais, lena n-áirítear réamhfaisnéisí, aemhainn an ghréasáin agus an idirnáise, sreabha agus cothabháil, cothromú agus aemhainn chúltaea.~~

↓ 714/2009 aithris 23

(44) Ba cheart infheistíochtaí i mbonneagar mór nua a chur chun cinn go láidir agus feidhmiú cuí an mhargaidh inmheánaigh sa leictreachas a áirithiú ag an am céanna. D'fhonn an tionchar dearfach atá ag idirnascairí díolmhaithe srutha dhírigh ar iomaíocht agus ar chinnteacht soláthair a fheabhsú, ba cheart spéis an mhargaidh a thástáil le linn chéim phleanála an tionscadail agus ba cheart rialacha maidir le bainistiú ar phlódú a ghlacadh. I gcás ina mbeidh idirnascairí srutha dhírigh suite ar chríoch níos mó ná Ballstát amháin, ba cheart don Ghníomhaireacht déileáil leis an iarraidh ar dhíolúine, mar rogha deiridh, le go gcuirfí a himpleachtaí trasteorann san áireamh ar bhealach níos fearr agus chun an láimhseáil riaracháin a gheobhaidh sí a fheabhsú. Thairis sin, mar gheall ar phróifíl riosca neamhghnách a bhaineann leis na mórtionscadail bhonneagair dhíolmhaithe sin a thógáil, ba cheart go mbeadh gnóthais a bhfuil leasanna soláthair agus táirgthe acu in ann tairbhe a bhaint as maolú sealadach ar na rialacha maidir le díchuachadh iomlán do na tionscadail lena mbaineann. Leanfaidh na díolúintí arna ndeonú faoi Rialachán (CE) Uimh. 1228/2003³¹ d'fheidhm a bheith acu go dtí an dáta sceidealta éagtha faoi mar a cinneadh sa chinneadh chun díolúine a dheonú.

↓ 714/2009 aithris 25

~~Ba cheart go n-áiríteadh na húdaráis rialála náisiúnta comhlíonadh na rialacha atá sa Rialachán seo agus na dTreoirínte a ghlaetar ar bhonn an Rialacháin seo.~~

³¹ Rialachán (CE) Uimh. 9992/2003 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Meitheamh 2003 maidir le coinníollacha rochtana ar an ngréasán um malartuithe trasteorann sa leictreachas (IO L 176, 15.7.2003, lch. 1)

↓ 714/2009 aithris 20

- (45) D'fhonn muinín sa mhargadh a fheabhsú, ní foláir do na rannpháirtithe a bheith cinnte go bhféadfar iad siúd a ghabhann do mhí-úsáid a chur faoi réir pionós atá éifeachtach, comhréireach agus athchomhairleach. Ba cheart go dtabharfaí an inniúlacht do na húdaráis inniúla chun líomhaintí maidir le mí-úsáid an mhargaidh a fhiosrú go héifeachtach. Chun na críche sin, is gá rochtain a bheith ag na húdaráis inniúla ar shonraí ina bhfuil faisnéis maidir le cinntí oibríochtúla a ghlacann gnóthais soláthair. Déanann ginteoirí go leor cinntí ábhartha i margadh an leictreachais agus ba cheart dóibh an fhaisnéis i dtaca leis sin a choimeád ar fáil do na húdaráis inniúla, agus rochtain éasca a bheith ag na húdaráis sin uirthi, go ceann tréimhse socraithe. Dá bhrí sin, ba cheart go ndéanfadh na húdaráis inniúla faireachán go tráthrialta ar chomhlíonadh na rialacha ar thaobh na n-oibreoirí córas tarchurtha. Ba cheart go mbeadh díolúine ón oibleagáid sin ag ginteoirí beaga nach bhfuil de chumas acu i ndáiríre an margadh a shaobhadh.

↓ 714/2009 aithris 26

- (46) Ba cheart go gceanglófaí ar na Ballstáit agus ar na húdaráis náisiúnta inniúla faisnéis ábhartha a sholáthar don Choimisiún. Ba cheart don Choimisiún déileáil le faisnéis den sórt sin mar fhaisnéis rúnda. I gcás inar gá, ba cheart go mbeadh deis ag an gCoimisiún faisnéis ábhartha a iarraidh go díreach ar na gnóthais lena mbaineann, ar choinníoll go gcuirtear na húdaráis náisiúnta inniúla ar an eolas faoi sin.

↓ 714/2009 aithris 27

- (47) Ba cheart do na Ballstáit rialacha a leagan síos maidir leis na pionóis a bheidh infheidhme i gcás sárúithe ar fhorálacha an Rialacháin seo agus ba cheart dóibh a áirithiú go gcuirtear chun feidhme iad. Ní mór go mbeidh na pionóis sin éifeachtach, comhréireach agus athchomhairleach.

↓ 714/2009 aithris 28

~~Maidir leis na bearta atá riachtanach chun an Rialachán seo a chur chun feidhme, ba cheart iad a ghlacadh i geomhréir le Cinneadh 1999/468/CE ón gComhairle an 28 Meitheamh 1999 ag leagan síos na nósanna imeachta maidir le feidhmiú na geumhachtaí cur chun feidhme arna dtabhairt don Choimisiún³².~~

↓ 714/2009 aithris 29

~~Ba cheart, go háirithe, go geumhachtófaí don Choimisiún na Treoirí nua is gá a bhunú nó a ghlacadh d'fhonn an leibhéal íosta comheabhuibhithe is gá a sholáthar chun aidhmeanna an~~

³² IO L 184, 17.7.1999, lch. 23.

~~Rialachán seo a bhaint amach. Ós rud é go bhfuil raon feidhme ginearálta ag na bearta sin agus go bhfuil siad ceaptha chun cillimintí neamhriachtanacha den Rialachán seo a leasú, trína fhorlíonadh le heilimintí nua neamhriachtanacha, ní mór iad a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta rialúcháin lena ngabhann grinnserúdú agus dá bhforáiltear in Airteagal 5a de Chinneadh 1999/468/CE.~~

↓ nua

- (48) Ba cheart do na Ballstáit agus do Chomhpháirtithe Conarthacha an Chomhphobail Fuinnimh dul i ndlúthchomhar ar chúrsaí a bhaineann le réigiún comhtháite trádála leictreachais a fhorbairt agus níor cheart dóibh aon bheart a dhéanamh a chuirfeadh comhtháthú breise na margaí leictreachais, ná cinnteacht an tsoláthair, atá ag na Ballstáit agus ag na Comhpháirtithe Conarthacha, i mbaol.
- (49) Chun an leibhéal íosta comhchuibhithe atá de dhíth chun go mbeidh an margadh ag feidhmiú i gceart a áirithiú, ba cheart an chumhacht chun gníomhartha a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 290 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh a tharmligean chuig an gCoimisiún i dtaca le réimsí atá bunriachtanach don chomhtháthú margaidh. Ba cheart na réimsí seo a bheith ina measc: an limistéar geografach do chomhar réigiúnach oibreoirí córas tarchurtha, méid na n-íocaíochtaí cúitimh idir oibreoirí córas tarchurtha, glacadh agus leasú na gcód gréasáin agus na dtreoirilínte, chomh maith le cur i bhfeidhm na bhforálacha maidir le díolúintí le haghaidh idirnascairí nua. Tá sé tábhachtach, go háirithe, go rachadh an Coimisiún i mbun comhairliúcháin iomchuí le linn a chuid oibre ullmhúcháin, lena n-áirítear ar leibhéal na saineolaithe, agus go ndéanfar na comhairliúcháin sin i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos i gComhaontú Idirinstitiúideach maidir le Reachtóireacht Níos Fearr an 13 Aibreán 2016³³. Go sonrach, chun rannpháirtíocht chomhionann in ullmhú na ngníomhartha tarmligthe a áirithiú, gheobhaidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle na doiciméid uile ag an am céanna leis na saineolaithe sna Ballstáit, agus beidh rochtain chórasach ag a gcuid saineolaithe ar chruinnithe ghrúpaí saineolaithe an Choimisiúin a bheidh ag déileáil le hullmhú na ngníomhartha tarmligthe.

↓ 714/2009 aithris 30
(oiriúnaithe)

- (50) Ós rud é nach féidir leis na Ballstáit cuspóir an Rialachán seo, eadhon creat comhchuibhithe a sholáthar le haghaidh malartuithe trasteorann leictreachais, a bhaint amach go leordhóthanach agus gur fearr, dá bhrí sin, is féidir é a bhaint amach ar leibhéal an ☒ Aontais ☒ ~~Chomhphobail~~, féadfaidh an ☒ tAontas ☒ ~~Chomhphobal~~ bearta a ghlacadh i gcomhréir le prionsabal na coimhdeachta a leagtar amach in Airteagal 5 den Chonradh ☒ ar an Aontas Eorpach ☒ . I gcomhréir le prionsabal na comhréireachta, a leagtar amach san Airteagal sin, ní théann an Rialachán seo thar a bhfuil riachtanach chun an cuspóir sin a bhaint amach.

³³ IO L 123, 12.5.2016, lch. 1.

↓ 714/2009 aithris 31

~~Ag féachaint do raon feidhme na leasuithe atá á ndéanamh leis seo ar Rialachán (CE) Uimh. 1228/2003, is innhianaithe, ar mhaithe le soiléireacht agus le cuibheoiriú, na forálacha i dtrácht a athmhúnlú trína dtabhairt le chéile i dtéacs amháin i Rialachán nua,~~

↓ 714/2009 (oiriúnaithe)

TAR ÉIS AN RIALACHÁN SEO A GHLACADH:

Caibidil I

⊠ Ábhar, raon feidhme agus sainmhínithe ⊠

Airteagal 1

Ábhar agus raon feidhme

Is é is aidhm don Rialachán seo:

↓ nua

- (a) bunús a chur ar fáil chun spriocanna an Aontais Fuinnimh Eorpaigh, agus go háirithe an creat aeráide agus fuinnimh le haghaidh 2030³⁴, a bhaint amach go héifeachtach trína fhágáil gur féidir comharthaí margaidh a chur ar fáil le go mbeidh méadú ar an tsolúbthacht, ar an dícharbónú, agus ar an nuálaíocht;
- (b) prionsabail bhunúsacha a shocrú le haghaidh margaidh leictreachais comhtháite, a bheidh ag feidhmiú go maith, a fhágfaidh go mbeidh rochtain neamh-idirdhealaitheach ar an margadh ag gach soláthraí acmhainní agus ag gach custaiméir leictreachais, a chumhachtóidh tomhaltóirí, a fhágfaidh go mbeidh freagairt ar an éileamh agus éifeachtúlacht fuinnimh ann, a éascóidh éileamh agus soláthar dáilte a chur le chéile, agus a rannchuideoidh le dícharbónú an gheilleagair trí chomhtháthú an mhargaidh a

↓ 714/2009 (oiriúnaithe)

⇒ nua

~~(ce)~~ rialacha córa a shocrú maidir le malartuithe trasteorann leictreachais, agus feabhas a chur, sa tslí sin, ar iomaíocht sa mhargadh inmheánach sa leictreachas, agus saintréithe áirithe na margaí náisiúnta agus réigiúnacha á gcur san áireamh. ⊠ Cuimsíonn ⊠ ~~Chuide~~ sin, bunófar sásra cúitimh do shreabha trasteorann an leictreachais agus socrófar prionsabail

³⁴

COM/2014/015 final.

chomhchuibhithe maidir le muirir tarchurtha trasteorann agus maidir le leithdháileadh acmhainne atá ar fáil sna hidirnáise idir córais tarchurtha náisiúnta;

(~~de~~) teacht chun cinn margaidh mórdhíola sa leictreachas a éascú ar margadh é a bheidh trédhearcach agus a fheidhmeoidh go maith agus a mbeidh leibhéal ard cinnteachta soláthair leictreachais. Foráiltear leis maidir le sásraí chun na rialacha do mhalartuithe trasteorann sa leictreachas a chomhchuibhiú.

Airteagal 2

Sainmhínithe

1. Chun críche an Rialacháin seo, is iad na sainmhínithe atá in Airteagal 2 de Threoir ~~2009/72/CE~~ [an t-athmhúnlú ar Threoir 2009/72/CE arna moladh faoin togra COM(2016) 864/2] ~~ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Iúil 2009 maidir le comhrialacha don mhargadh inmheánach sa leictreachas is infheidhme~~ ⇨, in Airteagal 2 de Rialachán (AE) Uimh. 1227/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle³⁵, in Airteagal 2 de Rialachán (AE) Uimh. 543/2013 ón gCoimisiún³⁶ agus in Airteagal 2 de [an tAthmhúnlú ar an Treoir maidir le Fuinneamh In-athnuaite] ⇨ ~~ach amháin an sainmhíniú ar 'idirnascáire' a geirítear an méid seo a leanas ina ionad: ciallaíonn 'idirnascáire' líne tarchurtha a thrasnaíonn nó a réisíonn teorainn idir Ballstáit agus a nascann córais náisiúnta tarchurtha na mBallstát.~~
2. ☒ Chomh maith leis sin, ☒ ~~b~~Beidh feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas:
 - (a) ciallaíonn 'údaráis rialála' na húdaráis rialála dá dtagraítear in Airteagal ~~5735~~(1) de [an t-athmhúnlú ar Threoir 2009/72/CE arna moladh faoin togra COM(2016) 864/2] ~~Threoir 2009/72/CE~~;
 - (b) ciallaíonn "sreabh trasteorainn" sreabh fisiceach leictreachais ar líonra tarchurtha Ballstáit a eascraíonn as tionchar gníomhaíochtaí na dtáirgeoirí agus/nó na gcustaiméirí lasmuigh den Bhallstát sin ar a ghréasán tarchurtha;
 - (c) ciallaíonn "plódú" staid a fhágann nach féidir ⇨ freastal ar gach iarratas ó rannpháirtithe sa mhargadh chun trádáil a dhéanamh idir dhá chrios tairisceana toisc go n-imreodh siad tionchar suntasach ar na sreabha fisiciúla ar eilimintí den ghréasán nach féidir leo freastal ar na sreabha sin ⇨ ~~le hidirnasc a nascann gréasáin náisiúnta tarchurtha freastal ar na sreabha fisiceacha uile a eascraíonn as trádáil idirnáisiúnta agus atá á n-iarraidh ag rannpháirtithe sa mhargadh, toisc go bhfuil easpa acmhainne sna hidirnascáirí agus/nó sna córais ghréasáin náisiúnta tarchurtha lena mbaineann;~~
 - ~~(d) ciallaíonn "onnmhairiú dearbhaithe" scoladh leictreachais i mBallstát amháin ar bhonn bunsoeraithe chonarthaigh a chiallaíonn go mbeidh glacadh comhfhreagrach comhuaineach (allmhairiú dearbhaithe) leictreachais i mBallstát eile nó i dtríú tír;~~
 - ~~(e) ciallaíonn "idirthuras dearbhaithe" eúinse a fhágann go dtarlaíonn onnmhairiú dearbhaithe leictreachais agus go mbaineann an chonair ainmnithe don idirbheart le~~

³⁵ Rialachán (AE) Uimh. 1227/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 25 Deireadh Fómhair 2011 maidir le sláine agus trédhearcacht an mhargaidh mórdhíola fuinnimh (IO L 326, 8.12.2011, lch. 1).

³⁶ Rialachán (AE) Uimh. 543/2013 ón gCoimisiún an 14 Meitheamh 2013 maidir le sonraí a thíolacadh agus a fhoilsiú i dtaca leis na margaí leictreachais agus lena leasaítear Iarscríbhinn I a ghabhann le Rialachán (CE) Uimh. 714/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (IO L 163, 15.6.2013, lch. 1);

~~tír nach dtarlóidh an seoladh nó an glacadh comhfhreagrach comhuaineach leictreachais inti;~~

~~(f) ciallaíonn "allmhairiú dearbhaithe" leictreachas a ghlacadh i mBallstát nó i dtríú tír go comhuaineach le seoladh an leictreachais (onnmhairiú dearbhaithe) i mBallstát eile;~~

~~(g)~~(d) ciallaíonn "idirnascaire nua" idirnascaire nach gcríochnaítear faoin 4 Lúnasa 2003;

⇓ nua

- (e) ciallaíonn 'plódú struchtúrach' plódú sa chóras tarchurtha atá intuartha, a mbaineann cobhsaíocht gheografach leis le himeacht ama, agus a bhíonn ag atarlú go minic faoi ghnáthdhálaí na gcóras cumhachta;
- (f) ciallaíonn 'oibreoir margaidh' eintiteas a sholáthraíonn seirbhís faoina ndéantar na tairiscintí chun leictreachas a dhíol a mheaitseáil le tairiscintí chun leictreachas a cheannach;
- (g) ciallaíonn 'oibreoir ainmnithe sa mhargadh leictreachais' nó 'OAML' oibreoir margaidh arna ainmniú ag an údarás inniúil chun cúraimí a bhaineann le cúpláil amháin lá roimh ré nó cúpláil amháin ionlae a dhéanamh;
- (h) ciallaíonn 'an luach atá ar chailliúint lóid' meastachán, in €/MWh, ar an bpraghas uasta leictreachais a mbíonn custaiméirí sásta a íoc chun éaradh a sheachaint;
- (i) ciallaíonn 'cothromú' gach gníomhaíocht agus próiseas, i ngach amlíne, faoina n-áiríthíonn oibreoirí córas tarchurtha, ar bhealach leanúnach, go gcoinnítear minicíocht an chórais laistigh de raon cobhsaíochta réamhshainithe agus go gcomhlíontar le méid na gcúlchistí atá de dhíth i ndáil leis an gcáilíocht is gá;
- (j) ciallaíonn 'fuinneamh don chothromú' fuinneamh a úsáideann na hoibreoirí córas tarchurtha chun cothromú a dhéanamh;
- (k) ciallaíonn 'soláthraí seirbhísí cothromaithe' rannpháirtí sa mhargadh a sholáthraíonn fuinneamh don chothromú nó acmhainn don chothromú, nó an dá rud, le hoibreoirí córas tarchurtha;
- (l) ciallaíonn 'acmhainn don chothromú' méid acmhainne ar chomhaontaigh an soláthraí seirbhísí a choinneáil ar bun agus ar chomhaontaigh an soláthraí seirbhísí cothromaithe tairiscintí do mhéid comhfhreagrach d'fhuinneamh don chothromú a sheoladh chuig an oibreoir córais tarchurtha feadh ré an chonartha;
- (m) ciallaíonn 'páirtí atá freagrach as cothromú' rannpháirtí sa mhargadh nó an t-ionadaí atá roghnaithe aige atá freagrach as a míchothromaíochtaí i margadh an leictreachais;
- (n) ciallaíonn 'tréimhse réiteach míchothromaíochtaí' an t-aonad ama lena ndéantar míchothromaíocht na bpáirtithe atá freagrach as cothromú a ríomh;
- (o) ciallaíonn 'praghas na míchothromaíochta' an praghas, bíodh sé dearfach, nialasach nó diúltach, i ngach tréimhse réiteach míchothromaíochtaí atá ar mhíchothromaíocht i ngach treo;
- (p) ciallaíonn 'limistéar phraghas na míchothromaíochta' an limistéar a ndéantar praghas míchothromaíochta a ríomh ina leith;

- (q) ciallaíonn 'próiseas réamhcháileacháin' an próiseas chun fíorú a dhéanamh ar chomhlíonadh soláthraí acmhainne don chothromú leis na ceanglais arna leagan síos ag oibreoirí córas tarchurtha;
- (r) ciallaíonn 'acmhainn cúltaca' méid na gcúltacaí coinneála minicíochta, cúltacaí athsholáthair minicíochta nó cúltacaí athchuir is gá a bheith ar fáil don oibreoir córais tarchurtha;
- (s) ciallaíonn 'seoladh tosaíochta' seoladh na ngléasraí cumhachta bunaithe ar chritéir atá éagsúil ó ord eacnamaíochta na dtairiscintí agus, i gcórais seolta lárnacha, srianta gréasáin, a thugann tosaíocht do sheoladh teicneolaíochtaí giniúna ar leith;
- (t) ciallaíonn 'réigiún um ríomh acmhainne' an réigiún geografach ina gcuirtear an ríomh don acmhainn chomhordaithe i bhfeidhm;
- (u) ciallaíonn 'sásra acmhainne' beart riaracháin chun a áirithiú go mbainfear amach an leibhéal inmhiannaithe de chinnteacht an tsoláthair trí luach saothair a thabhairt ar acmhainní as iad a bheith ar fáil gan bearta a bhaineann le seirbhísí coimhdeacha a chur san áireamh;
- (v) ciallaíonn 'cúltaca straitéiseach' sásra acmhainne nach ndéantar acmhainní a sheoladh faoi ach sa chás nár imréitíodh na margaí lá roimh ré ná na margay ionlae, gur ídigh oibreoirí córas tarchurtha na hacmhainní don chothromú atá acu chun cobhsaíocht a bhaint amach idir éileamh agus soláthar, agus ina réitítear ag an luach atá ar chailliúint lóid na míchothromaíochtaí a bhí sa mhargadh i rith na dtréimhsí inar seoladh na cúltacaí;
- (w) ciallaíonn 'comhghiniúint ardéifeachtach' comhghiniúint a chomhlíonann na critéir a leagtar síos in Iarscríbhinn II a ghabhann le Treoir 2012/27/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle³⁷;
- (x) ciallaíonn 'tionscadal taispeána' tionscadal a thaispeánann teicneolaíocht mar theicneolaíocht arb í an chéad cheann dá cineál í agus ar nuálaíocht shuntasach atá i gceist léi atá i bhfad chun cinn ar an teicneolaíocht úrscothach.

Caibidil II

Rialacha ginearálta don mhargadh leictreachais

Airteagal 3

Prionsabail i ndáil le hoibriú mhargaí an leictreachais

1. Áiritheoidh Ballstáit, údaráis rialála náisiúnta, oibreoirí córas tarchurtha, oibreoirí córas dáileacháin, agus oibreoirí margaidh go ndéanfar margaí leictreachais a oibriú i gcomhréir leis na prionsabail seo a leanas:
 - (a) is bunaithe ar éileamh agus soláthar a bhunófar praghsanna;

³⁷

Treoir 2012/27/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 25 Deireadh Fómhair 2012 maidir le héifeachtúlacht fuinnimh, lena leasaítear Treoir 2009/125/CE agus Treoir 2010/30/AE agus lena n-aisghairtear Treoir 2004/8/CE agus Treoir 2006/32/CE (IO L 315, 14.11.2012, lch. 1).

- (b) seachnófar gníomhartha lena gcuirtear cosc ar bhunú praghsanna ar bhonn éilimh agus soláthair nó ar dídhreasacht iad i dtaca le giniúint níos solúbtha, giniúint ísealcharbóin, nó éileamh níos solúbtha a fhorbairt;
- (c) cuirfear ar chumas custaiméirí leas a bhaint as deiseanna margaidh agus as méadú san iomaíocht ar na margaí miondíola;
- (d) cumasófar rannpháirtíocht tomhaltóirí agus gnólachtaí beaga sa mhargadh trí chomhiomlánú ar ghiniúint ó níos mó ná saoráid ghiniúna amháin nó ar lód ó níos mó ná saoráid éilimh amháin chun comhthairiscintí a sholáthar ar an margadh leictreachais agus a bheith ag feidhmiú go comhpháirteach sa chóras leictreachais, faoi réir ag rialacha chonarthaí an Aontais Eorpaigh i dtaca le hiomaíocht;
- (e) tacófar le rialacha margaidh le dícharbónú an gheilleagair trí chomhtháthú ar leictreachas ó fhoinsí fuinnimh in-athnuaite a chumasú agus trí dhreasachtaí a thabhairt don éifeachtúlacht fuinnimh;
- (f) soláthrófar le rialacha margaidh dreasachtaí leordhóthanacha infheistíochta don ghiniúint, stóráil, éifeachtúlacht fuinnimh agus freagairt ar éileamh chun riachtanais an mhargaidh a chomhlíonadh, agus chun slándáil an tsoláthair a áirithiú ar an mbealach sin;
- (g) seachnófar bacainní roimh shreabha leictreachais trasteorann agus roimh idirbhearta trasteorann ar mhargaí an leictreachais agus ar mhargaí na seirbhísí gaolmhara;
- (h) déanfar foráil maidir le comhar réigiúnach sna rialacha margaidh nuair is éifeachtach sin;
- (i) beidh gach acmhainn giniúna, stórála agus éilimh rannpháirteach ar bhonn cothrom sa mhargadh;
- (j) beidh gach táirgeoir freagrach go díreach nó go hindíreach as an leictreachas a ghineann sé;
- (k) fágfaidh rialacha margaidh gur féidir dul chun cinn a dhéanamh sa taighde agus forbairt agus é sin a úsáid chun leasa na sochaí;
- (l) cumasóidh rialacha margaidh seoladh éifeachtach ar acmhainní giniúna agus freagartha don éileamh;
- (m) fágfaidh rialacha margaidh gur féidir le gnóthais giniúna leictreachais agus soláthair leictreachais dul isteach agus dul amach bunaithe ar an measúnú a dhéanfaidh siad ar inmharthanacht eacnamaíoch agus airgeadais a gcuid oibríochtaí;
- (n) Beidh deiseanna ar fhálú fadtéarmach, faoinar féidir le rannpháirtithe sa mhargadh fálú a dhéanamh i gcoinne rioscaí i dtaca le luaineacht praghsanna ar bhonn margaidh, agus deireadh a chur le neamhchinnteacht i dtaca leis an bhfáltas ar infheistíocht amach anseo, beidh siad intrádáilte ar mhalartuithe ar mhodh trédhearcach faoi réir rialacha chonarthaí an Aontais Eorpaigh maidir le hiomaíocht a chomhlíonadh.

Airteagal 4

Freagracht as cothromú

1. Beidh cothromú an chórais mar aidhm ag gach rannpháirtí sa mhargadh agus beidh freagracht airgeadais orthu as aon mhíchothromaíochtaí arna gcruthú acu sa chóras.

Is páirtithe atá freagrach as cothromú a bheidh iontu féin, nó déanfaidh siad a bhfreagracht a tharmligean chuig páirtí atá freagrach as cothromú dá rogha féin.

2. Féadfaidh Ballstáit foráil a dhéanamh maidir le maolú ó fhreagracht as cothromú i ndáil le:
 - (a) tionscadail taispeána;
 - (b) suiteálacha giniúna a bhaineann úsáid as foinsí fuinnimh in-athnuaite nó as comhghiniúint ardéifeachtach a bhfuil acmhainn leictreachais suiteáilte de níos lú ná 500 kW acu;
 - (c) Suiteálacha a bhaineann leas as tacaíocht arna formheas ag an gCoimisiúin faoi rialacha an Aontais maidir le Státchabhair de bhun Airteagal 107 go hAirteagal 109 CFAE, agus a coimisiúnaíodh roimh an [OP: teacht i bhfeidhm]. Féadfaidh Ballstáit, faoi réir rialacha an Aontais maidir le státchabhair, dreasachtaí a thabhairt do rannpháirtithe sa mhargadh a bhfuil díolúine iomlán nó i bpáirt acu ó fhreagracht as cothromú, chun glacadh le freagracht iomlán as cothromú ach cúiteamh oiriúnach a fháil.
3. Ón 1 Eanáir 2026 amach, ní bheidh feidhm ag pointe (b) de mhír 2 ach amháin i leith suiteálacha giniúna a bhaineann úsáid as foinsí fuinnimh in-athnuaite nó as comhghiniúint ardéifeachtach a bhfuil acmhainn leictreachais suiteáilte de níos lú ná 250 kW acu.

Airteagal 5

An margadh don chothromú

1. Beidh rochtain ag gach rannpháirtí sa mhargadh ar an margadh don chothromú, bíodh sin ina n-aonar nó trí chomhiomlánú. Leis na rialacha agus táirgí sa mhargadh don chothromú, déanfar urramú ar an ngá le freastal ar sciar a bheidh ag méadú de ghiniúint athraitheach chomh maith le freagracht ar éileamh méadaithe agus ceapadh na dteicneolaíochtaí nua.
2. Eagrófar margaí don chothromú ar bhealach a fhágfaidh go ndéanfar neamh-idirdhealú éifeachtach a áirithiú idir rannpháirtithe sa mhargadh, ag cur san áireamh an acmhainn éagsúil ó thaobh na teicneolaíochta de a bhaineann le giniúint ó fhoinsí athraitheacha in-athnuaite agus freagairt don éileamh agus stóráil.
3. Déanfar fuinneamh cothromaithe a sholáthar ar leithligh ó acmhainn don chothromú. Próisis thrédhearcacha a bheidh sna próisis soláthair, lena n-urramófar rúndacht ag an am céanna.
4. Áiritheoidh margaí don chothromú slándáil oibríochtúil agus ag an am céanna fágfaidh siad go mbeifear in ann úsáid uasta agus leithdháileadh éifeachtach a bhaint as acmhainn thraslimistéir thar creataí ama i gcomhréir le hAirteagal 15.
5. Bainfear úsáid as praghsáil imeallchostais chun fuinneamh don chothromú a shocrú. Beidh rannpháirtithe sa mhargadh in ann tairiscintí a dhéanamh chomh gar don fhíor-

am agus is féidir, agus ar a laghad tar éis am dúnta an gheata traslimistéir ionlae arna chinneadh i gcomhréir le hAirteagal 59 de Rialachán (AE) 2015/1222³⁸.

6. Socrófar na míchothromaíochtaí ag praghas a léiríonn luach fíor-ama an fhuinnimh.
7. Is ar an leibhéal réigiúnach a shocrófar méid na hacmhainne cúltaca i gcomhréir le pointe 7 d'Iarscríbhinn I. Tabharfaidh na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha tacaíocht do na hoibreoirí córas tarchurtha chun cinneadh dhéanamh faoin méid acmhainne don chothromú is gá a sholáthar i gcomhréir le pointe 8 d'Iarscríbhinn I.
8. Éascófar soláthar na hacmhainne don chothromú ar an leibhéal réigiúnach i gcomhréir le pointe 8 d'Iarscríbhinn I. Is ar mhargadh príomhúil a bheidh an soláthar bunaithe agus eagrófar sa chaoi go mbeidh sé neamh-idirdhealaitheach idir rannpháirtithe sa mhargadh sa phróiseas réamhcháiliúcháin, ina n-aonar nó trí chomhiomlánú.
9. Is ar leithligh a dhéanfar soláthar na hacmhainne ardaithí don chothromú agus soláthar na hacmhainne íslithí don chothromú. Déanfar an chonraitheoireacht ar feadh tréimhse nach faide ná aon lá amháin roimh sholáthar na hacmhainne don chothromú agus aon lá amháin ar a mhéad a bheidh sa tréimhse chonarthach.
10. Foilseoidh oibreoirí córas tarchurtha faisnéis atá gar d'fhíor-am faoi staid reatha an chothromaithe ina limistéir rialaithe féin, faoi phraghas an chothromaithe agus faoi phraghas an fhuinnimh don chothromú.

Airteagal 6

Margaí lá roimh ré agus ionlae

1. Eagróidh oibreoirí córas tarchurtha agus oibreoirí ainmnithe sa mhargadh leictreachais bainistiú na margaí comhtháite lá roimh ré agus ionlae go comhpháirteach bunaithe ar chúpláil margaidh mar a leagtar amach i Rialachán (AE) 2015/1222. Comhoibreoidh na hoibreoirí córas tarchurtha agus oibreoirí ainmnithe sa mhargadh leictreachais ar leibhéal an Aontais nó, más oiriúnaí seo, ar bhonn réigiúnach chun éifeachtúlacht agus éifeachtacht thrádáil leictreachais lá roimh ré agus ionlae an Aontais. Beidh an oibleagáid chun dul i mbun comhair gan dochar d'fhorálacha dhlí iomaíochta an Aontais a chur i bhfeidhm. Sna feidhmeanna atá acu a bhaineann le trádáil leictreachais, beidh oibreoirí córais tarchurtha agus oibreoirí ainmnithe sa mhargadh faoi réir formhaoirseachta rialálaithe agus na Gníomhaireachta de bhun Airteagal 59 de [an t-athmhúnlú ar Threoir 2009/72/CE arna moladh faoin togra COM(2016) 864/2] agus Airteagal 4 go hAirteagal 9 de [an t-athmhúnlú ar Rialachán (CE) Uimh. 713/2009 arna moladh faoin togra COM(2016) 863/2].
2. I dtaca le margaí lá roimh ré nó ionlae:
 - (a) eagrófar siad ar bhealach a fhágfaidh go mbeidh siad neamh-idirdhealaitheach;
 - (b) uasmhéadóidh siad an cumas atá ag rannpháirtithe sa mhargadh rannchuidiú chun míchothromaíochtaí córais a sheachaint;

³⁸

Rialachán (AE) Uimh. 2015/1222 ón gCoimisiún an 24 Iúil 2015 lena mbunaítear treoirlíne maidir le leithdháileadh acmhainne agus le bainistiú ar phlódú (IO L 197, 25.7.2015, lch. 24).

- (c) déanfaidh siad uasmhéadú ar na deiseanna atá ag rannpháirtithe sa mhargadh bheith rannpháirteach i dtrádáil trasteorann chomh gar agus is féidir don fhíor-am thar gach crios tairisceana;
 - (d) soláthróidh siad praghsanna a bheidh ina léiriú ar bhunphrionsabail an mhargaidh agus ar féidir le rannpháirtithe sa mhargadh dul ar a n-iontaoibh agus táirgí fálaithé níos fadtéarmaí á gcomhaontú acu;
 - (e) áiritheoidh siad slándáil oibríochtúil agus ag an am céanna fágfaidh siad gur féidir an úsáid is mó a bhaint as an cumas tarchurtha;
 - (f) beidh siad trédhearcach agus déanfar rúndacht a urramú ag an am céanna;
 - (g) áiritheoidh siad go mbeidh trádálacha anaithnid; agus
 - (h) ní dhéanfaidh siad aon idirdhealú idir trádálacha a dhéantar laistigh de chrios tairisceana agus thar chriosanna tairisceana.
3. Beidh saoirse ag oibreoirí margaidh táirgí agus deiseanna trádála a fhorbairt a fheileann d'éileamh agus do riachtanais na rannpháirtithe sa mhargadh agus a áirithíonn go bhfuil gach rannpháirtí sa mhargadh in ann rochtain a fháil ar an margadh ina aonar nó trí chomhiomlánú. Urramófar an gá le freastal ar sciar de ghiniúint athraitheach atá ag méadú, chomh maith leis an méadú ar fhreagracht don éileamh agus ceapadh na dteicneolaíochtaí nua.

Airteagal 7

Trádáil ar mhargaí lá roimh ré agus ionlae

1. Cuirfidh oibreoirí margaidh ar chumas rannpháirtithe sa mhargadh fuinneamh a thrádáil chomh gar don fhíor-am agus is féidir agus ar a laghad go dtí am dúnta an gheata traslimistéir ionlae arna chinneadh i gcomhréir le hAirteagal 59 de Rialachán (AE) 2015/1222.
2. Tabharfaidh oibreoirí margaidh an deis do rannpháirtithe sa mhargadh trádáil a dhéanamh i bhfuinneamh in eatraimh ama atá ar a laghad chomh gearr leis an tréimhse um réiteach míchothromaíochtaí sna margaí lá roimh ré agus ionlae araon.
3. Soláthróidh oibreoirí margaidh táirgí lena dtrádáil sna margaí lá roimh ré agus ionlae atá ar a laghad beag go leor ó thaobh méide, le méideanna íosta tairisceana de 1 Mheigeavata nó níos lú, le go mbeidh freagairt don éileamh, stóráil fuinnimh agus táirgeadh in-athnuaite ar scála beag a bheith rannpháirteach go héifeachtach.
4. Faoi 1 Eanáir 2025, is 15 nóiméad a bheidh sa tréimhse réiteach míchothromaíochtaí ngach réimse rialaithe.

Airteagal 8

Réamh-mhargaí

1. I gcomhréir le Rialachán (AE) 2016/1719, eiseoidh oibreoirí córas tarchurtha cearta tarchurtha fadtéarmacha nó beidh bearta comhionanna i bhfeidhm acu le go mbeidh rannpháirtithe sa mhargadh, go háirithe úinéirí saoráidí giniúna ina n-úsáidtear foinsí fuinnimh in-athnuaite, rioscaí ó thaobh praghsanna de a fhálú thar theorainneacha na gcriosanna tairisceana.

2. Leithdháilfear cearta tarchurtha fadtéarmacha ar mhodh trédhearcach, marghadbhunaithe agus neamh-idirdhealaitheach trí aon ardán amháin um leithdháileadh. Is cearta daingne a bheidh sna cearta tarchurtha fadtéarmacha agus beidh siad inaistrithe idir rannpháirtithe sa mhargadh.
3. Faoi réir rialacha na gconarthaí maidir le hiomaíocht a chomhlíonadh, beidh saoirse ag oibreoirí margaidh táirgí fálaíthe todhchaíochta a fhorbairt, lena n-áirítear don fhadtéarma, chun deiseanna oiriúnacha a sholáthar do rannpháirtithe sa mhargadh. go háirithe úinéirí saoráidí giniúna ina n-úsáidtear foinsí fuinnimh in-athnuaite, chun rioscaí airgeadais a eascraíonn as luaineachtaí ar phraghsanna a fhálú. Ní dhéanfaidh Ballstáit gníomhaíochtaí fálaíthe den sórt sin a theorannú go trádálacha laistigh de Bhallstát nó laistigh de chrios tairisceana.

Airteagal 9

Srianta ar Phraghsanna

1. Ní bheidh aon teorainn uasta ar an bpraghas leictreachais mórdhíola ach amháin má shocraítear é ag an luach atá ar chailliúint lóid arna chinneadh i gcomhréir le hAirteagal 10. Ní bheidh aon teorainn íosta ar an bpraghas leictreachais mórdhíola ach amháin má shocraítear ag luach lúide €2000 nó níos lú agus, i gcás ina mbaintear amach é nó go bhfuiltear ag súil leis go mbainfear amach é, go socraítear é ag luach níos ísle don chéad lá eile. Beidh feidhm ag an bhforáil seo, *inter alia*, i leith tairisceana agus imréitigh i ngach creat ama agus beidh praghsanna don fuinneamh don chothromú agus praghsanna do mhíchothromaíochtaí san áireamh.
2. De mhaolú ar mhír 1, go dtí an [OP: *dhá bhliain tar éis theacht i bhfeidhm*] féadfaidh oibreoirí margaidh teorainneacha a chur i bhfeidhm ar na huasteorainneacha imréitigh do na hachair ama lá roimh ré agus ionlae i gcomhréir le hAirteagal 41 agus Airteagal 54 de Rialachán (AE) 2015/1222. Sa chás go mbaintear amach na teorainneacha, nó go bhfuiltear ag súil leis go mbainfear amach iad, ardófar iad don chéad lá eile.
3. Ní ghlacfaidh oibreoirí córas tarchurtha aon bhearta a mbeidh sé d'aidhm leo na praghsanna mórdhíola a athrú. Déanfar gach ordú seolta a thuairisciú chuig an údarás rialála náisiúnta laistigh d'aon lá amháin.
4. Aithneoidh Ballstáit beartais agus bearta arna gcur i bhfeidhm laistigh dá gcríoch a d'fhéadfadh cuidiú chun bunú praghsanna a shrianadh go neamhdhíreach, lena n-áirítear tairiscintí a bhaineann le fuinneamh don chothromú a chur i ngníomh, le sásraí acmhainne nó le bearta a dhéanfaidh na hoibreoirí, ar bearta iad a bhfuil sé mar aidhm leo aghaidh a thabhairt ar thorthaí an mhargaidh nó mí-úsáid ar shuíomhanna ceannasacha nó criosanna tairisceana atá sainithe go neamh-éifeachtach a chosc, a theorannú.
5. Nuair a bheidh beartas nó beart, a d'fhéadfadh bunú praghsanna a shrianadh, sainaitheanta ag Ballstát, déanfaidh sé gach gníomhaíocht oiriúnach chun an tionchar a bheidh aige ar iompar tairisceana a dhíothú nó, mura féidir sin, é a mhaolú. Cuirfidh na Ballstáit tuarascáil ar fáil don Choimisiún faoi [OP: *sé mhí tar éis theacht i bhfeidhm*] ina mbeidh tuairisc ar na bearta agus gníomhaíochtaí atá déanta acu nó atá beartaithe acu.

Airteagal 10

An luach atá chailliúint lóid

1. Faoi [OP: aon bhliain amháin tar éis theacht i bhfeidhm] bunóidh na Ballstáit meastachán amháin don Luach atá ar Chailliúint Lóid (VoLL) dá gcríoch, arna sloinneadh in €/MWh. Déanfar an meastachán sin a thuairisciú don Choimisiún agus cuirfear ar fáil go poiblí é. Féadfaidh Ballstáit VoLL éagsúil in aghaidh an limistéir tairisceana a bhunú má tá roinnt limistéir tairisceana ar a gcríoch. Cuirfidh Ballstáit an mhodheolaíocht arna forbairt de bhun Airteagal 19(5) i bhfeidhm agus VoLL á bhunú acu.
2. Déanfaidh na Ballstáit a meastachán a thabhairt cothrom le dáta gach cúig bliana ar a laghad.

Airteagal 11

Giniúint agus freagairt don éileamh a sheoladh

1. Beidh seoladh na saoráidí giniúna cumhachta agus freagartha don éileamh neamh-idirdhealaitheach agus margadh-bhunaithe mura bhforáiltear dá mhalairt faoi mhír 2 go mír 4.
2. Agus suiteálacha giniúna leictreachais á seoladh, tabharfaidh oibreoirí córas tarchurtha tosaíocht do shuiteálacha giniúna a úsáideann foinsí in-athnuaite fuinnimh nó comhghiniúint ardéifeachtach ó shuiteálacha beaga giniúna nó ó shuiteálacha giniúna a úsáideann teicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn, sa mhéid seo a leanas:
 - (a) suiteálacha giniúna a bhaineann úsáid as foinsí fuinnimh in-athnuaite nó as comhghiniúint ardéifeachtach a bhfuil acmhainn leictreachais suiteáilte de níos lú ná 500 kW acu; nó
 - (b) tionscadail taispeána le haghaidh teicneolaíochtaí nuálacha.
3. I gcás ina bhfuil acmhainn iomlán na suiteálacha giniúna atá faoi réir seoladh tosaíochta faoi mhír 2 níos mó ná 15 % den acmhainn ghiniúna iomlán atá suiteáilte i mBallstát, ní bheidh feidhm ag pointe (a) de mhír 2 ach amháin i leith suiteálacha giniúna breise a bhaineann úsáid as foinsí fuinnimh in-athnuaite nó as comhghiniúint ardéifeachtach a bhfuil acmhainn leictreachais suiteáilte de níos lú ná 250 kW acu.

Ón 1 Eanáir 2026 amach, ní bheidh feidhm ag pointe (a) de mhír 2 ach amháin i leith suiteálacha giniúna a bhaineann úsáid as foinsí fuinnimh in-athnuaite nó as comhghiniúint ardéifeachtach a bhfuil acmhainn leictreachais suiteáilte de níos lú ná 250 kW nó, más rud é gur baineadh amach an tairseach faoin chéad abairt den mhír seo, de níos lú ná 125 kW acu.
4. Suiteálacha giniúna a úsáideann foinsí in-athnuaite fuinnimh nó comhghiniúint ardéifeachtach a coimisiúnadh roimh an [OP: teacht i bhfeidhm] agus a bhí, nuair a coimisiúnadh iad, faoi réir seoladh tosaíochta faoi Airteagal 15(5) de Threoir 2012/27/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle nó Airteagal 16(2) de

Threoir 2009/28/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle³⁹, fanfaidh siad de bheith faoi réir seoladh tosaíochta. Ní bheidh seoladh tosaíochta infheidhme a thuilleadh ó dáta a mbeidh an tsuiteáil giniúna faoi réir modhnuithe suntasacha, rud a bheidh amhlaidh, ar a laghad, i gcás ina mbeidh gá le comhaontú do nasc nua de dhíth nó i gcás ina méadaítear an acmhainn ghiniúna.

5. Ní chuirfear oibriú slán an chórais leictreachais i mbaol le seoladh tosaíochta, ní bhainfear úsáid as mar bhonn cirt don chiorrú ar an acmhainn trasteorann thar an méid dá bhforáiltear in Airteagal 14 agus beidh sé bunaithe ar chritéir thrédhearcacha agus neamh-idirdhealaitheacha.

Airteagal 12

Athsheoladh agus ciorrú

1. Is bunaithe ar chritéir oibiachtúla, thrédhearcacha agus neamh-idirdhealaitheacha a bheidh ciorrú nó athsheoladh giniúna agus athsheoladh freagartha don éileamh.
2. Roghnófar na hacmhainní arna gciorrú nó arna n-atsheoladh as measc na saoráidí giniúna nó éilimh a chuireann isteach tairiscintí le haghaidh ciorrú nó athsheoladh trí shásraí margadhbhunaithe a úsáid agus tabharfar cúiteamh airgeadais astu. Ní bhainfear úsáid as ciorrú nó athsheoladh giniúna nó athsheoladh freagartha don éileamh nach bhfuil margadhbhunaithe ach amháin i gcásanna nach bhfuil rogha mhalartach mhargadhbhunaithe ar fáil, i gcás inar úsáideadh gach acmhainn mhargadhbhunaithe atá ar fáil, nó i gcás ina bhfuil líon na saoráidí giniúna nó éilimh, sa limistéar ina bhfuil saoráidí oiriúnacha giniúna nó éilimh chun an tseirbhís a sholáthar suite, ró-íseal chun iomaíocht éifeachtach a áirithiú. Beidh soláthar na n-acmhainní margadhbhunaithe oscailte do gach teicneolaíocht ghiniúna, stórála agus freagartha don éileamh, lena n-áirítear oibreoirí atá suite i mBallstáit eile, ach amháin mura bhfuil sin indéanta go teicniúil.
3. Na hoibreoirí córais atá freagrach, déanfaidh siad tuairisciú ar a laghad uair amháin in aghaidh na bliana don údarás inniúil rialála maidir le ciorrú nó athsheoladh íslitheach na suiteálacha giniúna a bhaineann úsáid as foinsí fuinnimh in-athnuaite nó as comhghiniúint ardéifeachtach agus maidir le bearta arna ndéanamh chun an gá le ciorrú nó athsheoladh íslitheach den sórt sin a laghdú sa todhchaí. Beidh ciorrú nó athsheoladh ar na suiteálacha giniúna a úsáideann foinsí fuinnimh in-athnuaite nó ar chomhghiniúint ardéifeachtach faoi réir cúiteamh de bhun mhír 6.
4. Faoi réir na gceanglas a bhaineann le cothabháil a dhéanamh ar iontaofacht agus ar shábháilteacht an eangaigh, bunaithe ar chritéir thrédhearcacha neamh-idirdhealaitheacha arna sainiú ag na húdaráis inniúla náisiúnta, déanfaidh oibreoirí córas tarchurtha agus oibreoirí córas dáileacháin na nithe seo a leanas:
 - (a) ráthú a dhéanamh ar chumas na ngréasán tarchurtha agus dáileacháin leictreachas arna tháirgeadh ó fhoinsí fuinnimh in-athnuaite nó ó ghiniúint ard-éifeachtach a tharchur lena laghad ciorrú nó athsheoladh agus is féidir. Ní chuirfidh sin cosc ar lucht pleanála gréasán ciorrú nó athsheoladh teoranta a chur san áireamh má thaispeántar go bhfuil éifeachtúlacht eacnamaíoch níos mó i gceist leis sin agus nach

³⁹ Treoir 2009/28/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Aibreán 2009 maidir le húsáid fuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite a chur chun cinn agus lena leasaítear agus lena n-aisghairtear ina dhiaidh sin Treoir 2001/77/CE agus Treoir 2003/30/CE (IO L 140, 5.6.2009, lch. 16).

dtéann sé thar 5 % den acmhainn suiteáilte ina mbaintear úsáid as foinsí fuinnimh in-athnuaite nó comhghiniúint ardéifeachtach ina limistéar;

- (b) bearta oibríochtúla oiriúnacha i dtaca leis an eangach agus a bhaineann leis an margadh a dhéanamh chun íoslaghdú a dhéanamh ar an gciorrú nó athsheoladh íslitheach ar leictreachas arna tháirgeadh ó fhoinsí fuinnimh in-athnuaite nó ó chomhghiniúint ardéifeachtach.
5. I gcás ina mbaintear úsáid as athsheoladh íslitheach nó as ciorrú, beidh feidhm ag na prionsabail seo a leanas:
- (a) ní bheidh suiteálacha giniúna a bhaineann úsáid as foinsí fuinnimh in-athnuaite faoi réir athsheoladh íslitheach ná ciorrú ach amháin mura bhfuil aon rogha mhalartach eile ann nó más rud é go mbeadh costais dhíríreacha nó rioscaí do shlándáil an ghréasáin ann mar thoradh ar na réitigh eile;
 - (b) ní bheidh suiteálacha giniúna a bhaineann úsáid as comhghiniúint ardéifeachtach faoi réir athsheoladh íslitheach ná ciorrú ach amháin, seachas ciorrú nó athsheoladh íslitheach a dhéanamh ar shuiteálacha giniúna a bhaineann úsáid as foinsí fuinnimh in-athnuaite, nach bhfuil aon rogha mhalartach eile ann nó más rud é go mbeadh costais dhíríreacha nó rioscaí do shlándáil an ghréasáin ann mar thoradh ar na réitigh eile;
 - (c) ní dhéanfar leictreachas féinghinte ó shuiteálacha giniúna a bhaineann úsáid as foinsí fuinnimh in-athnuaite nó as comhghiniúint ardéifeachtach, nach gcuirtear isteach sa ghréasán tarchurtha nó dáileacháin, ní dhéanfar é a chiorrú ach amháin i gcás nach réiteodh aon réiteach eile saincheisteanna slándála gréasáin;
 - (d) tabharfar bonn cirt go hiomchuí agus go trédhearcach ar athsheoladh íslitheach nó ar chiorrú faoi phointe (a) go pointe (c). Cuirfear an bonn cirt san áireamh sa tuarascáil faoi mhír 3.
6. I gcás ina mbaintear úsáid as ciorrú nó athsheoladh nach bhfuil margadhbhunaithe, beidh sé faoi réir ag cúiteamh airgeadais ag an oibreoir córais a iarrann an ciorrú nó an t-athsheoladh chuig úinéir na giniúna nó freagartha don éileamh atá ciorraithe nó athsheolta. Beidh an cúiteamh airgeadais ar a laghad comhionann leis an ceann is airde díobh seo a leanas:
- (a) an costas oibríochtúil breise arna chruthú ag an gciorrú nó athsheoladh, amhail costais bhreise bhreosla i gcás athsheoladh ardaitheach, nó soláthar teasa cúltaca i gcás athsheoladh íslitheach nó ciorrú ar shuiteálacha giniúna a bhaineann úsáid as chomhghiniúint ardéifeachtach;
 - (b) 90 % den fháltas glan ón díolachán leictreachais ar an margadh lá amháin roimh ré a bheadh ginte ag an tsaoráid ghiniúna nó éilimh murach an iarraidh ar chiorrú nó ar athsheoladh. I gcás ina ndéantar tacaíocht airgeadais a thabhairt do shaoráidí giniúna nó éilimh bunaithe ar an méid leictreachais arna ghiniúint nó arna ídiú, measfar an tacaíocht airgeadais a chaillfear a bheith ina cuid den fháltas glan.

Caibidil III

Rochtain ar ghréasán agus bainistiú ar phlódú

ROINN 1

LEITHDHÁILEADH ACMHAINNE

Airteagal 13

Criosanna tairisceana a shainiú

1. Beidh teorainneacha na gcriosanna tairisceana bunaithe ar phlóduithe fadtéarmacha struchtúracha sa ghréasán tarchurtha agus ní bheidh aon phlódú den sórt sin i gcriosanna tairisceana. Dearfar cumraíocht na limistéar tairisceana san Aontas ar bhealach a fhágfaidh go ndéanfar éifeachtúlacht eacnamaíochta agus deiseanna trádála trasteorann a uasmhéadú agus cinnteacht an tsoláthair a choinneáil ar bun ag an am céanna.
2. Ba cheart do gach limistéar tairisceana a bheith comhionann le limistéar praghsanna míchothromaíochta.
3. Chun sainmhíniú optamach ar chriosanna tairisceana a áirithiú i limistéir atá idirnasetha go dlúth, déanfar athbhreithniú ar chriosanna tairisceana. San athbhreithniú sin beidh anailísiú ar chumraíocht na gcriosanna tairisceana ar mhodh comhordaithe ina mbeidh geallsealbhóirí a bhfuil difear á dhéanamh dóibh ó gach Ballstát ina bhfuil difear á dhéanamh rannpháirteach, trí phróiseas a leanúint i gcomhréir le hAirteagal 32 go hAirteagal 34 de Rialachán (AE) 2015/1222. Déanfaidh an Ghníomhaireacht formheas ar an modheolaíocht agus ar na toimhdí a úsáidfear sa phróiseas seo chun athbhreithniú a dhéanamh ar chriosanna tairisceana, chomh maith leis na cumraíochtaí malartacha ar chriosanna tairisceana atá á mheas, agus féadfaidh sí leasuithe orthu a iarraidh.
4. Cuirfidh na hoibreoirí córas tarchurtha atá rannpháirteach san athbhreithniú ar na criosanna tairisceana togra faoi bhráid an Choimisiúin i dtaca le cibé acu ar cheart cumraíocht na gcriosanna tairisceana a leasú nó a choinneáil. Bunaithe ar an togra sin, glacfaidh an Coimisiún cinneadh ar cibé acu ar cheart cumraíocht na gcriosanna tairisceana a leasú nó a choinneáil, *[6 mhí ar a dhéanaí tar éis theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo; dáta sonrach le cur isteach ag OP]*, nó laistigh de sé mhí tar éis an chumraíocht ar chriosanna tairisceana arna seoladh i gcomhréir le pointe (a), pointe (b) nó pointe (c) d'Airteagal 32(1) de Rialachán (AE) 2015/1222, cibé acu is déanaí.
5. Beidh an cinneadh dá dtagraítear i mír 4 bunaithe ar an toradh a bheidh ar an athbhreithniú ar na criosanna tairisceana agus ar thograí na n-oibreoirí córas tarchurtha a bhaineann lena choinneáil ar bun nó lena leasú. Beidh bonn cirt ag gabháil leis an gcinneadh, go háirithe i ndáil le rud a bith a d'fhéadfadh a bheith ag imeacht ón athbhreithniú ar chriosanna tairisceana.
6. I gcás ina ndéantar athbhreithnithe eile ar chriosanna tairisceana a sheoladh faoi Airteagal 32(1)(a), (b) nó (c) de Rialachán (AE) 2015/1222, féadfaidh an Coimisiún

cinneadh a ghlacadh laistigh de sé mhí ón tráth a chuirfear an t-athbhreithniú sin ar na criosanna tairisceana i gcrích.

7. Rachaidh an Coimisiún i gcomhairle le geallsealbhóirí ábhartha maidir lena chuid cinntí faoin Airteagal seo sula nglacfar iad.
8. Sonrófar i gcinneadh an Choimisiúin an dáta a chuirfear athrú chun feidhme. Leis an dáta cur chun feidhme, aimseofar cothromaíocht idir an gá le cur chun feidhme a dhéanamh a luaithe agus is féidir agus ceistanna praiticiúla, trádáil todhchaíochta leictreachais san áireamh. Féadfaidh an Coimisiún socruithe eatramhacha oiriúnacha a shainiú mar chuid dá chinneadh.

↓ 714/2009 (oiriúnaithe)

⇒ nua

Airteagal ~~1416~~

Prionsabail ghinearálta maidir le leithdháileadh acmhainne agus bainistiú ar phlódú

1. Tabharfar aghaidh ar fhadhbanna maidir le plódú gréasáin trí réitigh neamh-idirdhealaitheacha margadh-bhunaithe lena dtabharfar comharthaí eacnamaíocha éifeachtúla do na rannpháirtithe sa mhargadh agus do na hoibreoirí córas tarchurtha lena mbaineann. ~~Is fearr go~~ Réiteofar fadhbanna an phlódaithe gréasáin trí mhodhanna nach bhfuil bunaithe ar idirbheart i.e. modhanna nach mbaineann le roghnú idir conarthaí rannpháirtithe aonair sa mhargadh. ⇒ Agus bearta oibriochtúla á dhéanamh chun a áirithiú go bhfanfaidh a chóras tarchurtha sa ghnáth-staid, cuirfidh an t-oibreoir córais tarchurtha san áireamh an tionchar a bheadh ag na bearta sin ar limistéir rialaithe chomharsanachta agus déanfaidh sé comhordú ar bhearta den sórt sin le hoibreoirí córas tarchurtha eile a n-imreofar tionchar orthu mar a fhoráiltear i Rialachán (AE) 1222/2015. ⇐
2. Ní úsáidfear nósanna imeachta um chiorrú idirbhirt ach amháin i gcúinsí éigeandála ina mbeadh ar an oibreoir córais tarchurtha gníomhú ar mhodh gasta agus nach mbeadh athsheoladh nó fritrádail indéanta. Cuirfear aon nós imeachta den sórt sin i bhfeidhm ar mhodh neamh-idirdhealaitheach. Déanfar rannpháirtithe sa mhargadh dar leithdháileadh acmhainn a chúiteamh as aon chiorrú, seachas i gcásanna *force majeure*.
3. Déanfar acmhainn uasta na n-idirnasca agus/nó na ngréasán tarchurtha a dhéanann difear do shreabha trasteorann a chur ar fáil do rannpháirtithe sa mhargadh, agus na caighdeáin sábháilteachta á gcomhlíonadh maidir le hoibriú slán gréasáin. ⇒ Bainfear úsáid as fritrádail agus athsheoladh, lena n-áirítear athsheoladh trasteorann, chun an acmhainn atá ar fáil a uasmhéadú ach amháin má léirítear nach bhfuil sin chun leasa na héifeachtúlachta eacnamaíoch ar leibhéal an Aontais. ⇐

↓ nua

4. Ní dhéanfar acmhainn a leithdháileadh ach amháin trí cheantanna sainráite acmhainne nó trí cheantanna intuigthe a chuimsíonn acmhainn agus fuinneamh araon. Féadfaidh an dá mhodh a bheith ann ag an am céanna i ndáil leis an idirnasca

céanna. Féadfar trádáil leanúnach a úsáid maidir le trádáil ionlae, agus féadfar ceantanna bheith mar chomhlánú léi.

5. Glacfar na tairiscintí is airde luach, bíodh siad intuigthe nó sainráite, in aon chreat ama ar leith. Seachas i gcás idirnascairí nua a thairbheoidh ó dhíolúine faoi Airteagal 7 de Rialachán (CE) Uimh. 1228/2003, Airteagal 17 de Rialachán (CE) Uimh. 714/2009 nó faoi Airteagal 59, ní cheadófar praghsanna cúltaca a bhunú i modhanna leithdháilte acmhainne.
6. Beidh an acmhainn intrádáilte ar bhonn tánaisteach gan bhac, ar choinníoll go gcuirfear an t-oibreoir córais tarchurtha ar an eolas luath go leor roimh ré. I gcás ina ndiúltóidh an t-oibreoir córais tarchurtha d'aon trádáil thánaisteach (idirbheart), déanfaidh an t-oibreoir córais tarchurtha sin an méid sin a chur in iúl agus a mhíniú go soiléir do na rannpháirtithe uile sa mhargadh agus cuirfear in iúl don údarás rialála é.
7. Ní chuirfidh oibreoirí córas tarchurtha teorainn le toilleadh na hacmhainne idirnaise a bheidh le cur ar fáil do rannpháirtithe eile sa mhargadh chun plódú a réiteach laistigh dá limistéar rialaithe féin nó mar mhodh chun sreabha a bhainistiú ar theorainn idir dhá limistéar rialaithe a fheictear fiú gan aon idirbheart a bheith ann, is é sin sreabha thar limistéir rialaithe ar foinse agus ceann scríbe laistigh d'aon limistéar rialaithe amháin is cúis leo.

Ar iarratas ó oibreoir córais tarchurtha, féadfaidh an t-údarás rialála ábhartha maolú ón gcéad fhomhír a dheonú nuair is gá sin chun slándáil oibriúcháin a choinneáil nó má tá sé chun leasa na héifeachtúlachta eacnamaíoch ar leibhéal an Aontais. Beidh maolú den sórt sin, nach bhféadfaí baint a bheith aige le ciorrú ar acmhainn atá leithdháilte cheana féin de bhun mhír 5, beidh sé teoranta ó thaobh ama de, teoranta go docht don mhéid atá riachtanach, agus seachnófar leis idirdhealú idir malartuithe inmheánacha agus malartuithe traslimistéir. Sula ndeonófar maolú, rachaidh an t-údarás rialála ábhartha i gcomhairle le húdaráis rialála na mBallstát eile ar cuid den réigiún ríofa acmhainne ina bhfuil tionchar á imirt iad. Sa chás go n-easaontaíonn údarás rialála leis an maolú atá beartaithe, cinnfidh an Ghníomhaireacht ar an maolú de bhun Airteagal 6(8)(a) de [an t-athmhúnlú ar Rialachán (CE) Uimh. 713/2009 arna moladh faoin togra COM(2016) 863/2]. Foilseofar an bonn cirt agus na cúiseanna atá leis an maolú. I gcás ina ndeonaítear maolú, forbróidh agus foilseoidh na hoibreoirí ábhartha córas tarchurtha modheolaíocht agus tionscadail a thabharfaidh réiteach fadtéarmach ar an bhfadhb a bhfuil sé mar aidhm ag an maolú dul i ngleic leis. Rachaidh an maolú i bhfeidhm an tráth a bhainfear an teorainn ama amach, nó nuair a chuirfear an réiteach i bhfeidhm, cibé acu sin is túisce.

↓ 714/2009

4.8. Cuirfidh rannpháirtithe sa mhargadh in iúl do na hoibreoirí córas tarchurtha, tráth réasúnach roimh an tréimhse oibriochtúil ábhartha, an bhfuil sé ar intinn acu an acmhainn atá leithdháilte chucu a úsáid. Déanfar aon acmhainn leithdháilte nach n-úsáidfear a athsheoladh isteach sa mhargadh ar mhodh oscailte, trédhearcach agus neamh-idirdhealaitheach.

5.9. Déanfaidh oibreoirí córas tarchurtha, a mhéid is indéanta é go teicniúil, cothromú ar riachtanais acmhainne na sreabh cumhachta leictreachais ag dul sa treo contrártha thar an líne idirnaise phlódaithe, ionas go n-úsáidfear an líne sin go barr a hacmhainne. Agus lánaird á tabhairt ar shlándáil líonra, ní dhiúltófar riamh d'aon idirbhearta a mhaolóidh an plódú.

10. Déanfar na hiarmhairtí airgeadais a ghabhann le mainneachtain oibleagáidí a urramú maidir le hacmhainn a leithdháileadh a chur ina leith sin atá freagrach as an mainneachtain sin. Más rud é go mainneoidh rannpháirtithe sa mhargadh úsáid a bhaint as an acmhainn a gheall siad a úsáid, nó i gcás acmhainn a cheantáiltear go sainráite, más rud é go mainneoidh rannpháirtithe trádáil ar bhonn tánaisteach nó go mainneoidh siad acmhainn a thabhairt ar ais in am trátha, caillfidh siad na cearta ar an acmhainn sin agus íocfaidh siad muirear costas-léiritheach. Beidh údar maith le haon mhuirir chostas-léiritheacha i leith neamhúsáide acmhainne agus beidh siad comhréireach. Mura gcomhlíonann oibreoir córais tarchurtha a chuid oibleagáidí, dlífidh sé cúiteamh a thabhairt don rannpháirtí sa mhargadh as cailleadh a cheart acmhainne. Ní chuirfear caillteanais iarmhartacha san áireamh chuige sin. Leagfar amach roimh ré na coincheapa lárnacha agus na modhanna lena gcinnfear na dliteanais a fhabhrófar mar thoradh ar mhainneachtain oibleagáidí a urramú i leith na n-iarmhairtí airgeadais, agus beidh siad faoi réir a n-athbhreithnithe ag an údarás rialála náisiúnta ábhartha nó ag na húdaráis rialála náisiúnta ábhartha.

Airteagal 15

Acmhainn traslimistéir a shannadh thar chreataí ama

1. Déanfaidh oibreoirí córas tarchurtha athríomh ar an acmhainn traslimistéir atá ar fáil ar a laghad tar éis amanna dúnta an gheata traslimistéir lá roimh ré agus tar éis amanna dúnta an gheata traslimistéir ionlae. Leithdháilfidh oibreoirí córas tarchurtha an acmhainn traslimistéir atá ar fáil, móide aon acmhainn traslimistéir nár leithdháileadh roimhe seo agus aon acmhainn traslimistéir ar scaoil sealbhóirí na gceart fisiceach tarchurtha ó leithdháiltí roimhe seo, sa chéad phróiseas eile do leithdháileadh na hacmhainne traslimistéir.
2. Sa chás go bhfuil acmhainn traslimistéir ar fáil tar éis am dúnta an gheata traschreasa ionlae, bainfidh oibreoirí córas tarchurtha úsáid as an acmhainn traslimistéir chun fuinneamh don chothromú a mhalartú nó chun an próiseas do chomhardú míchothromaíochtaí a fheidhmiú.
3. Bainfidh oibreoirí córas tarchurtha úsáid as na modheolaíochtaí arna bhforbairt sna cóid ghréasáin agus sna treoirlínte don chothromú, nuair is iomchuí, chun acmhainn traslimistéir a leithdháileadh do mhalartú na hacmhainne don chothromú nó do chomhroinnt na gcúltacaí de bhun Airteagal 5(4) agus (7).
4. Ní mhéadóidh oibreoirí córas tarchurtha, mar thoradh ar acmhainn don chothromú a mhalartú nó cúltacaí a chomhroinnt, an chorrlach iontaofachta arna ríomh de bhun Rialachán (AE) 2015/1222.

ROINN 2

☒ MUIRIR GHRÉASÁIN AGUS IONCAM Ó PHLÓDÚ ☒

Airteagal 1614

Muirir ar rochtain ar ghréasáin

1. Beidh na muirir a ghearrfaidh oibreoirí líonra ar rochtain ar ghréasáin ⇒ , lena n-áirítear muirir ar nasc leis na gréasáin, muirir ar úsáid na ngréasán, agus, nuair is infheidhme, muirir ar threisiú a bhaineann leis na gréasáin, ⇐ trédhearcach agus cuirfear san áireamh leo an gá le slándáil ⇒ agus solúbthacht ⇐ ghréasáin agus léireofar iontu na costais iarbhí a thabhaítear a mhéid a fhreagraíonn siad do chostais oibreora gréasáin atá éifeachtúil agus a bhfuil struchtúr inchomparáide aige agus cuirfear na muirir sin i bhfeidhm ar mhodh neamh-idirdhealaitheach. ⇒ Go háirithe, cuirfear i bhfeidhm iad ar bhealach nach ndéanfaidh idirdhealú idir táirgeadh atá nasctha ar leibhéal an dáileacháin agus táirgeadh atá nasctha ar leibhéal an tarchurtha, bíodh idirdhealú dearfach nó diúltach i gceist. Ní dhéanfar idirdhealú i gcoinne stóráil fuinnimh leo, agus ní chruthófar leo dídhreasuithe i dtaca le bheith rannpháirteach sa fhreagairt don éileamh. Gan dochar do mhír 3, ⇐ ~~ní~~ bheidh na muirir sin bainteach le hachar.

↓ nua

2. Deonóidh taraifí dreasachtaí iomchuí d'oibreoirí córas tarchurtha agus oibreoirí córas dáileacháin, sa ghearrthearma agus san fhadtearma, chun éifeachtúlachtaí a mhéadú, éifeachtúlacht fuinnimh san áireamh, comhtháthú margaidh agus slándáil an tsoláthair a chothú, agus tacú le hinfheistíochtaí agus leis na gníomhaíochtaí taighde a bhaineann leo.

↓ 714/2009 (oiriúnaithe)
⇒ nua

~~2.3.~~ Más iomchuí, le leibhéal na dtaraifí a ghearrfar ar tháirgeoirí agus/nó ar thomhaltóirí, soláthrófar comharthaí suímh ar leibhéal an ☒ Aontais ☒ ~~Chomhphobail~~ agus cuirfear san áireamh méid na gcaillteanas gréasáin agus an phlódaithe atá ann, agus costais na hinfheistíochta sa bhonneagar.

~~3.4.~~ Nuair a bheidh na muirir ar rochtain ar ghréasán á socrú, cuirfear an méid seo a leanas san áireamh:

- (a) íocaíochtaí agus fáлтаis a eascraíonn as an sásra um chúiteamh idir oibreoirí córas tarchurtha;
- (b) íocaíochtaí iarbhí a rinneadh agus a fuarthas mar aon le híocaíochtaí tuartha do thréimhsí ama sa todhchaí, agus a ndéantar meastachán orthu ar bhonn tréimhsí san am atá caite.

~~4.5.~~ Beidh socrú na muirear ar rochtain ar ghréasán gan dochar do mhuirir ~~ar onnmhairiú dearbhaithe agus ar aillmhairiú dearbhaithe~~ a eascraíonn ón mbainistiú ar phlódú dá dtagraítear in Airteagal 1416.

~~5.6.~~ Ní ghearrfar aon mhuirear sonrach gréasáin ar idirbhearta aonair maidir le ⇒ trádáil trasteorann ⇐ ~~idirthuras dearbhaithe~~ leictreachais.

↓ nua

7. Beidh taraifí dáileacháin ina léiriú ar chostas úsáide an ghréasáin dáileacháin ag úsáideoirí an chórais, custaiméirí gníomhacha san áireamh, agus féadfar idirdhealú a dhéanamh eatarthu bunaithe ar ídiú fuinnimh nó próifílí giniúna úsáideoirí an chórais. I gcás ina bhfuil córais méadráithe cliste curtha in úsáid ag Ballstáit, féadfaidh údaráis rialála taraifí gréasáin arna n-idirdhealú ar bhonn ama a thabhairt isteach, a bheidh ina léiriú ar úsáid an ghréasáin, ar bhealach atá trédhearcach agus intuartha don chustaiméir.
8. Tabharfaidh údaráis rialála dreasachtaí d'oibreoirí córas dáileacháin seirbhísí a sholáthar d'oibriú agus d'fhorbairt a ngréasán agus chun réitigh nuálacha a chuimsiú sna córais dáileacháin. Chun na críche sin, aithneoidh údaráis rialála mar chostais incháilithe, agus cuirfidh siad san áireamh, gach costas ábhartha sna taraifí dáileacháin agus tabharfaidh siad isteach spriocanna feidhmíochta chun dreasacht a thabhairt d'oibreoirí córas dáileacháin éifeachtúlachtaí, éifeachtúlacht fuinnimh san áireamh, a mhéadú sna gréasáin atá acu.
9. Faoin [OP: *scríobh isteach an dáta sonrach – trí mhí tar éis theacht i bhfeidhm*] tabharfaidh an Ghníomhaireacht moladh uathí do na húdaráis rialála maidir le cóineasú de réir a chéile ar mhodheolaíochtaí na dtaraifí tarchurtha agus dáileacháin. Sa mholadh sin, tabharfar aghaidh ar na nithe seo a leanas ar a laghad:
 - (a) an cóimheas idir na taraifí a chuirtear i bhfeidhm ar tháirgeoirí agus ar thomhaltóirí;
 - (b) na costais atá le haisghabháil trí bhíthin taraifí;
 - (c) taraifí gréasáin arna n-idirdhealú ar bhonn ama;
 - (d) comharthaí suímh;
 - (e) an gaol idir na taraifí tarchurtha agus dáileacháin, lena n-áirítear prionsabail a bhaineann le neamh-idirdhealú;
 - (f) modhanna chun trédhearcacht a áirithiú i dtaca le taraifí a shocrú agus struchtúr na dtaraifí;
 - (g) grúpaí úsáideoirí gréasáin a bheidh faoi réir taraifí, lena n-áirítear díolúintí ó tharaifí.
10. Gan dochar do chomhchuibhiú breise trí bhíthin gníomhartha tarmligthe de bhun Airteagal 55(1)(k), tabharfaidh údaráis rialála moladh na Gníomhaireachta ar aird mar is cuí agus taraifí tarchurtha, nó na modheolaíochtaí a ghabhann leo, á bhformheas nó á socrú acu i gcomhréir le hAirteagal 59(6)(a) de [an t-athmhúnlú ar Threoir 2009/72/CE arna moladh faoin togra COM(2016) 864/2].
11. Déanfaidh an Ghníomhaireacht faireachán ar an gcur chun feidhme a dhéanfar ar an moladh uathí agus tabharfaidh sí tuarascáil don Choimisiún faoin 31 Eanáir gach bliain. Tabharfaidh sí an moladh cothrom le dáta uair amháin ar a laghad gach dhá bhliain.

Airteagal 17

Ioncam ó phlódú

1. Ní fhéadfaidh nósanna imeachta um bainistiú ar phlódú, agus a bhaineann le creat ama réamhshonraithe, ioncam a ghiniúint ach amháin i gcás ina dtarlóidh plódú i dtaca leis an gcreat ama sin, ach amháin i gcás idirnascairí nua a thairbhíonn ó dhíolúine faoi Airteagal 7 de Rialachán 1228/2003, Airteagal 17 de Rialachán (CE) Uimh. 714/2009 nó faoi Airteagal 59. Beidh an nós imeachta chun an t-ioncam sin a leithdháileadh faoi réir a athbhreithnithe ag na húdaráis rialála agus ní dhéanfaidh sé saobhadh i bhfabhar aon pháirtí a iarrfaidh acmhainn nó fuinneamh ná ní sholáthróidh sé díspreagadh i dtaca le laghdú an phlódaithe.

↓ 714/2009 (oiriúnaithe)
⇒ nua

2.6. Úsáidfear aon ioncam a eascróidh as leithdháileadh ☒ acmhainne ☐ idirnaisc chun na gcríoch seo a leanas:

- (a) infhaighteacht iarbhir na hacmhainne leithdháilte a ráthú; agus/nó
- (b) acmhainn idirnaisc a chothabháil nó a mhéadú trí infheistíochtaí i líonraí, go háirithe in idirnascairí nua.

Mura féidir an t-ioncam a úsáid go héifeachtúil chun na gcríoch a leagtar amach i bpointe (a) agus/nó i bpointe (b) den chéad fhomhír, ⇒ cuirfear é ar líne ar leithligh sna cuntais inmheánacha lena úsáid chun na críocha sin amach anseo. ⇐ ~~féadfar é a úsáid faoi réir a fhormheasta ag údaráis rialála na mBallstát lena mbaineann, suas go méid uasta a chinneadh na húdaráis rialála sin, mar ioncam a chuirfidh na húdaráis rialála san áireamh le linn dóibh formheas a dhéanamh maidir leis an mhodheolaíocht chun tarraí gréasáin a ríomh agus/nó a shoerú.~~

~~Cuirfear an chuid eile den ioncam ar líne leithleach inmheánach cuntais go dtí go bhféadfar é a chaitheamh chun na gcríoch a leagtar amach i bpointe (a) agus/nó i bpointe (b) den chéad fhomhír. Cuirfidh an t-údarás rialála na Gníomhaireachta ar an eolas faoin bhformheas dá dtagraítear sa dara fhomhír.~~

↓ nua

3. Beidh úsáid an ioncaim i gcomhréir le pointe (a) agus (b) de mhír 2 faoi réir modheolaíocht arna moladh ag an nGníomhaireacht agus arna formheas ag an gCoimisiún. Cuirfear moladh na Gníomhaireachta faoi bhráid an Choimisiúin faoi [OP: 12 mhí tar éis theacht i bhfeidhm] agus déanfar é a fhormheas laistigh de sé mhí.

Féadfaidh an Coimisiún, ar a tionscnamh féin nó ar iarratas ón gCoimisiún, an mhodheolaíocht a thabhairt cothrom le dáta agus déanfaidh an Coimisiún an mhodheolaíocht atá tugtha cothrom le dáta a fhormheas sé mhí ar a dhéanaí ón tráth a chuirtear faoina bhráid é.

Sula gcuirfidh an Ghníomhaireacht an mhodheolaíocht faoi bhráid an Choimisiúin, rachaidh sí i i gcomhairle ina leith de bhun Airteagal 15 de [an t-athmhúnlú ar Rialachán (CE) Uimh. 713/2009 arna moladh faoin togra COM(2016) 863/2].

Beidh sonraí sa mhodheolaíocht, ar a laghad, na coinníollacha faoinar féidir an t-ioncam a úsáid le haghaidh pointe (a) agus (b) de mhír 2 agus na coinníollacha faoinar féidir, agus an fad ar féidir, iad a chur ar líne ar leithligh sna cuntais inmheánacha lena úsáid chun na críocha sin amach anseo.

4. Déanfaidh na hoibreoirí córas tarchurtha an úsáid a bhainfidh siad as aon ioncam ó phlódú a leagan síos go soiléir roimh ré agus tabharfaidh siad tuairisc ar úsáid iarbhír an ioncaim sin. Déanfaidh na húdaráis rialála, ar bhonn bliantúil agus faoin 31 Iúil gach bliain, tuarascáil a fhoilsiú ina leagfar amach méid an ioncaim a bailíodh i rith na tréimhse 12 mhí suas go dtí an 30 Meitheamh den bhliain chéanna agus an úsáid a baineadh as an ioncam sin, lena n-áirítear na tionscadail shonracha ar úsáideadh an t-ioncam ina leith nó an méid a cuireadh ar líne ar leithligh sna cuntais, chomh maith le fíorú gur chomhlíon an úsáid sin an Rialachán seo agus an mhodheolaíocht arna forbairt de bhun mhír 3.

Caibidil IV

Leordhóthanacht acmhainní

Airteagal 18

Leordhóthanacht acmhainní

1. Déanfaidh na Ballstáit faireachán ar leordhóthanacht acmhainní laistigh dá gcríoch bunaithe ar an measúnú Eorpach ar leordhóthanacht acmhainní de bhun Airteagal 19.
2. I gcás ina sainaithnítear sa mheasúnú Eorpach ar leordhóthanacht acmhainní ábhar inní ó thaobh leordhóthanacht acmhainní de, sainaithneoidh na Ballstáit aon shaobhadh rialála ba chúis leis an ábhar inní sin teacht chun cinn nó a rannchuidigh leis sin.
3. Foilseoidh na Ballstáit amlíne chun bearta a ghlacadh le deireadh a chur le haon shaobhadh rialála a aithneofar. Agus iad ag dul i ngleic le hábhar inní ó thaobh leordhóthanacht acmhainní de, déanfaidh Ballstáit machnamh go háirithe ar dheireadh a chur le saobhadh rialála, praghsáil teirce a chumasú, idirnasacht a fhorbairt, stóráil fuinnimh, bearta freagartha don éileamh agus éifeachtúlacht fuinnimh.

↓ 714/2009 (oiriúnaithe)
⇒ nua

Airteagal 19

✧ An measúnú Eorpach ar leordhóthanacht acmhainní ✧

~~4.1. = Cumhdófar leis an ⇒ measúnú ⇐ tuar ar leordhóthanacht giniúna Eorpach dá dtagraítear i bpointe (b) de mhír 3, ⇒ ar leordhóthanacht acmhainní ⇐~~

leordhóthanacht foriomlán an chórais leictreachais chun freastal ar éilimh reatha agus ar éilimh réamh-mheasta ar an leictreachas ⇒ ar feadh tréimhse deich mbliana ó dháta an mheasúnaithe, i rún bliantúil. ⇐ ~~don tréimhse eúig bliana atá le teacht chomh maith leis an tréimhse idir eúig bliana agus 15 bliana ó dháta an tuair sin. Déanfaidh an tuar Eorpach ar leordhóthanacht giniúna forbairt na tuar náisiúnta ar leordhóthanacht giniúna a ullmhaíonn gach oibreoir córais tarchurtha ar leith.~~

↓ nua

2. Faoi [OP: sé mhí tar éis theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo], cuirfidh ENTSO don Leictreachas dréacht-mhodheolaíocht faoi bhráid na Gníomhaireacht don mheasúnú Eorpach ar leordhóthanacht acmhainní bunaithe ar na prionsabail dá bhforáiltear i mír 4.
3. Na sonraí atá de dhíth ó ENTSO don Leictreachas chun an measúnú Eorpach ar leordhóthanacht acmhainní a dhéanamh gach bliain, tabharfaidh oibreoirí córas tarchurtha na sonraí sin dó. Déanfaidh ENTSO don Leictreachas an measúnú gach bliain.
4. Beidh an measúnú Eorpach ar leordhóthanacht acmhainní bunaithe ar mhodheolaíocht a áiríteoidh, i dtaca leis an measúnú:
 - (a) go ndéantar é ar leibhéal creasa tairisceana a chumhdaíonn ar a laghad gach Ballstát;
 - (b) Beidh sé bunaithe ar chásanna oiriúnacha den éileamh agus soláthar réamh-mheasta lena n-áirítear measúnú eacnamaíoch ar an dóchúlacht ar shócmhainní giniúna a dhíchoimisiúnú, a thógáil as an nua agus bearta chun spriocanna éifeachtúlachta fuinnimh a bhaint amach agus íogaireacht oiriúnach a bhaint amach maidir le praghsanna mórdhíola agus forbairt ar phraghsanna carbóin;
 - (c) Cuirfidh sé san áireamh go hoiriúnach rannchuidiú na n-acmhainní uile, lena n-áirítear giniúint atá ann faoi láthair agus a bheidh ann amach anseo, stóráil fuinnimh, freagairt don éileamh, agus deiseanna allmhairiúcháin agus onnmhairiúcháin agus an méid a rannchuidíonn siad le hoibriú solúbtha an chórais;
 - (d) go ndéantar réamh-mheas ar an tionchar is dócha a bheidh ag na bearta dá dtagraítear in Airteagal 18(3);
 - (e) go gcuirtear san áireamh leis cásanna gan sásraí acmhainne atá ann faoi láthair nó pleanáilte;
 - (f) go bhfuil sé bunaithe ar shamhail mhargaidh ina n-úsáidtear, nuair is infheidhme, an cur chuige bunaithe ar shreabha;
 - (g) go gcuirtear ríomhanna dóchúlachtachta i bhfeidhm leis;
 - (h) go gcuirtear i bhfeidhm leis na táscairí seo a leanas ar a laghad:
 - “an fuinneamh a rabhthas ag súil leis ach nár seachadadh”, agus
 - “an t-ionchas caillte lóid”;
 - (i) go sainaithnítear leis ábhair imní a d’fhéadfadh a bheith ann ó thaobh leordhóthanacht acmhainní de, go háirithe an srianadh gréasáin nó srianadh acmhainní, nó srianadh ar an dá rud, atá i gceist.

5. Faoi [OP: *sé mhí tar éis theacht i bhfeidhm don Rialachán seo*] cuirfidh ENTSO don Leictreachas dréacht-mhodheolaíocht faoi bhráid na Gníomhaireachta chun ríomh a dhéanamh ar:
 - (a) an luach ar chailliúint lóid;
 - (b) an "costas ar iontráil nua" don ghiniúint, nó don fhreagairt don éileamh; agus
 - (c) an caighdeán iontaofachta arna shloinneadh mar "an fuinneamh a rabhtas ag súil leis ach nár seachadadh" agus "n t-ionchas caillte lóid".
6. Beidh na tograí faoi mhír 2 agus mír 5 agus na torthaí ar an measúnú Eorpach ar leordhóthanacht acmhainní faoi mhír 3 faoi réir comhairliúchán agus formheas na Gníomhaireachta roimh ré faoin nós imeachta a leagtar amach in Airteagal 22.

Airteagal 20

Caighdeán don iontaofacht

1. Agus sásraí acmhainne á gcur i bhfeidhm, beidh caighdeán don iontaofacht i bhfeidhm ag Ballstáit a thugann le fios ar mhodh trédhearcach cad é an leibhéal inmhiannaithe do chinnteacht an tsoláthair atá acu.
2. Socróidh an t-údarás rialála náisiúnta an caighdeán don iontaofacht bunaithe ar an modheolaíocht de bhun Airteagal 19(5).
3. Déanfar an caighdeán don iontaofacht a ríomh ag baint úsáid as an luach atá ar chailliúint lóid

agus as costas na hiontrála nua thar chreat ama tugtha.
4. Déanfaidh an t-údarás rialála náisiúnta na paraiméadair lena gcinnfear méid na hacmhainne arna sholáthar sa sásra acmhainne a fhormheas.

Airteagal 21

Rannpháirtíocht trasteorann i sásraí acmhainne

1. Beidh sásraí nach cúlchistí straitéiseacha iad oscailte do rannpháirtíocht dhíreach soláthraithe acmhainne atá lonnaithe i mBallstát eile ar choinníoll go bhfuil nasc gréasáin idir an Ballstát sin agus an crios tairisceana a chuireann an sásra i bhfeidhm.
2. Áiríteoidh Ballstáit go mbeidh an deis ag acmhainn eachtrach, atá in ann feidhmíocht choibhéiseach theicniúil a sholáthar agus atá ag an acmhainn intíre, bheith rannpháirteach sa phróiseas iomaíoch céanna agus atá acmhainn intíre.
3. Ní cuirfidh Ballstáit srian ar acmhainn atá lonnaithe ina chríoch ó bheidh rannpháirteach i sásraí acmhainne Bhallstáit eile.
4. Ní dhéanfaidh rannpháirtíocht trasteorann i sásraí acmhainne uile-mhargaidh sceidil traslimistéir agus sreabha fisiceacha idir Ballstáit a athrú, ná tionchar eile a imirt orthu, sceidil agus sreabha a shocrófar bunaithe ar an toradh ar leithdháileadh acmhainne de bhun Airteagal 14 agus ar an mbealach sin amháin.
5. Beidh soláthraithe acmhainne in ann a bheith rannpháirteach i níos mó ná sásra amháin don tréimhse seachadta chéanna. Beidh siad faoi réir íocaíochtaí neamh-infhaighteachta i gcás neamh-infhaighteachta, agus faoi réir dhá íocaíocht neamh-

infhaighteachta nó níos mó i gcás ina bhfuil teirce i gcomhthráth i dhá chrios tairisceana nó níos mó ina bhfuil conradh ag an soláthraí acmhainne.

6. Déanfaidh lárionaid oibríochtúla réigiúnacha a bunaítear de bhun Airteagal 32 an acmhainn uasta iontrála atá ar fáil do rannpháirtíocht na hacmhainne eachtraí a ríomh go bliantúil, ag cur san áireamh infhaighteacht an idirnaise a bhfuiltear ag súil leis agus an dóchúlacht go mbeidh strus córais i gcomhthráth idir an córas ina gcuirtear an sásra i bhfeidhm agus an córas ina bhfuil an acmhainn eachtrach lonnaithe. Beidh ríomh de dhíth do gach teorainn idir dhá chrios tairisceana.
7. Áiritheoidh Ballstáit go ndéanfar an acmhainn iontrála dá dtagraítear i mír 6 a leithdháileadh ar sholáthraithe acmhainne incháilithe ar mhodh trédhearcach, neamh-idirdhealaitheach agus marghadbhunaithe.
8. Aon difríocht idir costas na hacmhainne eachtraí agus costas na hacmhainne intíre a eascraíonn as an leithdháileadh dá dtagraítear i mír 7, íocfar é leis na hoibreoirí córas tarchurtha agus comhroinnfear eatarthu é i gcomhréir leis an modheolaíocht dá dtagraítear i bpointe (b) de mhír 10. Bainfidh oibreoirí córas tarchurtha úsáid as ioncam den sórt sin chun na críocha a leagtar amach in Airteagal 17(2).
9. Déanfaidh an t-oibreoir córais tarchurtha ina bhfuil an acmhainn eachtrach lonnaithe an méid seo a leanas:
 - (a) bunóidh sé cibé acu an bhfuil soláthraithe acmhainne ar suim leo é an fheidhmíocht theicniúil a sholáthar mar a cheanglaítear faoin sásra acmhainne a bhfuil sé beartaithe ag an soláthraí acmhainne bheith rannpháirteach ann nó nach bhfuil agus cláróidh sé an soláthraí acmhainne sa chlár mar sholáthraí acmhainne incháilithe.
 - (b) déanfaidh sé seiceálacha ar infhaighteacht de réir mar is iomchuí.
10. Faoin [OP: *dhá mhí tar éis theacht i bhfeidhm don Rialachán seo*] cuirfidh ENTSO don Leictreachas na nithe seo a leanas faoi bhráid na Gníomhaireachta:
 - (a) modheolaíocht chun an acmhainn iontrála uasta don rannpháirtíocht trasteorann a ríomh dá dtagraítear i mír 6;
 - (b) modheolaíocht chun an t-ioncam a chomhroinnt dá dtagraítear i mír 8;
 - (c) comhrialacha chun na seiceálacha ar infhaighteacht a dhéanamh dá dtagraítear i bpointe (b) de mhír 9;
 - (d) comhrialacha chun an uair a bheidh íocaíocht neamh-infhaighteachta dlite a chinneadh;
 - (e) téarmaí d'fheidhmiú an chláir dá dtagraítear i bpointe (a) de mhír 9;
 - (f) comhrialacha chun acmhainn atá incháilithe chun a bheidh rannpháirteach a shainaithint, dá dtagraítear i bpointe (a) de mhír 9;

Beidh an togra faoi réir comhairliúchán agus formheas roimh ré ag an nGníomhaireacht faoin nós imeachta a leagtar amach in Airteagal 22.
11. Fíoróidh an Gníomhaireacht cé acu an ndearnadh an acmhainn a ríomh i gcomhréir leis an modheolaíocht dá dtagraítear i bpointe (a) de mhír 10 nó nach ndearnadh.
12. Áiritheoidh údarais rialála náisiúnta go ndéanfar rannpháirtíocht trasteorann i sásraí acmhainne a eagrú ar mhodh éifeachtach neamh-idirdhealaitheach. Déanfaidh siad foráil go háirithe maidir le socruithe leordhóthanacha riaracháin don fhorfheidhmiú ar íocaíochtaí neamh-infhaighteachta thar theorainneacha.

13. Beidh an acmhainn leithdháilte dá dtagraítear i mír 7 inaistrithe idir soláthraithe acmhainne incháilithe. Tabharfaidh soláthraithe acmhainne incháilithe fógra faoi aon aistriú don chlár dá dtagraítear i bpointe (a) de mhír 9.
14. Faoin [OP: *dhá bhliain tar éis theacht i bhfeidhm don Rialachán seo*] ar a dhéanaí bunóidh agus feidhmeoidh ENTSO don Leictreachas an clár dá dtagraítear i bpointe (a) de mhír 9. Beidh an clár oscailte do gach soláthraí acmhainne incháilithe, do na córais ina gcuirtear na sásraí i bhfeidhm agus dá n-oibreoirí córas tarchurtha.

Airteagal 22

An nós imeachta um fhorghnóthas

1. I gcás ina ndéantar tagairt don Airteagal seo, beidh feidhm ag an nós imeachta a leagtar amach i mír 2 go mír 4 maidir le togra arna sheoladh isteach ag ENTSO don Leictreachas a fhorghnóthas.
2. Sula ndéanfar an togra a sheoladh isteach, rachaidh ENTSO don Leictreachais i mbun próiseas comhairliúcháin a mbeidh gach geallsealbhóir, údarás rialála náisiúnta agus údarás náisiúnta eile atá ábhartha bainteach leis.
3. Laistigh de thrí mhí ón dáta fála, déanfaidh an Ghníomhaireacht an togra a fhorghnóthas nó a leasú. Más leasú a dhéanfar, rachaidh an Ghníomhaireacht i gcomhairle le ENTSO don Leictreachas sula nglaca sí an togra leasaithe. Foilseofar an togra leasaithe ar shuíomh gréasáin na Ghníomhaireachta trí mhí ar a dhéanaí tar éis dáta fála na ndoiciméad atá beartaithe.
4. Féadfaidh an Ghníomhaireacht athruithe ar an togra formheasta a iarraidh tráth ar bith. Tráth nach déanaí ná sé mhí ó thráth déanta na hiarrata, déanfaidh ENTSO don Leictreachas dréacht de na hathruithe atá á moladh a chur faoi bhráid na Ghníomhaireachta. Tráth nach déanaí ná trí mhí tar éis di an dréacht sin a fháil, déanfaidh an Ghníomhaireacht na hathruithe a leasú nó a fhorghnóthas agus an dréacht a fhoilsiú ar a suíomh gréasáin féin.

Airteagal 23

Prionsabail deartha le haghaidh sásraí acmhainne

1. Chun dul i ngleic le hábhar inní atá fágtha nach féidir deireadh a chur leis trí na bearta de bhun Airteagal 18(3), féadfaidh Ballstáit sásraí acmhainne a thabhairt isteach, faoi réir fhorálacha an Airteagail seo agus rialacha an Aontais Eorpaigh maidir leis an státhabhair.
2. I gcás inar mian le Ballstát sásra acmhainne a chur chun feidhme, rachaidh sé i gcomhairle faoin sásra atá beartaithe ar a laghad leis na Ballstáit comharsanachta a bhfuil ceangal leictreachais aige leis.
3. Ní chruthófar saobhadh margaidh gan ghá le sásraí acmhainne agus ní chuirfidh siad teorainn le trádáil trasteorann. Ní rachaidh méid na hacmhainne arna gealladh sa sásra thar a bhfuil gá leis chun dul i ngleic leis an ábhar inní.
4. Ní bheidh acmhainn ghiniúna a ndearnadh cinneadh deiridh infheistíochta ina leith tar éis an [OP: *teacht i bhfeidhm*] incháilithe bheith rannpháirteach i sásraí acmhainne más lú ná 550 gr CO₂/kWh na hastaíochtaí uathí. Ní gheallfar acmhainn

ghiniúna a astaíonn 550 gr CO₂/kWh nó níos mó sna sásraí acmhainne 5 bliana tar éis theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo.

5. I gcás nach sainaithnítear sa mheasúnú Eorpach ar leordhóthanacht acmhainní ábhar imní ó thaobh leordhóthanacht acmhainní de, ní chuirfidh Ballstáit sásraí acmhainne i bhfeidhm.

Airteagal 24

Sásraí atá ann cheana féin

Na Ballstáit ina bhfuil sásraí acmhainne á gcur i bhfeidhm acu an [OP: *teacht i bhfeidhm an Rialacháin seo*], cuirfidh siad a sásraí in oiriúint chun Airteagal 18, Airteagal 21 agus Airteagal 23 den Rialachán seo a chomhlíonadh.

Caibidil V

⊠ Oibriú córas tarchurtha ⊠

Article 254

Gréasán Eorpach na n-oibreoirí córas tarchurtha don leictreachas

1. ~~Comhoibreoidh~~ na hoibreoirí córas tarchurtha ~~uile~~ ar leibhéal an ⊠ Aontais ⊠ ~~Chomhphobail~~ trí ENTSO don Leictreachas chun comhlánú agus feidhmiú an mhargaidh inmheánaigh sa leictreachas agus trádáil trasteorann a chur chun cinn agus chun bainistiú optamach, oibríocht chomhordaithe agus forás fóna teicniúil an ghréasáin tarchurtha Eorpaigh don leictreachas a áirithiú.

↓ nua

2. Agus a fheidhmeanna á ndéanamh aige faoi dhlí an Aontais Eorpaigh, gníomhóidh ENTSO don Leictreachas ar son leas na hEorpa agus beag beann ar leasanna aonair na mBallstát nó leasanna náisiúnta na n-oibreoirí córais tarchurtha, agus rannchuideoidh siad le gnóthú éifeachtúil agus inbhuanaithe na gcuspóirí a leagadh amach sa chreat beartais maidir le haeráid agus fuinneamh don tréimhse ó 2020 go 2030, go háirithe trí rannchuidiú le comhtháthú éifeachtúil a dhéanamh ar leictreachas a ghintear as foinsí fuinnimh in-athnuaite agus le héifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú.

↓ 714/2009
⇒ nua

Article 265

An ENTSO don Leictreachas a bhunú

1. ~~Faoin 3 Márta 2011~~ Déanfaidh na hoibreoirí córas tarchurtha don leictreachas dréacht-reachtanna, liosta comhaltaí agus dréacht-rialacha nós imeachta ~~an~~ ENTSO don Leictreachas a bheidh le bunú, lena n-áirítear rialacha nós imeachta a bhaineann leis an gcomhairliúchán le páirtithe leasmhara eile, a chur faoi bhráid an Choimisiúin agus na Gníomhaireachta.
2. Laistigh de dhá mhí ón lá a bhfaighfear iad, tar éis di dul i gcomhairle go foirmiúil le heagraíochtaí atá ionadaitheach do na páirtithe leasmhara uile, go háirithe úsáideoirí an chórais, lena n-áirítear custaiméirí, soláthróidh an Ghníomhaireacht tuairim don

Choimisiún maidir leis na dréacht-reachtanna, maidir le liosta na gcomhaltaí agus maidir leis na dréacht-rialacha nós imeachta.

3. Tabharfaidh an Coimisiún tuairim maidir leis na dréacht-reachtanna, maidir le liosta na gcomhaltaí agus maidir leis na dréacht-rialacha nós imeachta, agus aird á tabhairt aige ar thuairim na Gníomhaireachta dá bhforáiltear i mír 2, agus déanfar amhlaidh laistigh de thrí mhí ón lá a bhfaighfear an tuairim ón nGníomhaireacht.
4. Laistigh de thrí mhí ón lá a bhfaighfear an tuairim $\Rightarrow$ fhabhrach $\Leftarrow$ ón gCoimisiún, bunóidh na hoibreoirí córas tarchurtha ~~an~~ ENTSO don Leictreachas, agus glacfaidh siad, agus foilseoidh siad, a reachtanna agus a rialacha nós imeachta.

↓ nua

5. Cuirfear faoi bhráid an Choimisiúin agus na Gníomhaireachta na doiciméid sin dá dtagraítear i mír 1 i gcás ina ndéantar iad a athrú nó ar iarraidh chuí-réasúnaithe ón gCoimisiún nó ón nGníomhaireacht. Tabharfaidh an Gníomhaireacht agus an Coimisiún a dtuairim i gcomhréir le mír 2 go 4.

↓ 714/2009 (oiriúnaithe)
 $\Rightarrow$ nua

Article ~~27~~²⁸

Cúraimí ENTSO don Leictreachas

~~1. Tharraingeoidh an ENTSO don Leictreachas suas cóid ghréasáin sna réimsí dá dtagraítear i mír 6 den Airteagal seo, arna iarraidh sin ag an gCoimisiún, i gcomhréir le hAirteagal 6(6).~~

~~2.1.~~ I dtaca le ENTSO don Leictreachas, ~~féadfaidh sé~~ $\Rightarrow$ déanfaidh sé an méid seo a leanas $\Leftarrow$:

~~(a) na cóid ghréasáin a tharraingt suas sna réimsí a leagtar amach in i mír 6 Airteagal 55(1) d'fhonn na cuspóirí a bhaint amach a leagtar amach in Airteagal 254. i gcás nach mbainfidh na cóid sin le réimsí a chumhdaítear leis an iarraidh a dhíreoidh an Coimisiún chuige. Cuirfear na cóid ghréasáin sin faoi bhráid na Gníomhaireachta le go dtabharfaidh sí tuairim ina leith. Tabharfaidh an ENTSO don Leictreachas aird chuí ar an tuairim sin.~~

~~3. Glacfaidh an ENTSO don Leictreachas:~~

~~(b) plean forbartha gréasáin neamhcheangailteach ☒ Aontais ☒ Comhphobail deich mbliana, (☒ Aontais ☒ Comhphobail), lena n-áirítear tuar Eorpach ar leordhóthanacht giniúna, ☒ a ghlacadh agus a fhoilsiú ☒ gach dhá bhliain;~~

↓ nua

~~(c) tograí maidir leis an measúnú Eorpach ar leordhóthanacht acmhainní de bhun Airteagal 19(2), (3) agus (5), agus tograí maidir le sonraíochtaí teicniúla le haghaidh rannpháirtíocht trasteorann i sásra acmhainne de bhun Airteagal 21(10), a ullmhú agus a ghlacadh;~~

↓ 714/2009 (oiriúnaithe)

~~(e)~~ (d) moltaí maidir le comhordú an chomhair theicniúil idir oibreoirí córas tarchurtha ☒ san Aontas ~~☒ sa Chomhphobal~~ agus oibreoirí córas tarchurtha i dtríú tíortha ☒ a ghlacadh ☒;

↓ nua

- (a) creat don chomhar agus don chomhordú idir na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha a ghlacadh;
- (b) togra a ghlacadh lena sainmhínítear an réigiún oibríochtúil córas a chuimsítear le gach lárionad oibríochtúil réigiúnach;
-

↓ 347/2013 (oiriúnaithe)

⇒ nua

~~(a)~~ (g) ☒ uirlisí coiteanna a ghlacadh ☒ d'oibriú an ghréasáin, lena áirithiú go ndéanfar comhordú ar oibriú an ghréasáin i ngnáthdhálaí agus i ndálaí éigeandála, lena n-áirítear scála coiteann chun teagmhais a aicmiú, maille le pleananna taighde ⇒ lena n-áirítear na pleananna sin a chur chun feidhme de bhíthin clár éifeachtúil taighde⇐. Déanfaidh na huirlisí seo a shonrú, inter alia:

- (i) an fhaisnéis, lena n-áirítear faisnéis iomchuí an chéad lae eile, ionlae agus fíorama, a bheadh úsáideach chun comhordú oibríochtúil a fheabhsú, chomh maith leis an minicíocht bharrmhaith le haghaidh an fhaisnéis sin a bhailiú agus a roinnt;
- (ii) clár oibre teicneolaíochta le haghaidh faisnéis a mhalartú i bhfíoram agus i gcás inarb iomchuí, na cláir oibre teicneolaíochta le haghaidh an fhaisnéis eile dá dtagraítear i bpointe (i) a bhailiú, a phróiseáil agus a tharchur, agus chomh maith leis sin le haghaidh chur chun feidhme na nósanna imeachta atá ábalta comhordú oibríochtúil idir na hoibreoirí córais tarchurtha a mhéadú d'fhonn go dtiocfaidh an comhordú sin i réim ar fud an Aontais;
- (iii) an tslí a gcuireann oibreoirí córais tarchurtha an fhaisnéis oibríochtúil ar fáil d'oibreoirí eile córais tarchurtha nó d'aon eintiteas a bheidh sainordaithe go cuí chun tacú leo comhordú oibríochtúil a bhaint amach, agus don Ghníomhaireacht; agus
- (iv) go n-ainmníonn na hoibreoirí córas tarchurtha pointe teagmhála a bheidh freagrach as fiosruithe a fhreagairt ó oibreoirí eile córais tarchurtha nó ó aon eintiteas eile a bheidh sainordaithe go cuí amhail dá dtagraítear i bpointe (iii), nó ón nGníomhaireacht lena mbaineann an fhaisnéis sin.

~~Cuirfidh an ENTSO le haghaidh Leictreachais na sonraíochtaí arna ghlacadh maidir le pointe (i) go dtí pointe (iv) thuasluaite faoi bhráid na Gníomhaireachta agus faoi bhráid an Choimisiúin faoin 16 Bealtaine 2015.~~

~~Laiistigh de 12 mhí ó ghlacadh na sonraíochtaí, eisoidh an Ghníomhaireacht tuairim ina mbreithneoidh sé an geuidíonn na sonraíochtaí sin go leordhóthanach leis an trádáil trasteorann a chur chun cinn agus le bainistíocht barmhaith, oibriú~~

~~comhordaithe, úsáid éifeachtúil agus éabhlóid fhónta theicniúil an ghréasáin tarchurtha Eorpaigh don leictreachas a áirithiú;~~

↓ 714/2009 (oiriúnaithe)
⇒ nua

~~(d)~~ (h) clár oibre bliantúil ☒ a ghlacadh ☒ ;

~~(e)~~ (i) tuarascáil bhliantúil ☒ a ghlacadh ☒ ;

~~(j)~~ (f) tuartha leordhóthanachta bliantúla samhraidh agus geimhridh ⇒ séasúracha ⇐ ☒ a dhéanamh agus a ghlacadh ☒ ☒ de bhun Airteagal 9(2) [Rialachán maidir le riosca-ullmhacht arna mholadh faoin togra COM(2016) 862] ☒ .

~~4. Cumhdófar leis an tuar ar leordhóthanacht giniúna Eorpach dá dtagraítear i bpointe (b) de mhír 3, leordhóthanacht foriomlán an chórais leictreachais chun freastal ar éilimh reatha agus ar éilimh réamh-mheasta ar an leictreachas don tréimhse cúig bliana atá le teacht chomh maith leis an tréimhse idir cúig bliana agus 15 bliana ó dháta an tuair sin. Déanfaidh an tuar Eorpach ar leordhóthanacht giniúna forbairt na tuar náisiúnta ar leordhóthanacht giniúna a ullmhaíonn gach oibreoir córais tarchurtha ar leith.~~

↓ nua

2. Déanfaidh ENTSO don Leictreachas tuairisciú leis an nGníomhaireacht maidir le heasnamh a sainaithníodh i dtaca le bunú agus feidhmíocht na lárionad oibríochtúil réigiúnach.
3. Foilseoidh ENTSO don Leictreachas miontuairiscí a chuid cruinnithe Tionóil, Boird agus Coiste, agus coinneoidh sé eolas leis an bpobal ar bhonn rialta faoina chinnteoireacht agus faoina ghníomhaíochtaí.

↓ 714/2009 (oiriúnaithe)
⇒ nua

~~5.4.~~ Is é a bheidh sa chlár oibre bliantúil dá dtagraítear i bpointe ~~(d)~~ (h) de mhír ~~3~~ 1 ná liosta de na cóid ghréasáin atá le hullmhú agus tuairisc orthu, plean maidir le comhordú oibriú an ghréasáin agus gníomhaíochtaí taighde agus forbartha, a dhéanfar an bhliain sin, mar aon le féilire táscach.

~~9.5.~~ Déanfaidh ENTSO don Leictreachas an fhaisnéis uile a chur ar fáil a éilíonn an Gníomhaireacht chun a cúraimí a chomhlíonadh faoi Airteagal ~~299~~ (1). ⇒ Déanfaidh na hoibreoirí córas tarchurtha an fhaisnéis uile a chur ar fáil a éilíonn ENTSO le haghaidh Leictreachais chun a cúraimí a chomhlíonadh faoin gcéad abairt. ⇐

~~612.~~ Arna iarraidh sin don Choimisiún, tabharfaidh ENTSO don Leictreachas a thuairimí don Choimisiún maidir le glacadh na dtreoirilínte de réir mar atá leagtha síos in Airteagal ~~574~~ 8.

~~7. Déanfar na cóid ghréasáin a fhorbairt maidir le saincheisteanna a bhaineann le líonraí trasteorann agus saincheisteanna a bhaineann le comhtháthú an mhargaidh agus beidh siad gan dochar do cheart na mBallstát cóid ghréasáin náisiúnta a bhunú nach ndéanann difear don trádáil trasteorann.~~

~~8. Déanfaidh an ENTSO don Leictreachas faireachán agus anailís ar chur chun feidhme na geód gréasáin agus na dtreoirlínte arna nglacadh ag an gCoimisiún i gcomhréir le hAirteagal 6(11), agus ar a n-éifeacht ar chomhcheatubhuí na rialacha is infheidhme agus ar b'é is aidhm dóibh comhtháthú an mhargaidh a éascú. Déanfaidh an ENTSO don Leictreachas a fhionnachtana a thuairisciú don Ghníomhaireacht agus déanfaidh sé torthaí na hanailíse a chur san áireamh sa tuarascáil bhliantúil dá dtagraítear i bpointe (e) de mhír 3 den Airteagal seo.~~

Airteagal ~~28~~10

Comhairliúcháin

1. Agus é ag ullmhú ⇨ na dtograí de bhun na gcúraimí dá dtagraítear in Airteagal 27(1) ⇨ ~~na geód gréasáin, an dréachtphlean forbartha gréasáin uile Chomhphobail agus an ehlár oibre bhliantúil dá dtagraítear in Airteagal 8(1), (2) agus (3),~~ seolfaidh ENTSO don Leictreachas próiseas comhairliúcháin forleathan, ag céim luath agus ar bhealach trédhearcach agus oscailte, ina n-áireofar na ~~rampháirtithe~~ ⇨ geallsealbhóirí ⇨ ábhartha go léir ~~sa mhargadh~~, agus, go háirithe, na heagraíochtaí a dhéanann ionadaíocht do na geallsealbhóirí uile, i gcomhréir lena rialacha nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal ~~26~~ 5(1). Áireofar sa chomhairliúchán sin na húdaráis rialála náisiúnta agus údaráis náisiúnta eile, gnóthais soláthair agus giniúna, úsáideoirí córais, lena n-áirítear custaiméirí, oibreoirí córas dáileacháin, lena n-áirítear comhlachais tionsclaíocha ábhartha agus comhlachtaí teicniúla agus grúpaí de gheallsealbhóirí. Is é a bheidh mar aidhm aige ná tuairimí agus tograí na bpáirtithe ábhartha uile a shainathint i rith an phróisis cinnteoireachta.
2. Poibleofar na doiciméid agus na miontuairiscí uile a bhaineann leis na comhairliúcháin dá dtagraítear i mír 1.
3. Sula nglacfaidh sé ⇨ na moltaí de bhun Airteagal 27(1) ⇨ ~~an ehlár oibre bhliantúil agus na cóid ghréasáin dá dtagraítear in Airteagal 8(1), (2) agus (3),~~ tabharfaidh ENTSO don Leictreachas le fios conas a rinneadh na barúlacha a fuarthas le linn an chomhairliúcháin a chur san áireamh. I gcás nach mbeidh barúlacha curtha san áireamh, tabharfaidh sé na cúiseanna atá leis sin.

Airteagal ~~29~~9

An faireachán a dhéanfaidh an Ghníomhaireacht

1. Déanfaidh an Ghníomhaireacht faireachán ar fhorghníomhú chúraimí ENTSO don Leictreachas dá dtagraítear in Airteagal ~~27~~ 8(1), (2) agus (3) agus tiolacfaidh sí tuarascáil don Choimisiún.

Déanfaidh an Ghníomhaireacht faireachán ar an mbealach a ndéanann ENTSO don Leictreachas na cóid ghréasáin arna dtarraingt suas faoi Airteagal ~~55(14)~~ 8(2) agus ~~na cóid ghréasáin arna bhforbairt i gcomhréir le hAirteagal 6(1) go dtí (10), ach nach bhfuil glactha ag an gCoimisiún faoi Airteagal 6(11),~~ a chur chun feidhme. I gcás ina mbeidh ENTSO don Leictreachas tar éis mainneachtain cóid ghréasáin den sórt sin a chur chun feidhme, iarrfaidh an Ghníomhaireacht ar ENTSO don Leictreachas míniú cuí-réasúnaithe a thabhairt faoin gcúis gur mhainnigh sé déanamh amhlaidh. Cuirfidh an Ghníomhaireacht an míniú sin in iúl don Choimisiún agus tabharfaidh sí a tuairim ina leith.

Déanfaidh an Gníomhaireacht faireachán agus anailís ar chur chun feidhme na gcód gréasáin agus na ~~dt~~ Treoirí arna nglacadh ag an gCoimisiún de réir mar a leagtar síos in Airteagal ~~54(1)~~ ~~6(11)~~, agus ar a n-éifeacht ar chomhchuibhiú na rialacha is infheidhme, arb é is aidhm dóibh comhtháthú an mhargaidh a éascú, agus ar neamh-idirdhealú, ar iomaíocht éifeachtach agus ar fheidhmiú éifeachtúil an mhargaidh, agus tiolacfaidh sí tuarascáil don Choimisiún.

2. Déanfaidh ENTSO don Leictreachas an dréachtphean forbartha gréasáin ☒ Aontais ☒ ~~Comhphobail~~, an dréachtchlár oibre bliantúil, lena n-áirítear an fhaisnéis maidir leis an bpróiseas comhairliúcháin agus na doiciméid eile dá dtagraítear in Airteagal ~~27(1)~~ ~~8(3)~~ a chur faoi bhráid na Gníomhaireachta chun a tuairim a fháil.

Laistigh de thréimhse dhá mhí ón lá a bhfaighfear é, tabharfaidh an Gníomhaireacht tuairim chuí-réasúnaithe, chomh maith le moltaí, do ENTSO don Leictreachas agus don Choimisiún, i gcás ina measfaidh sé nach rannchuideoidh an dréachtchlár oibre bliantúil nó an dréachtphean forbartha gréasáin ☒ Aontais ☒ ~~Comhphobail~~ le neamh-idirdhealú, le hiomaíocht éifeachtach nó le feidhmiú éifeachtúil an mhargaidh nó le leibhéal sásúil idirnáisc trasteorann a bheidh oscailte do rochtain ag tríú páirtithe.

↓ 347/2013

Airteagal ~~3011~~

Costais

Seasfaidh na hoibreoirí córais tarchurtha na costais a bhaineann le gníomhaíochtaí ENTSO don Leictreachas dá dtagraítear in Airteagal ~~25~~ go 29 agus ~~54~~ go ~~57~~ ~~4 to 12~~ den Rialachán seo agus in Airteagal 11 de Rialachán (AE) Uimh. 347/2013 agus cuirfear na costais sin i gcuntas le linn na taraifí a bheith á ríomh. Ní fhormheasfaidh na húdaráis rialála na costais sin ach amháin má bhíonn siad réasúnta agus iomchuí.

↓ 714/2009
⇒ nua

Airteagal ~~3112~~

Comhar réigiúnach idir na hoibreoirí córas tarchurtha

1. Bunóidh na hoibreoirí córas tarchurtha comhar réigiúnach laistigh de ENTSO don Leictreachas d'fhonn rannchuidiú leis na gníomhaíochtaí dá dtagraítear in Airteagal ~~27(1)~~ (1), (2) agus (3). Déanfaidh siad, go háirithe, plean infheistíochta réigiúnach a fhoilsiú gach dara bliain agus féadfaidh siad cinntí infheistíochta a ghlacadh a bheidh bunaithe ar an bplean infheistíochta réigiúnach sin. ⇒ Cuirfidh ENTSO don Leictreachas comhar chun cinn idir oibreoirí córas tarchurtha ar an leibhéal réigiúnach lena n-áiríteofar idir-inoibritheacht, cumarsáid agus faireachán sna réimsí sin nach bhfuil comhchuibhithe fós ar leibhéal an Aontais. ⇐

2. Cuirfidh oibreoirí córas tarchurtha socruithe oibríochtúla chun cinn d'fhonn an bainistiú is fearr ar an ngréasán a áirithiú agus déanfaidh siad forbairt malartuithe fuinnimh, leithdháileadh comhordaithe acmhainne trasteorann trí réitigh neamh-idirdhealaitheacha margadh-bhunaithe, agus aird chuí á tabhairt ar thuillteanais shonracha na gceantanna intuigthe do leithdháileadh gearrthéarmach, agus comhtháthú na sásraí um chomhardú agus um chumhacht chúltaca a chur chun cinn.
3. Chun na spriocanna atá leagtha síos i mír 1 agus i mír 2 den Airteagal seo a bhaint amach, féadfaidh an Coimisiún an limistéar geografach a chumhdaíonn gach struchtúr comhair réigiúnaigh a shainiú, ag féachaint do na struchtúir comhair réigiúnaigh atá ann cheana féin. Ceadófar do gach Ballstát comhar a chur chun cinn i níos mó ná limistéar geografach amháin. ⇒ Tabharfar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 63 a bhaineann leis an limistéar geografach a chumhdaíonn gach struchtúr comhair réigiúnaigh. ⇐ ~~Maidir leis an mbeart dá dtagraítear sa chéad abairt, ar beart é atá cheaptha chun eilimintí neamhriachtana den Rialachán seo a leasú trína fhorlíonadh, glacfar é i gcomhréir leis an nós imeachta rialúcháin lena ngabhann grinnserúdú agus dá dtagraítear in Airteagal 23(2).~~ Chuige sin, rachaidh an Coimisiún i gcomhairle leis an nGníomhaireacht agus leis an ENTSO don Leictreachas.

↓ nua

Airteagal 32

Bunú agus misean na lárionad oibríochtúil réigiúnach

1. Faoin [OP: *dhá mhí dhéag tar éis dó teacht i bhfeidhm*], déanfaidh gach oibreoir córas tarchurtha lárionaid oibríochtúla réigiúnacha a bhunú i gcomhréir leis na critéir a leagtar amach sa chaibidil seo. Bunófar lárionaid oibríochtúla réigiúnacha ar chríoch cheann éigin de na Ballstáit atá sa réigiún oibríochtúil.
2. Eagrófar na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha san fhoirm dhlíthiúil dá dtagraítear in Airteagal 1 de Threoir 2009/101/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle.⁴⁰
3. Beidh na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha ina gcomhlánú ar ról na n-oibreoirí córas tarchurtha mar go ndéanfaidh siad feidhmeanna darb ábharthacht réigiúnach. Bunóidh siad socruithe oibríochtúla chun oibriú éifeachtúil, slán, agus iontaofa an chórais tarchurtha idirnasetha a áirithiú.

Airteagal 33

Raon feidhme geografach na lárionad oibríochtúil réigiúnach

1. Faoin [OP: *sé mhí tar éis theacht i bhfeidhm don Rialachán seo*], cuirfidh ENTSO don Leictreachas faoi bhráid na Gníomhaireachta togra lena sainmhínítear na réigiúin

⁴⁰

Treoir 2009/101/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, an 16 Meán Fómhair 2009, maidir le comhordú coimircí a cheanglaíonn Ballstáit ar chuideachtaí de réir bhrí an dara mír d'Airteagal 48 den Chonradh, ar mhaithe le leasanna comhaltaí agus daoine eile a chosaint, d'fhonn coimircí den sórt sin a dhéanamh coibhéiseach (IO L 258, 1.10.2009, lch. 11).

oibríochta córas a chuimsítear le gach lárionad oibríochtúil réigiúnach, agus na comhordaitheoirí réigiúnacha slándála ar ann dóibh cheana á gcur san áireamh, bunaithe ar na critéir seo a leanas:

- (a) Típeolaíocht na heangaí, lena n-áirítear leibhéil nasctha agus idirspleáchais na gcóras cumhachta i dtaca le sreabhadh;
 - (b) nascadh sioncronach na gcóras;
 - (c) achar an réigiúin, a mbeidh réigiún ríofa acmhainne amháin, ar a laghad, ann;
 - (d) optamú geografach ar chúltacaí a chothromú.
2. Tráth nach faide ná trí mhí ó gheobhaidh sí é, glacfaidh an Ghníomhaireacht an togra lena sainmhínítear na réigiúin oibríochta córas, sin nó molfaidh sí leasuithe ina leith. Más leasú a dhéanfar, rachaidh an Ghníomhaireacht i gcomhairle le ENTSO don Leictreachas sula nglaca sí na leasuithe. Foilseofar an togra leasaithe ar shuíomh gréasáin na Gníomhaireachta.

Airteagal 34

Cúraimí na lárionad oibríochtúil réigiúnach

1. Déanfaidh gach lárionad oibríochtúil réigiúnach na feidhmeanna seo a leanas laistigh den réigiún oibríochta córas ina mbeidh sé suite, agus déanfaidh na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha na feidhmeanna a leanas, ar a laghad, a bhfuil tuilleadh eolais le fáil ina dtaobh in Iarscríbhinn I:
- (a) ríomh comhordaithe acmhainne;
 - (b) anailís chomhardaithe slándála;
 - (c) samhlacha coiteanna córais a chruthú;
 - (d) measúnú comhsheasmhachta ar phleananna cosanta agus pleananna athbhunaithe na n-oibreoirí córas tarchurtha;
 - (e) comhordú agus optamú ar athbhunú réigiúnach;
 - (f) anailís agus tuairisciú iar-oibrithe agus iar-shuaite;
 - (g) socrú méide réigiúnaigh a dhéanamh ar acmhainn chúltaca;
 - (h) soláthar réigiúnach na hacmhainne don chothromú a éascú;
 - (i) réamhaisnéisí réigiúnacha seachtain roimh ré go réamhaisnéisí réigiúnacha ionlae ar leordhóthanacht córais agus ullmhacht i dtaca le gníomhaíochtaí chun rioscaí a laghdú;
 - (j) comhordú ar phleanáil ar éaradh;
 - (k) optamú ar shásraí cúitimh idir na hoibreoirí córais tarchurtha;
 - (l) oiliúint agus deimhniú;
 - (m) cásanna réigiúnacha géarchéime a shainaithint de réir Airteagal 6(1) den [Rialachán maidir le riosca-ullmhacht arna mholadh faoin togra COM(2016) 862] i gcás ina ndéanann ENTSO don Leictreachas tarmligean ar an gcúram sin.

- (n) ionsamhlú bliantúil géarchéime a ullmhú agus a dhéanamh i gcomhar leis na húdaráis inniúla de bhun Airteagal 12(3) den [Rialachán maidir le riosca-ullmhacht arna mholadh faoin togra COM(2016) 862];
 - (o) cúraimí a bhaineann le cásanna réigiúnacha géarchéime a shainaithint i gcás ina ndéantar, agus a mhéid a dhéantar, iad a tharmligean chuig na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha de bhun Airteagal 6(1) den [Rialachán maidir le riosca-ullmhacht arna mholadh faoin togra COM(2016) 862];
 - (p) cúraimí a bhaineann le tuartha séasúracha leordhóthanachta i gcás ina ndéantar, agus a mhéid a dhéantar, iad a tharmligean chuig na lárionaid oibríochtúla de bhun Airteagal 9(2) den [Rialachán maidir le riosca-ullmhacht arna mholadh faoin togra COM(2016) 862];
 - (q) an acmhainn uasta iontrála atá ar fáil do rannpháirtíocht na hacmhainne eachtraí sna sásraí acmhainne a ríomh de bhun Airteagal 21(6).
2. Féadfaidh an Coimisiún feidhmeanna eile a thabhairt do na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha, seachas iad siúd a bhaineann le cinnteoireacht, de bhun Chaibidil VII den Rialachán seo.
 3. Cuirfidh na hoibreoirí córais tarchurtha ar fáil dá lárionad oibríochtúil réigiúnach pé eolas a bheidh de dhíth air chun a chuid feidhmeanna a chur i gcrích.
 4. Cuirfidh na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha ar fáil do na hoibreoirí córais tarchurtha pé eolas a bheidh de dhíth orthu chun gach cinneadh agus moladh dá ndéanfaidh na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha a chur chun feidhme.

Airteagal 35

An comhar laistigh de na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha

1. Is le cinnteoireacht chomhoibríoch a bhainisteofar oibriú laethúil na lárionad oibríochtúil réigiúnach. Beidh an chinnteoireacht chomhoibríoch sin bunaithe ar na nithe seo a leanas:
 - (a) socrúithe oibre chun aghaidh a thabhairt ar na gnéithe pleanála agus oibríochtúla a bhaineann leis na feidhmeanna, i gcomhréir le hAirteagal 36;
 - (b) nós imeachta maidir le dul i gcomhairle leis na hoibreoirí córais tarchurtha sa réigiún oibríochta córas agus a gcuid cúraimí agus tascanna oibríochtúla á ndéanamh acu, i gcomhréir le hAirteagal 37;
 - (c) nós imeachta maidir le cinntí agus moltaí a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 38;
 - (d) nós imeachta maidir le cinntí agus moltaí, arna nglacadh ag lárionaid oibríochtúla réigiúnacha, a athbhreithniú i gcomhréir le hAirteagal 39.

Airteagal 36

Socrúithe oibre

1. Déanfaidh na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha socrúithe oibre a fhorbairt chun aghaidh a thabhairt ar na gnéithe pleanála agus oibríochtúla a bhaineann leis na feidhmeanna atá le déanamh, agus aird á tabhairt, go háirithe, ar shonraíochtaí agus ar cheanglais na bhfeidhmeanna sin, mar a shonraítear in Iarscríbhinn I.

2. Déanfaidh na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha a áirithiú go mbeidh sna socruithe oibre sin rialacha maidir le fógra a thabhairt dóibh siúd lena mbaineann.

Airteagal 37

Nós imeachta comhairliúcháin

Déanfaidh na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha, agus a gcuid cúraimí agus tascanna oibríochtúla á ndéanamh acu, nós imeachta a fhorbairt chun comhairliúchán iomchuí rialta na n-oibreoirí córais tarchurtha agus na ngeallsealbhóirí ábhartha a eagrú. Chun go n-áiritheofar gur féidir aghaidh a thabhairt ar shaincheistanna rialála, beidh na húdaráis rialála páirteach de réir mar is gá.

Airteagal 38

Cinntí agus moltaí a ghlacadh

1. Déanfaidh na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha nós imeachta a fhorbairt maidir le cinntí agus moltaí a ghlacadh.
2. Déanfaidh na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha cinntí ceangailteacha a ghlacadh dírithe ar na hoibreoirí córais tarchurtha i dtaca leis na feidhmeanna dá dtagraítear i bpointí (a), (b), (g) agus (q) d'Airteagal 34(1). Déanfaidh na hoibreoirí córais tarchurtha na cinntí ceangailteacha a eiseoidh na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha a chur chun feidhme seachas i gcás ina ndéanfaí díobháil do shábháilteacht an chórais.
3. Déanfaidh na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha moltaí a ghlacadh dírithe ar na hoibreoirí córais tarchurtha i dtaca leis na feidhmeanna dá dtagraítear i bpointí (c) go (f) agus (h) go (p) d'Airteagal 34(1).
4. Féadfaidh na húdaráis rialála atá suite i réigiún oibríochta córas a chinneadh le chéile cumhachtaí cinnteoireachta ceangailtí a thabhairt do lárionad oibríochtúil réigiúnach i dtaca le ceann nó níos mó de na feidhmeanna dá bhforáiltear i bpointí (c) go (f) agus (h) go (l) d'Airteagal 34(1).

Airteagal 39

Cinntí agus moltaí a athbhreithniú

1. Déanfaidh na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha nós imeachta a fhorbairt maidir le cinntí agus moltaí a athbhreithniú.
2. Cuirfear chun gnímh an nós imeachta ar iarratas ó cheann nó níos mó de na hoibreoirí córais tarchurtha sa réigiún oibríochta córas. Tar éis an cinneadh nó an moladh a athbhreithniú, déanfaidh na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha an beart a dhearbhu nó a mhodhnú.
3. I gcás ina bhfuil an beart atáthar a athbhreithniú ina chinneadh ceangailteach i gcomhréir le hAirteagal 38(2), ní cuirfear ar fionraí an cinneadh féin i ngeall ar an iarraidh ar athbhreithniú ach amháin i gcás ina ndéanfaí díobháil do shábháilteacht an chórais.
4. I gcás ina bhfuil an beart atáthar a athbhreithniú ina mholadh i gcomhréir le hAirteagal 38(3) agus go gcinneann oibreoir córais tarchurtha imeacht ón moladh tar

éis an athbhreithnithe sin, cuirfidh an t-oibreoir córais tarchurtha bonn cirt mionsonraithe faoi bhráid an lárionaid oibríochtúil réigiúnaigh agus na n-oibreoirí córais tarchurtha sa réigiún oibríochta córas.

Airteagal 40

Bord bainistíochta na lárionad oibríochtúil réigiúnach

1. Chun bearta a bhaineann lena rialáil féin a ghlacadh agus chun a bhfeidhmíocht a fhaireachán, déanfaidh na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha bord bainistíochta a bhunú.
2. Ar an mbord bainistíochta sin, beidh ionadaithe de chuid na n-oibreoirí córais tarchurtha agus breathnóirí thar ceann na n-údarás rialála sa réigiún oibríochta córas. Ní bheidh aon chearta vótála ag ionadaithe na n-údarás rialála.
3. Beidh freagracht ar an mbord bainistíochta as na nithe seo a leanas:
 - (a) reachtanna agus rialacha nós imeachta an lárionaid oibríochtúil réigiúnaigh a dhréachtú agus a fhorghníniú;
 - (b) an struchtúr eagrúcháin a chinneadh agus a chur chun feidhme;
 - (c) an buiséad bliantúil a ullmhú agus a fhorghníniú;
 - (d) nósanna imeachta na cinnteoireachta comhoibríche a fhorbairt agus a fhorghníniú i gcomhréir le hAirteagal 35;
4. Ní áireofar ar inniúlachtaí an bhoird bainistíochta na hinniúlachtaí sin a bhaineann le gníomhaíochtaí laethúla na lárionad oibríochtúil réigiúnach ná a bhaineann lena fheidhmeanna féin a chur i gcrích.

Airteagal 41

An struchtúr eagrúcháin

1. Déanfaidh na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha an eagraíocht acu a bhunú agus a bhainistiú bunaithe ar struchtúr a bheidh ina thaca le sábháilteacht a gcuid feidhmeanna.

Mionsonrófar sa struchtúr eagrúcháin sin:

 - (a) údarás, cúraimí agus freagrachtaí na foirne bainistíochta;
 - (b) gaol agus línte tuairiscithe na gcodanna éagsúla agus na nósanna imeachta éagsúla atá san eagraíocht lena chéile.
2. Féadfaidh na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha deascanna réigiúnacha a chur ar bun chun aghaidh a thabhairt ar shonraíochtaí áitiúla nó lárionaid oibríochtúla cúltaca a chur ar bun ar mhaithe lena bhfeidhmeanna a chur i gcrích go héifeachtúil agus go hiontaofa.

Airteagal 42

Trealamh agus foireann

Tabharfar do gach lárionad oibríochtúil réigiúnach na hacmhainní daonna, teicniúla, fisiciúla agus airgeadais ar fad a bheidh uatha chun a gcuid oibleagáidí faoin Rialachán seo agus a gcuid feidhmeanna a chur i gcrích.

Airteagal 43

Faireachán agus tuairisciú

1. Bunóidh na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha nós imeachta chun faireachán leanúnach a dhéanamh ar na nithe seo a leanas, ar a laghad:
 - (a) a bhfeidhmíocht oibríochtúil féin;
 - (b) na cinntí agus moltaí a eisíodh agus ar baineadh amach dá mbarr;
 - (c) éifeachtach agus éifeachtúlacht gach feidhme dá bhfuil freagracht orthu ina leith.
2. Cuirfidh na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha na sonraí a eascróidh as an bhfaireachán leanúnach sin faoi bhráid na Gníomhaireachta agus na n-údarás rialála atá sa réigiún oibríochta córas gach bliain ar a laghad.
3. Bunóidh na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha a gcuid costas ar mhodh trédhearcach agus cuirfidh siad tuairisc ina leith faoi bhráid na Gníomhaireachta agus na n-údarás rialála atá sa réigiún oibríochta córas.
4. Cuirfidh na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha tuarascáil bhliantúil maidir lena bhfeidhmíocht chuig ENTSO don Leictreachas, chuig an nGníomhaireacht, chuig na húdaráis rialála sa réigiún oibríochta córas, agus chuig an nGrúpa Comhordaithe Leictreachais a bunaíodh de bhun Airteagal 1 den Chinneadh ón gCoimisiún 2012/C 353/02⁴¹.
5. Cuirfidh na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha gach easnamh a shainaithneofar sa nós imeachta faireacháin dá dtagraítear i mír 1 in iúl do ENTSO don Leictreachas, do na húdaráis rialála sa réigiún oibríochta córas, don Gníomhaireacht, agus d'údarais inniúla na mBallstát atá freagrach as géarchéimeanna a chosc agus a bhainistiú.

Airteagal 44

Dliteanas

Glacfaidh na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha pé bearta is gá chun dliteanas a chumhdach i dtaca le forghníomhú a gcuid cúraimí, go háirithe i gcás ina nglacfaidh siad cinntí a bheidh ina gceangal ar oibreoirí córas tarchurtha. Sa mhodh a úsáidfear leis an gcumhdach sin a sholáthar, cuirfear san áireamh stádas dlíthiúil an lárionaid oibríochtúil réigiúnaigh mar aon le leibhéal an árachais tráchtála atá ar fáil.

⁴¹ Cinneadh ón gCoimisiún, an 15 Samhain 2012, lena mbunaítear an Grúpa Comhordaithe Leictreachais (IO C 353, 17.11.2012, lch. 2).

Airteagal 458

⊗ Plean forbartha gréasáin deich mbliana ⊗

1. ~~10. Gach dhá bhliain, glacfaidh agus foilseoidh an ENTSO don Leictreachas plean forbartha gréasáin uile-Chomhphobail. Cuimseofar sa phlean forbartha uile-~~
⊗ Aontais ⊗ ~~Chomhphobail~~ ⊗ dá dtagraítear in Airteagal 27(1)(b) ⊗ samhaltú an ghréasáin chomhtháthaithe, forbairt cásanna, ~~tuar Eorpach ar leordhóthanacht~~ ~~giniúna~~ agus measúnú ar stóinseacht an chórais.

Déanfaidh an plean forbartha gréasáin uile-⊗ Aontais ⊗ ~~Chomhphobail~~ na nithe seo a leanas, go háirithe:

- (a) cuirfidh sé le pleananna infheistíochta náisiúnta, agus aird á tabhairt ar phleananna infheistíochta réigiúnacha amhail dá dtagraítear in Airteagal 12(1) agus, más iomchuí, ar ghnéithe Aontais de phleanáil gréasáin mar a leagtar amach i Rialachán (AE) Uimh. 347/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ~~an 17 Aibreán 2013 maidir le treoirlínte le haghaidh bonneagair thras-Eorpaigh fuinnimh~~⁴²; déanfar anailís costas tairbhe air de réir na modheolaíochta bunaithe mar a leagtar amach in Airteagal 11 den Rialachán sin.

- (b) i réimse na n-idirnascairí trasteorann, cuirfidh sé le riachtanais réasúnacha úsáideoirí na gcóras éagsúil agus déanfaidh sé gealltanais fhadtéarmacha ó infheisteoirí dá dtagraítear in ~~Airteagal 8 agus Airteagail 4413 agus 5122~~ den [athmhúnlú ar Threoir 2009/72/CE arna mholadh faoin togra COM(2016) 864/2] ~~Treoir 2009/72/CE~~; and
- (c) sainathneoidh ~~for~~ sé bearnaí san infheistíocht, go háirithe maidir le hacmhainn trasteorann.

I dtaca le pointe (c) ~~den dara fómhór~~, féadfar athbhreithniú a chur mar iarscríbhinn leis an bplean forbartha gréasáin uile-⊗ Aontais ⊗ ~~Chomhphobail~~.

~~112.~~ Tabharfaidh an Ghníomhaireacht tuairim i dtaca leis na pleananna forbartha gréasáin deich mbliana náisiúnta d'fhonn measúnú a dhéanamh ar a mhéid atá siad i gcomhréir leis an bplean forbartha gréasáin deich mbliana uile-⊗ Aontais ⊗ ~~Chomhphobail~~. Má shainathníonn an Ghníomhaireacht neamhréireachtaí idir plean forbartha gréasáin deich mbliana náisiúnta agus an plean forbartha gréasáin deich mbliana uile-⊗ Aontais ⊗ ~~Chomhphobail~~, molfaidh sí go ndéanfar an plean forbartha gréasáin náisiúnta nó an plean forbartha gréasáin deich mbliana uile-⊗ Aontais ⊗ ~~Chomhphobail~~ a leasú de réir mar is cuí.

⁴² Rialachán (AE) Uimh. 347/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 17 Aibreán 2013 maidir le treoirlínte le haghaidh bonneagair tras-Eorpaigh fuinnimh (IO L 115, 25.4.2013, lch. 39).

Má fhorbraítear plean forbartha gréasáin náisiúnta deich mbliana den sórt sin i gcomhréir le hAirteagal ~~5122~~ de [athmhúnlú ar Threoir 2009/72/CE arna mholadh ag COM(2016) 864/2] ~~Treoir 2009/72/CE~~, molfaidh an Ghníomhaireacht don údarás rialála náisiúnta inniúil an plean forbartha gréasáin deich mbliana náisiúnta a leasú i gcomhréir le hAirteagal ~~5122~~(7) den Treoir sin agus cuirfidh sé an méid sin in iúl don Choimisiún.

↓ 714/2009 (oiriúnaithe)
⇒ nua

Airteagal ~~4613~~

Sásra um chúiteamh idir oibreoirí córas tarchurtha

1. Gheobhaidh oibreoirí córas tarchurtha cúiteamh as na costais a thabhaítear mar thoradh ar shreabha leictreachais trasteorann a óstáil ar a ngréasáin.
2. Is iad oibreoirí na gcóras náisiúnta tarchurtha ina dtionscnaíonn sreabha trasteorann agus oibreoirí na gcóras náisiúnta tarchurtha ina gcríochnaíonn na sreabha sin a íocfaidh an cúiteamh dá dtagraítear i mír 1.
3. Déanfar íocaíochtaí cúitimh ar bhonn rialta maidir le tréimhse ar leith san am atá thart. Déanfar coigeartú ex post ar chúiteamh a íocadh nuair is gá sin chun costais a tabhaíodh iarbhrí a léiriú.

Déanfar an chéad tréimhse a ndéanfar íocaíochtaí cúitimh ina leith a chinneadh sna ~~Treoir~~línte dá dtagraítear in Airteagal ~~5718~~.

4. Déanfaidh an Coimisiún ~~cinneadh maidir le~~ ⇒ gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 63 maidir le ⇐ méideanna na n-íocaíochtaí cúitimh is inioctha. ~~Maidir leis an mbeart sin, atá ceaptha chun cilimintí neamhriachtanacha den Rialachán seo a léasú trína fhorlíonadh, glacfar é i gcomhréir leis an nós imeachta lena ngabhann grinnscrúdú agus dá dtagraítear in Airteagal 23(2).~~
5. Méid na sreabh trasteorann a óstáiltear agus méid na sreabh trasteorann a ainmnítear mar shreabha a thionscnaíonn agus/nó a chríochnaíonn i gcórais náisiúnta tarchurtha, cinnfear í ar bhonn na sreabh fisiciúil leictreachais a thomhaistear iarbhrí le linn tréimhse ar leith.
6. Déanfar na costais a thabhaítear mar thoradh ar shreabha leictreachais trasteorann a óstáil a shuíomh ar bhonn meánchostas incriminteach, fadtréimhseach, réamhbhreathnaitheach, agus caillteanais, infheistíocht i mbonneagar nua, agus cionmhaireacht iomchuí de chostas an bhonneagair atá ann cheana, a mhéid a úsáidtear an bonneagar sin chun sreabha trasteorann a tharchur, á gcur san áireamh agus, go háirithe, an gá le ráthaíocht maidir le cinnteacht an tsoláthair á chur san áireamh. Nuair a bheidh na costais a tabhaíodh á suíomh, úsáidfear modheolaíochtaí costála atá caighdeánach agus aitheanta. D'fhonn an cúiteamh a gheofar a laghdú, cuirfear san áireamh sochair a fhaigheann gréasán mar thoradh ar shreabha trasteorann a óstáil.

~~7. Chun críche an tsásra um chúiteamh idir oibreoirí córas tarchurtha dá dtagraítear in Airteagal 13,~~ agus chun na críche sin amháin, i gcás inar cuid de bhloc rialaithe singil iad gréasáin tarchurtha dhá Bhallstát nó níos mó, go hiomlán nó go páirteach, measfar gur cuid de ghréasán tarchurtha ceann amháin de na Ballstáit lena mbaineann an bloc rialaithe ina

iomláine, chun go seachnófar go measfaí maidir le sreabha laistigh de na bloic rialaithe céanna gur sreabha trasteorann iad faoi ~~phointe Airteagal 2(2)(b) den chéad fhomhír den mhír seo~~ agus gur sreabha iad is cúis le híocaíochtaí cúitimh faoi mhír 1 den Airteagal seo 13. Féadfaidh údarais rialála na mBallstát lena mbaineann a chinneadh cé acu de na Ballstáit lena mbaineann a measfar ina leith gur cuid dá ghréasán tarchurtha é an bloc rialaithe ina iomláine.

↓ 714/2009
⇒ nua

Airteagal ~~47~~45

Faisnéis a sholáthar

1. Cuirfidh oibreoirí córas tarchurtha sásraí malartaithe faisnéise agus comhordaithe i bhfeidhm chun slándáil na ngréasán a áirithiú i gcomhthéacs an bhainistithe ar phlódú.
2. Poibleofar na caighdeáin sábháilteachta, oibríochtúla agus pleanála a úsáideann oibreoirí córas tarchurtha. Cuimseoidh an fhaisnéis a fhoilseofar scéim ghinearálta chun acmhainn iomlán an aistrithe agus corrlach iontaofachta an tarchuir a ríomh ar bhonn ghnéithe leictreacha agus fisiciúla an ghréasáin. Beidh scéimeanna den sórt sin faoi réir a bhformheasta ag na húdarais rialála.
3. Foilseoidh oibreoirí córas tarchurtha meastacháin ar an acmhainn aistrithe atá ar fáil do gach lá, agus léireofar iontu aon acmhainn aistrithe atá ar fáil agus atá curtha in áirithe cheana féin. Déanfar na foilseacháin sin ag eatraimh shonraithe roimh an lá iompair agus cuimseofar iontu, in aon chás, meastacháin a dhéanfar seachtain roimh ré agus mí roimh ré, mar aon le léiriú cainníochtúil maidir le hiontaofacht tuartha na hacmhainne atá ar fáil.
4. Foilseoidh na hoibreoirí córas tarchurtha sonraí ábhartha maidir le réamhaisnéis chomhiomlánaithe agus éileamh iarbhair, maidir le hinfhaighteacht agus úsáid iarbhair na sócmhainní giniúna agus lóid, maidir le hinfhaighteacht agus úsáid na ngréasán agus na n-idirnas, agus maidir le cumhacht agus acmhainn chúltaca a chomhardú. Féadfar sonraí comhiomlánaithe meastacháin a úsáid maidir le hinfhaighteacht agus úsáid iarbhair aonad beag giniúna agus lóid.
5. Déanfaidh na rannpháirtithe margaidh lena mbaineann na sonraí ábhartha a sholáthar do na hoibreoirí córas tarchurtha.
6. Déanfaidh gnóthais ghiniúna ar leo nó a oibríonn sócmhainní giniúna, i gcás ina bhfuil acmhainn shuiteáilte 250 MW ar a laghad ag ceann amháin de na sócmhainní giniúna, ⇒ nó ag a bhfuil punann ina bhfuil 400 MW ar a laghad de na sócmhainní giniúna, ⇐ na sonraí uile in aghaidh na huaire an chloig agus in aghaidh an ghléasra is gá chun fíorú a dhéanamh maidir leis na cinntí seolta oibríochtúla go léir, agus maidir leis an iompar tairisceana i malartuithe fuinnimh, i gceantanna idirnas, i margaí cúltaca agus i margaí thar an gcuntar a choimeád ar fáil don údarás rialála náisiúnta, don údarás iomaíochta náisiúnta agus don Choimisiún, go ceann cúig bliana. Cuimsíonn an fhaisnéis in aghaidh an ghléasra agus in aghaidh na huaire an chloig atá le stóráil, ach ní gá gurb iad sin amháin a bheadh i gceist léi, sonraí maidir leis an acmhainn ghiniúna agus na cúltacaí geallta atá ar fáil, lena n-áirítear

leithdháileadh na gcúltacaí sin in aghaidh an ghléasra, ag na tráthanna a ndéantar an tairiscint agus nuair a dhéantar an táirgeadh.

↓ nua

7. Malartóidh na hoibreoirí córas tarchurtha, go tráthrialta, sraith sonraí leorchruinne maidir leis an ngréasán agus maidir le lód na sreibhe chun go bhféadfar lód na sreibhe a ríomh do gach oibreoir córais tarchurtha ina limistéar ábhartha. Déanfar an tsraith chéanna sonraí a chur ar fáil do na húdaráis rialála agus don Choimisiún arna iarraidh sin dóibh nó dó faoi seach. Déileálfaidh na húdaráis rialála agus an Coimisiún go rúnda leis an tsraith sonraí sin agus áiritheoidh siad maidir le haon sainchomhairleoir a mbeidh obair anailíse á déanamh aige ar bhonn na sonraí sin, arna iarraidh sin dóibh, go ndéileálfaidh sé go rúnda leo freisin.

↓ 714/2009

Airteagal 48~~3~~

Deimhniúchán oibreoirí córas tarchurtha

1. A luaithe is a fhaightear é, scrúdóidh an Coimisiún aon fhógra faoi chinneadh ar dheimhniúchán oibreora córas tarchurtha mar a leagtar síos é in Airteagal ~~5210~~(6) de [athmhúnlú ar Threoir 2009/72/CE arna mholadh ag COM(2016) 864/2] Treoir 2009/72/CE. Laistigh de dhá mhí ón lá a bhfaighidh sé an fógra sin, tabharfaidh an Coimisiún a thuairim don údarás rialála náisiúnta ábhartha maidir lena chomhoiriúnacht le hAirteagal ~~5210~~(2) nó Airteagal ~~5311~~ agus Airteagal ~~439~~ de [athmhúnlú ar Threoir 2009/72/CE arna mholadh ag COM(2016) 864/2] Treoir 2009/72/CE.

Nuair atá an tuairim dá dtagraítear sa chéad fhomhír á hullmhú aige, féadfaidh an Coimisiún a iarraidh ar an nGníomhaireacht a tuairim a thabhairt ar chinneadh an údarais rialála náisiúnta. I gcás den sórt sin, déanfar an tréimhse dhá mhí dá dtagraítear sa chéad fhomhír a fhadú dhá mhí eile.

In éagmais tuairime ón gCoimisiún laistigh den tréimhse dá dtagraítear sa chéad fhomhír agus sa dara fhomhír, measfar nach bhfuil aon agóid ag an gCoimisiún i gcoinne chinneadh an údarais rialála.

2. Laistigh de dhá mhí ón tráth a fhaightear tuairim ón gCoimisiún, glacfaidh an t-údarás rialála náisiúnta a chinneadh críochnaitheach maidir le deimhniúchán an oibreora córas tarchurtha, agus an aird is mó is féidir á tabhairt ar an tuairim sin. Foilseofar cinneadh an údarais rialála agus tuairim an Choimisiúin in éineacht lena chéile.
3. Féadfaidh na húdaráis rialála agus/nó an Coimisiún, tráth ar bith le linn an nós imeachta, a iarraidh ar oibreoir córais tarchurtha agus/nó ar ghnóthas a dhéanann aon cheann de na feidhmeanna giniúna nó soláthair, aon fhaisnéis a sholáthar atá ábhartha maidir le comhlíonadh a gcúraimí faoin Airteagal seo.
4. Déanfaidh na húdaráis rialála agus an Coimisiún rúndacht aon fhaisnéise íogaire tráchtála a chaomhnú.

~~5. Féadfaidh an Coimisiún Treoirínte a ghlacadh lena leagtar amach mionsonraí an nós imeachta a bheidh le leanúint chun mír 1 agus mír 2 den Airteagal seo a chur i bhfeidhm. Maidir leis na bearta sin, atá ceaptha chun eilimintí neamhriachtanacha den Rialachán seo a leasú trína fhorlíonadh, glacfar iad i gcomhréir leis an nós imeachta rialúcháin lena ngabhann grinnscrúdú agus dá dtagraítear in Airteagal 23(2).~~

~~5.6~~I gcás ina bhfaighidh an Coimisiún fógra faoi chinneadh ar dheimhniúchán oibreora córais tarchurtha faoi Airteagal ~~439(940)~~ de [athmhúnlú ar Threoir 2009/72/CE arna mholadh ag COM(2016) 864/2] ~~Treoir 2009/72/CE~~, déanfaidh sé cinneadh a bhaineann le deimhniúchán. Comhlíonfaidh an t-údarás rialála cinneadh an Choimisiúin.

↓ nua

Caibidil VI

Oibriú córas dáileacháin

Airteagal 49

An t-eintiteas Eorpach d'oibreoirí córas dáileacháin

Oibreoirí córas dáileacháin nach bhfuil páirteach i ngnóthas atá comhtháite go hingearach nó a díchuacadh de réir fhorálacha Airteagal 35 [athmhúnlú ar Threoir 2009/72/CE arna mholadh faoin togra COM(2016) 864/2], comhoibreoidh siad ar leibhéal an Aontais trí bhíthin eintiteas Eorpach d'oibreoirí córas dáileacháin (“eintiteas AE do DSOanna”), ar mhaithe le críochnú agus feidhmiú an mhargaidh inmheánaigh sa leictreachas a chur chun cinn, agus chun bainistíocht optamach agus oibriú comhordaithe ar na córais dáilte agus tarchurtha a chur chun cinn. Déanfar oibreoirí córas dáileacháin ar mian leo a bheith páirteach san eintiteas AE do DSOanna a chlárú ina mbaill den eintiteas.

Airteagal 50

An t-eintiteas AE do DSOanna a bhunú

1. Faoin [OP: *dhá mhí dhéag tar éis dó teacht i bhfeidhm*], cuirfidh na hoibreoirí córas dáileacháin, le tacaíocht riaracháin na Gníomhaireachta, faoi bhráid an Choimisiúin agus na Gníomhaireachta dréacht-reachtanna, liosta na gcomhaltaí cláraithe, na dréacht-rialacha nós imeachta, lena n-áirítear rialacha nós imeachta a bhaineann leis an gcomhairliúchán le ENTSO don Leictreachas agus le geallsealbhóirí eile, maille leis na rialacha airgeadais, a bheidh ag an eintiteas AE do DSOanna atá le bunú.
2. Laistigh de dhá mhí ón lá a bhfaighfear iad, tar éis di dul i gcomhairle go foirmiúil le heagraíochtaí is ionadaithe ag na páirtithe leasmhara uile, go háirithe úsáideoirí an chórais dáileacháin, tabharfaidh an Ghníomhaireacht tuairim don Choimisiún maidir leis na dréacht-reachtanna, maidir le liosta na gcomhaltaí agus maidir leis na dréacht-rialacha nós imeachta.
3. Laistigh de thrí mhí ón lá a bhfaighfear an tuairim ón nGníomhaireacht, tabharfaidh an Coimisiún tuairim maidir leis na dréacht-reachtanna, maidir le liosta na

gcomhaltaí agus maidir leis na dréacht-rialacha nós imeachta, agus aird á tabhairt aige ar thuairim na Gníomhaireachta dá bhforáiltear i mír 2.

4. Laistigh de thrí mhí ón lá a bhfaighfear an tuairim dhearfach ón gCoimisiún, bunóidh na hoibreoirí córas dáileacháin an t-eintiteas AE do DSOanna, agus glacfaidh siad, agus foilseoidh siad, a reachtanna agus a rialacha nós imeachta.
5. Cuirfear faoi bhráid an Choimisiúin agus na Gníomhaireachta na doiciméid sin dá dtagraítear i mír 1 i gcás ina ndéantar iad a athrú nó ar iarraidh chuí-réasúnaithe a fháil. Tabharfaidh an Gníomhaireacht agus an Coimisiún a dtuairim i gcomhréir leis an nós imeachta a leagtar amach i míreanna 2 go 4.
6. Na hoibreoirí córais dáileacháin sin a bheidh ina gcomhaltaí cláraithe, is iad a sheasfaidh na costais a bhaineann le gníomhaíochtaí an eintitis AE do DSOanna agus cuirfear na costais sin i gcuntas le linn na tarairí a bheith á ríomh. Ní dhéanfaidh na húdaráis rialála na costais sin a fhormheas ach amháin má tá siad réasúnach agus comhréireach.

Airteagal 51

Cúraimí an eintitis AE do DSOanna

1. Is iad seo a leanas na cúraimí a leagfar ar an eintiteas AE do DSOanna:
 - (a) oibriú agus pleanáil chomhordaithe ar na gréasáin tarchurtha agus dáileacháin;
 - (b) comhtháthú ar fhoinsí fuinnimh in-athnuaite, ar an nginiúint dháilte agus ar acmhainní eile atá leabaithe sa ghréasán, amhail stóráil fuinnimh;
 - (c) forbairt na freagartha ar éileamh;
 - (d) digitíú na ngréasán dáileacháin lena n-áirítear eangacha cliste agus córais méadrúcháin chliste a chur chun feidhme;
 - (e) bainistiú sonraí, cibearshlándaíl agus cosaint sonraí;
 - (f) páirt a ghlacadh in ullmhú na gcód gréasáin de bhun Airteagal 56.
2. Ina theannta sin,
 - (a) déanfaidh an t-eintiteas AE do DSOanna comhar le ENTSO don leictreachas maidir le faireachán ar chur chun feidhme na gcód gréasáin agus na dtreoirilínte, arna nglacadh de bhun an Rialacháin seo, agus ar ábhartha iad d'oibriú agus do pleanáil na n-eangach dáileacháin, agus comhar maidir le hoibriú comhordaithe na ngréasán tarchurtha agus dáileacháin;
 - (b) déanfaidh sé comhar le ENTSO don leictreachas, agus glacfaidh sé dea-chleachtais maidir le hoibriú agus pleanáil chomhordaithe na gcóras tarchurtha agus dáileacháin lena n-áirítear saincheisteanna amhail malartú sonraí idir na hoibreoirí, agus comhordú na n-acmhainní fuinnimh dáilte;
 - (c) déanfaidh sé obair maidir le dea-chleachtais a shainaithint sna réimsí sin a luaitear i mír 1 agus maidir le feabhsúcháin éifeachtúla fuinnimh a thabhairt isteach sa ghréasán dáileacháin;
 - (d) déanfaidh sé clár oibre bliantúil agus tuarascáil bhliantúil a ghlacadh;
 - (e) feidhmeoidh sé i gcomhréir iomlán le rialacha na hiomaíochta.

Airteagal 52

Comhairliúcháin laistigh de nós imeachta forbartha na gcód gréasáin

1. Agus cóid ghréasáin fhéideartha á n-ullmhú aige de bhun Airteagal 56, seolfaidh an t-eintiteas AE do DSOanna próiseas comhairliúcháin forleathan, ag céim luath agus ar bhealach trédhearcach agus oscailte, ina n-áireofar na rannpháirtithe ábhartha go léir, agus, go háirithe, na heagraíochtaí a dhéanann ionadaíocht ar na geallsealbhóirí uile, i gcomhréir leis na rialacha nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 50. Áireofar sa chomhairliúchán sin na húdaráis rialála náisiúnta agus údaráis náisiúnta eile, gnóthais soláthair agus giniúna, úsáideoirí córais, lena n-áirítear custaiméirí, oibreoirí córas dáileacháin, lena n-áirítear comhlachais tionsclaíocha ábhartha agus comhlachtaí teicniúla agus grúpaí de gheallsealbhóirí. Is é a bheidh mar aidhm aige ná tuairimí agus tograí na bpáirtithe ábhartha uile a shainaithint i rith an phróisis cinnteoireachta.
2. Poibleofar na doiciméid agus na miontuairiscí uile a bhaineann leis na comhairliúcháin dá dtagraítear i mír 1.
3. Cuiridh an t-eintiteas AE do DSOanna san áireamh na tuairimí a fuarthas le linn an chomhairliúcháin sin. Sula nglacfaidh sé na moltaí maidir le cóid ghréasáin dá dtagraítear in Airteagal 55, tabharfaidh an t-eintiteas AE do DSOanna le fios conas a rinneadh na barúlacha a fuarthas le linn an chomhairliúcháin a chur san áireamh. I gcás nach mbeidh barúlacha curtha san áireamh, tabharfaidh sé na cúiseanna atá leis sin.

Airteagal 53

An comhar idir na hoibreoirí córais dáileacháin agus tarchurtha

1. Déanfaidh na hoibreoirí córais dáileacháin agus tarchurtha comhar le chéile i dtaca le pleanáil agus oibriú a gcuid gréasán. Go háirithe, déanfaidh na hoibreoirí córais dáileacháin agus tarchurtha malartú le chéile ar gach eolas agus sonra riachtanach a bhaineann le feidhmíocht na sócmhainní giniúna agus na freagartha ar éileamh, agus le hoibriú laethúil a gcuid gréasán agus pleanáil fhadtéarmach na n-infheistíochtaí sa ghréasán, d'fhonn a áirithiú go ndéanfar a ngréasáin a fhorbairt agus a oibriú ar bhealach costéifeachtach, slán agus iontaofa.
2. Déanfaidh na hoibreoirí córais dáileacháin agus tarchurtha comhar le chéile chun rochtain chomhordaithe a bhaint amach ar acmhainní amhail giniúint dháilte, stóráil fuinnimh nó freagairt ar éileamh a bheidh ina dtaca ag riachtanais áirithe de chuid an chórais dáileacháin agus an chórais tarchurtha araon.

Caibidil VII

Cóid ghréasáin agus treoirlínte

Airteagal 54

Cóid ghréasáin agus treoirlínte a ghlacadh

1. Féadfaidh an Coimisiún, i gcomhréir leis na cumhachtuithe atá in Airteagal 55 agus in Airteagal 57, gníomhartha tarmligthe a ghlacadh. Féadfar gníomhartha tarmligthe den sórt sin a ghlacadh mar chóid ghréasáin ar bhonn na moltaí faoin téacs arna bhforbairt ag ENTSO don Leictreachas, nó, i gcás ina gcinnfidh an t-eintiteas AE do DSOanna agus an Ghníomhaireacht a leithéid sa liosta tosaíochta de bhun Airteagal 55 mír 2, nó ina gcinnfidh an Ghníomhaireacht sin de bhun an nós imeachta atá in Airteagal 55 nó mar threoirlínte de bhun an nós imeachta atá in Airteagal 57.
2. Beidh an méid seo a leanas fíor faoi na cóid ghréasáin agus na treoirlínte;
 - (a) áiríteofar iontu an leibhéal íosta comhchuibhithe is gá chun aidhm an Rialacháin seo a bhaint amach;
 - (b) cuirfear san áireamh, más iomchuí, sonraíochtaí réigiúnacha;
 - (c) ní rachfar thar a bhfuil riachtanach chun na críche sin; agus
 - (d) beidh siad gan dochar do cheart na mBallstát cóid ghréasáin náisiúnta a bhunú nach ndéanann difear don trádáil trasteorann.

↓ 714/2009 (oiriúnaithe)
⇒ nua

Airteagal ~~55~~6

Cóid ghréasáin a bhunú

~~61~~ ⇒ Tabharfar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 65 maidir le cóid ghréasáin a bhunú ~~⇒ Cumhdóidh na cóid ghréasáin dá dtagraítear i mír 1 agus i mír 2 sna réimsí seo a leanas, agus sainiúlachtaí réigiúnacha á geur san áireamh, más iomchuí:~~

- (a) rialacha maidir le slándáil agus iontaofacht an ghréasáin, lena n-áirítear rialacha i dtaca le hacmhainn chúltaca tarchurtha theicniúil do shlándáil oibríochtúil an ghréasáin;
- (b) rialacha maidir le nascadh leis an ngréasán;
- (c) rialacha maidir le rochtain ag tríú páirtithe;
- (d) rialacha maidir le malartú sonraí agus maidir le socrú sonraí;
- (e) rialacha idir-inoibritheachta;
- (f) nósanna imeachta oibríochtúla i gcás éigeandála;

- (g) rialacha maidir le leithdháileadh acmhainne agus maidir le bainistiú ar phlódú ⇒ lena n-áirítear ciorrú giniúna agus athsheoladh giniúna agus éilimh ⇐;
- (h) rialacha trádála a bhaineann le soláthar teicniúil agus oibríochtúil seirbhísí rochtana ar an ngréasán agus le comhardú an chórais;
- (i) rialacha trédhearcachta;
- (j) rialacha comhardaithe lena n-áirítear rialacha maidir le cumhacht chúltaca a bhaineann leis an ngréasán;
- (k) rialacha maidir le struchtúir chomhchuibhithe do tharaifí tarchurtha ⇒ agus dáileacháin ⇐ ⇒ agus muirir nasctha ⇐ lena n-áirítear comharthaí suímh agus rialacha maidir le cúiteamh idir oibreoirí córas tarchurtha; agus
- (l) éifeachtúlacht an fhuinnimh i dtaca le gréasáin leictreachais;.

⇓ nua

- (m) rialacha maidir le foráil neamh-idirdhealaitheach thrédhearcach a dhéanamh do sheirbhísí coimhdeacha neamh-mhinicíochta, lena n-áirítear rialú voltais foistine, táimhe, instealltaí srutha frithghíomhacha tapa, agus acmhainn athshlánaithe i ndiaidh múchta;
- (n) freagairt don éileamh, lena n-áirítear rialacha maidir le comhiomlánú, stóráil fuinnimh agus le ciorrú éilimh;
- (o) rialacha maidir leis an gcibearshlándáil; agus
- (p) rialacha maidir leis na lárionaid oibríochtúla réigiúnacha.

↓ 714/2009
⇒ nua

1.2. Tar éis dó dul i gcomhairle leis an nGníomhaireacht, ~~leis an~~ ENTSO don Leictreachas agus leis na geallsealbhoirí ábhartha eile, bunóidh an Coimisiún liosta tosaíochta ~~an bliantúil~~ ⇒ gach trí bliana, ⇐ lena sainaitheofar na réimsí a leagtar amach i mír 1 ~~Airteagal 8(6)~~ mar réimsí a bheidh le cur san áireamh i bhforbairt na gcód gréasáin. ⇒ I gcás ina mbíonn baint dhíreach ag ábhar an chóid gréasáin le hoibriú an chórais dáileacháin agus gur lú a bhaint leis an gcóras tarchurtha, féadfaidh an Coimisiún a iarraidh ar an eintiteas AE do DSOanna, seachas ar ENTSO don Leictreachas, coiste dréachta a thionól agus moladh maidir le cód gréasáin a chur faoi bhráid na gníomhaireachta. ⇐

2.3. Iarrfaidh an Coimisiún ar an nGníomhaireacht creat-treoirline neamhcheangailteach (creat-treoirline) a chur faoina bhráid laistigh de thréimhse réasúnach nach faide ná sé mhí, ar treoirline í lena leagfar amach prionsabail a bheidh oibiachtúil agus soiléir, ~~i gcomhréir le hAirteagal 8(7)~~, maidir le forbairt cód gréasáin a bhaineann leis na réimsí arna sainaitheint sa liosta tosaíochta. ⇒ Féadfar dálaí a chuimsiú in iarraidh sin an Choimisiúin a dtabharfar aghaidh orthu sa chreat-treoirline. ⇐ Rannchuideoidh gach creat-treoirline le ⇒ comhtháthú an mhargaidh, le ⇐ neamh-idirdhealú, le hiomaíocht éifeachtach agus le feidhmiú éifeachtúil an mhargaidh a chur chun cinn. Ar iarraidh réasúnaithe ón nGníomhaireacht, féadfaidh an Coimisiún an tréimhse sin a fhadú.

~~3.4.~~ Rachaidh an Gníomhaireacht i gcomhairle go foirmiúil leis an ENTSO don Leictreachas ⇨, leis an eintiteas AE do DSOanna, ⇨ agus leis na geallsealbhóirí ábhartha eile maidir leis an gcreat-treoirline, le linn tréimhse nach giorra ná dhá mhí, ar bhealach oscailte agus trédhearcach.

⇩ nua

5. Déanfaidh an Gníomhaireacht dréacht de chreat-treoirline neamhcheangailteach a chur faoi bhráid an Choimisiúin i gcás ina n-iarrfar sin uirthi faoi mhír 3. Déanfaidh an Gníomhaireacht athbhreithniú ar an gcreat-treoirline neamhcheangailteach agus cuirfidh sí faoi bhráid an Choimisiúin í athuair i gcás ina n-iarrfar sin uirthi faoi mhír 6.

⇩ 714/2009
⇨ nua

~~4.6.~~ Má mheasann an Coimisiún nach rannchuidíonn an chreat-treoirline le ⇨ comhtháthú an mhargaidh ⇨, le neamh-idirdhealú, le hiomaíocht éifeachtach ná le feidhmiú éifeachtúil an mhargaidh, féadfaidh sé a iarraidh ar an nGníomhaireacht athbhreithniú a dhéanamh ar an gcreat-treoirline laistigh de thréimhse réasúnach agus í a chur faoi bhráid an ~~Coimisiúin~~ Choimisiúin athuair.

~~5.7.~~ Má mhainníonn an Gníomhaireacht creat-treoirline a chur faoi bhráid an Choimisiúin nó í a chur faoina bhráid athuair laistigh den tréimhse arna socrú ag an gCoimisiún faoi mhír ~~32~~ or ~~64~~, tarraingeoidh an Coimisiún suas an chreat-treoirline neamhcheangailteach i dtrácht.

~~6.8.~~ Iarrfaidh an Coimisiún ar ~~an~~ ENTSO don Leictreachas ⇨ nó, i gcás ina gcinnear sin sa liosta tosaíochta de bhun mhír 2, ar an eintiteas AE do DSOanna don Leictreachas ⇨ ⇨ togra maidir le ⇨ cód gréasáin atá i gcomhréir leis an gcreat-treoirline ábhartha a chur faoi bhráid na Gníomhaireachta laistigh de thréimhse réasúnach nach faide ná 12 mhí.

~~7. Laistigh de thréimhse trí mhí ón lá a bhfaighfear cód gréasáin, ar thréimhse í a bhféadfaidh an Gníomhaireacht dul i gcomhairle go foirmiúil leis na geallsealbhóirí ábhartha lena linn, soláthróidh an Gníomhaireacht tuairim réasúnaithe don ENTSO don Leictreachas maidir leis an gcód gréasáin.~~

~~8. Féadfaidh an ENTSO don Leictreachas an cód gréasáin a leasú i bhfianaise thuairim na Gníomhaireachta agus é a chur faoi bhráid na Gníomhaireachta athuair.~~

⇩ 714/2009 (oiriúnaithe)
⇨ nua

~~4.9.~~ ⇨ Tionólfaidh ENTSO don Leictreachas, nó, i gcás ina gcinnear sin sa liosta tosaíochta de bhun mhír 2, an t-eintiteas AE do DSOanna, coiste dréachta a chuideoidh leis le nós imeachta forbartha na gcód gréasáin. Ar an gcoiste dréachta sin, beidh ionadaithe ó ENTSO don Leictreachas, ón nGníomhaireacht, ón eintiteas AE do DSOanna, agus más iomchuí oibreoirí ainmnithe sa mhargadh leictreachais mar aon le líon teoranta de na geallsealbhóirí sin is mó lena mbaineann. ⇨ Tarraingeoidh ~~an~~ ENTSO don Leictreachas suas ⇨ nó, i gcás ina gcinnear sin sa liosta tosaíochta de bhun mhír 2, an t-eintiteas AE do DSOanna, ⇨ ⇨ moltaí

maidir le ~~↔~~ cóid ghréasáin sna réimsí dá dtagraítear i ~~mír 46 den 6 Airteagal seo~~ mír 1 arna iarraidh sin ag an gCoimisiún, i gcomhréir le ~~mír 8 Airteagal 6(6)~~.

~~9.10. Nuair is deimhin leis an nGníomhaireacht~~ Déanfaidh an Gníomhaireacht ~~↔ athbhreithniú ar an gcód gréasáin agus áiritheoidh sí ↔ go bhfuil an cód gréasáin i gcomhréir leis an gcreat-treoirline ábhartha ↔ agus ina rannchuidiú le comhtháthú an mhargaidh, le neamh-idirdhealú, le hiomaíocht éifeachtach agus le feidhmiú éifeachtúil an mhargaidh, agus ↔ déanfaidh an Gníomhaireacht~~ tíolaicfidh sí leagan ~~↔ athbhreithnithe ↔ den chód gréasáin don Choimisiún agus féadfaidh sí a mholadh go nglacfar é laistigh de ↔ shé mhí ón lá a bhfaighfear an togra ↔ thréimhse ama réasúnach. Mura nglacfaidh an Coimisiún an cód gréasáin, luafaidh sé na cúiseanna atá leis sin.~~ ~~↔ Sa togra a chuirfidh sí faoi bhráid an Choimisiúin, cuirfidh an Gníomhaireacht san áireamh na tuairimí a fuarthas ó gach páirtí agus an togra á dhréachtú faoi stiúir ENTSO don Leictreachas nó an eintitis AE do DSOanna, agus rachaidh sí i gcomhairle go foirmiúil leis na geallsealbhóirí ábhartha maidir leis an leagan a chuirfear faoi bhráid an Choimisiúin. ↔~~

~~10.11.~~ I gcás ~~an~~ ENTSO don Leictreachas ~~↔~~ nó an t-eintitas AE do DSOanna ~~↔~~ a bheith tar éis mainneachtain cód gréasáin a fhorbairt laistigh den tréimhse ama a bheidh socraithe ag an gCoimisiún faoi mhír ~~86~~, féadfaidh an Coimisiún a iarraidh ar an nGníomhaireacht dréachtchód gréasáin a ullmhú ar bhonn na creat-treoirline ábhartha. Féadfaidh an Gníomhaireacht dul i mbun tuilleadh comhairliúcháin le linn dréachtchód gréasáin a ullmhú faoin mír seo. Déanfaidh an Gníomhaireacht dréachtchód gréasáin, arna ullmhú faoin mír seo, a chur faoi bhráid an Choimisiúin agus féadfaidh sí a mholadh go nglacfar é.

~~11.12.~~ Féadfaidh an Coimisiún, ar a thionscnamh féin, i gcás ~~an~~ ENTSO don Leictreachas ~~↔~~ nó an t-eintitas AE do DSOanna ~~↔~~ a bheith tar éis mainneachtain cód gréasáin a fhorbairt, nó i gcás an Gníomhaireacht a bheith tar éis mainneachtain dréachtchód gréasáin a fhorbairt dá dtagraítear i mír ~~1140~~ den Airteagal seo, nó ar mholadh ón nGníomhaireacht faoi mhír ~~109~~ den Airteagal seo, féadfaidh an Coimisiún cód gréasáin amháin nó níos mó a ghlacadh sna réimsí a liostaítear i ~~mír 1 Airteagal 8(6)~~.

~~13.~~ I gcás ina mbeartóidh an Coimisiún cód gréasáin a ghlacadh ar a thionscnamh féin, rachaidh an Coimisiún i gcomhairle leis an nGníomhaireacht, ~~leis an~~ ENTSO don Leictreachas agus leis na geallsealbhóirí ábhartha uile maidir leis an dréachtchód gréasáin le linn tréimhse nach giorra ná dhá mhí. ~~Maidir leis na bearta sin, atá ceaptha chun cilimintí neamhriachtanacha den Rialachán seo a leasú trína fhorlíonadh, glacfar iad i gcomhréir leis an nós imeachta rialúcháin lena ngabhadh grinnscrúdú agus dá dtagraítear in Airteagal 23(2).~~

~~12.14.~~ Beidh an tAirteagal seo gan dochar do cheart an Choimisiúin na tTreoirlínte a ghlacadh agus a leasú mar atá leagtha síos in Airteagal ~~5748~~. ~~↔~~ Beidh sé gan dochar don fhéidearthacht atá ag ENTSO don Leictreachas treoraíocht neamhcheangailteach a fhorbairt sna réimsí a leagtar amach i mír 1 ar choinníoll nach mbaineann sin le réimsí a chumhdaítear le hiarraidh a chuirfear chuige ón gCoimisiún. Cuirfear an treoraíocht sin faoi bhráid na Gníomhaireachta le go dtabharfaidh sí tuairim ina leith. Tabharfaidh ENTSO don Leictreachas aird chuí ar an tuairim sin. ↔

Leasuithe ar chóid ghréasáin

↓ nua

1. Tabharfar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 63 i dtaca le leasú na gcód gréasáin de réir an nós imeachta atá in Airteagal 55. Féadfaidh an Ghníomhaireacht freisin leasuithe a mholadh de réir an nós imeachta a leagtar amach i míreanna 2 go 4 den Airteagal seo.

↓ 714/2009 (oiriúnaithe)
⇒ nua

~~12.~~ Féadfaidh daoine ar dóigh dóibh leas a bheith acu sa chód gréasáin, lena n-áirítear ~~an~~ ENTSO don Leictreachas, ⇒ an t-einteachas AE do DSOanna, ⇐ oibreacha córais tarchurtha, úsáideoirí córas agus tomhaltóirí, dréachtleasuithe ar aon chód gréasáin a ghlactar faoi Airteagal ~~55~~6 a mholadh don Ghníomhaireacht. Ar a tionscnamh féin, féadfaidh an Ghníomhaireacht leasuithe a mholadh freisin.

~~23. Rachaidh an Ghníomhaireacht i gcomhairle leis na geallsealbhóirí go léir i gcomhréir le hAirteagal 10 de Rialachán (CE) Uimh. 9991/2009. Tar éis an phróisis sin, féadfaidh an Ghníomhaireacht tograí réasúnaithe le haghaidh leasuithe a chur chuig an gCoimisiún, á mhíniú conas atá na tograí sin i gcomhréir le cuspóirí na gcód gréasáin a leagtar amach in Airteagal ~~6~~ 55(2). ⇒ I gcás inar dóigh léi go bhfuil moladh maidir le leasú inghlactha, agus i gcás leasuithe dá tionscnamh féin, ⇐ ☒ rachaidh an Ghníomhaireacht i gcomhairle leis na geallsealbhóirí go léir i gcomhréir le hAirteagal 15 de [athmhúnlú ar Rialachán (CE) Uimh. 713/2009 arna mholadh ag COM(2016) 863/2]. ☒~~

~~3-4. Maidir leis an gCoimisiún, tabharfar de chumhacht dó féadfaidh sé, agus tograí na Gníomhaireachta á gcur san áireamh, leasuithe a ghlacadh ar aon chód gréasáin arna ghlacadh faoi Airteagal 55 6. Maidir leis na bearta sin, atá ceaptha chun eilimintí neamhriachtanacha den Rialachán seo a leasú trína fhorlíonadh, glacfar iad ⇒ mar ghníomhartha tarmligthe ⇐ i gcomhréir le hAirteagal 63. an nós imeachta rialúcháin lena ngabhann grinnscrúdú dá dtagraítear in Airteagal 23(2)~~

~~4-5. Le linn na leasuithe atá beartaithe faoin nós imeachta a leagtar amach in Airteagal 63 23(2) a bheith á mbreithniú, ní bhreithneofar ach amháin na gnéithe a bhaineann leis an leasú atá beartaithe. Beidh na leasuithe sin atá beartaithe gan dochar do leasuithe eile a fhéadfaidh an Coimisiún a mholadh.~~

↓ nua

1. Féadfaidh an Coimisiún treoirlínte ceangailteacha a ghlacadh sna réimsí atá liostaithe thíos.
2. Féadfaidh an Coimisiún gníomh tarmligthe a ghlacadh mar Threoirlíne sna réimsí sin ina bhféadfaí gníomhartha dá leithéidí a fhorbairt freisin de réir nós imeachta na gcód gréasáin de bhun Airteagal 55 (1).

↓ 714/2009 (oiriúnaithe)
 ⇒ nua

~~1.3. I gcás inarb iomchuí~~, Féadfar Treoirlínte ⇒ a ghlacadh ⇐ i dtaca leis an sásra um chúiteamh idir oibreoirí córas tarchurtha. ☒ Sonrófar ☒, i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar amach in Airteagail ~~46~~¹³ agus ~~16~~¹⁴:

- (a) mionsonraí an nós imeachta lena gcinntear cé acu d'oibreoirí na gcóras tarchurtha a dhlífidh cúiteamh a íoc as sreabha trasteorann, lena n-áirítear an deighilt idir oibreoirí na gcóras náisiúnta tarchurtha ina dtionscnaíonn sreabha trasteorann agus oibreoirí na gcóras náisiúnta tarchurtha ina gcríochnaíonn na sreabha sin, i gcomhréir le hAirteagal ~~46~~¹³(2);
- (b) mionsonraí an nós imeachta íocaíochta a bheidh le leanúint, lena n-áirítear an chéad tréimhse a n-íocfar cúiteamh ina leith a chinneadh, i gcomhréir leis an dara fomhír d'Airteagal ~~46~~¹³(3);
- (c) mionsonraí na modheolaíochtaí lena gcinntear na sreabha trasteorann a óstáiltear agus a n-íocfar cúiteamh ina leith faoi Airteagal ~~46~~¹³, ó thaobh chainníocht agus chineál na sreabh, agus lena gcinntear ainmniú méideanna na sreabh sin mar shreabha a thionscnaíonn agus/nó a chríochnaíonn i gcórais tarchurtha Ballstát aonair, i gcomhréir le hAirteagal ~~46~~¹³(5);
- (d) mionsonraí na modheolaíochta lena gcinntear na costais agus na sochair a thabhaítear mar thoradh ar shreabha trasteorann a óstáil, i gcomhréir le hAirteagal ~~46~~¹³(6);
- (e) mionsonraí na cóireála ar shreabha leictreachais a thionscnaíonn nó a chríochnaíonn i dtíortha lasmuigh den Limistéar Eorpach Eacnamaíoch, agus é sin i gcomhthéacs an tsásra um chúiteamh idir oibreoirí córas tarchurtha; agus
- (f) rannpháirtíocht na gcóras náisiúnta atá idirnasctha trí línte srutha dhíriigh, i gcomhréir le hAirteagal ~~46~~¹³.

~~2.4. Féadfar, leis na treoirlínte, rialacha iomchuí a chinneadh freisin as a dtiocfaidh comhehuíbhíú leanúnach na mbunphrionsabail~~ ⇒ ar dá réir a shocraítear ⇐ muirir a ghearrtar ar tháirgeoirí, ⇒ stóráil fuinnimh ⇐ agus ☒ custaiméirí ☒ ~~tomhaltóirí~~ (lód) faoi chórais taraifi náisiúnta ⇒ dáileacháin agus tarchurtha ⇐ ⇒ agus córais bhailiúcháin ⇐, lena n-áirítear an sásra um chúiteamh idir oibreoirí córas tarchurtha a chur san áireamh sna muirir gréasáin náisiúnta agus comharthaí suímh éifeachtúla agus ábhartha a sholáthar, i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar amach in Airteagal ~~16~~¹⁴.

Leis na ~~t~~Treoirlínte⇒, féadfar ⇐ ~~déanfar~~ foráil a dhéanamh maidir le comharthaí suímh comhchuibhithe iomchuí agus éifeachtúla ar leibhéal an ~~⊗~~ Aontais ~~⊗~~ ~~Chomhphobail~~.

Ní chuirfidh aon chomhchuibhiú den sórt sin cosc ar na Ballstáit sásraí a chur i bhfeidhm lena n-áiríteofar go mbeidh na muirir a íocann ~~⊗~~ custaiméirí ~~⊗~~ ~~tomhaltóirí~~ (lód) inchomparáide ar fud a gcriche.

~~3.5.~~ I gcás inarb iomchuí, ~~sonrófar~~ is féidir an méid seo a leanas freisin a shonrú sna ~~t~~Treoirlínte lena soláthraítear an leibhéal íosta comhchuibhithe is gá chun aidhm an Rialacháin seo a bhaint amach:

~~(a) mionsonraí maidir le soláthar faisnéise, i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar amach in Airteagal 15;~~

~~(a)~~ ~~b)~~ mionsonraí i dtaca leis na rialacha maidir le trádáil leictreachais;

~~(be)~~ mionsonraí i dtaca leis na rialacha maidir le dreasacht infheistíochta d'acmhainn idirnascairí, lena n-áirítear comharthaí suímh;

~~(b) mionsonraí i dtaca leis na réimsí a liostaítear in Airteagal 8(6).~~

~~Chuirge sin, rachaidh an Coimisiún i gcomhairle leis an nGníomhaireacht agus leis an ENTSO don Leictreachas.~~

~~4. In Iarscríbhinn I, leagtar síos Treoirlínte maidir le bainistiú agus leithdháileadh acmhainn tarchurtha na n-idirnascairí atá ar fáil idir córais náisiúnta.~~

↓ 347/2013 (oiriúnaithe)
(oiriúnaithe)

~~4a.6.~~ Féadfaidh an Coimisiún treoirlínte a ghlacadh maidir leis an gcomhordú oibríochtúil a chur chun feidhme idir na hoibreoirí córais tarchurtha ar leibhéal an Aontais. Beidh na treoirlínte sin comhsheasmhach leis na cóid ghréasáin agus cuirfidh na treoirlínte sin leis na cóid ghréasáin dá dtagraítear in Airteagal ~~556~~ den Rialachán seo agus cuirfidh na treoirlínte sin leis na sonraíochtaí arna nglacadh ~~agus leis an tuairim ón nGníomhaireacht~~ dá dtagraítear in Airteagal ~~27(1)(g)8(3)(a)~~ den Rialachán seo. Le linn don Choimisiún na treoirlínte sin a ghlacadh, déanfaidh sé ceanglais oibríochtúla réigiúnacha agus náisiúnta éagsúla a chur san áireamh.

Déanfar na treoirlínte sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal ~~23(3)~~ 62(2).

↓ 714/2009 (oiriúnaithe)
⇒ nua

~~75. Féadfaidh an Coimisiún treoirlínte a ghlacadh i ndáil leis na saincheisteanna a liostaítear i mír 1, i mír 2 agus i mír 3 den Airteagal seo. Féadfaidh sé na treoirlínte dá dtagraítear i mír 4 den Airteagal seo a leasú, i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos in Airteagal 15 agus in Airteagal 16, go háirithe chun treoirlínte mionsonraithe maidir leis na modheolaíochtaí uile um leithdháileadh acmhainne a chuirtear i bhfeidhm go praiticiúil a chur san áireamh agus chun a áirithiú go bhforbrófar sásraí um bainistiú ar phlódú ar bhealach a bheidh comhoiriúnach le cuspóirí an mhargaidh inmheánaigh. I gcás inarb iomchuí le linn leasuithe den sórt sin a dhéanamh, bunófar comhrialaigh maidir le caighdeán íosta sábháilteachta agus~~

~~oibríochta i ndáil le húsáid agus oibriú an ghréasáin, dá dtagraítear in Airteagal 15(2). Maidir leis na bearta sin, atá ceaptha chun cilimintí neamhriachtanacha den Rialachán seo a leasú trína fhorlíonadh, glacfar iad i gcomhréir leis an nós imeachta rialúcháin lena ngabhann grinnscrúdú agus dá dtagraítear in Airteagal 23(2).~~

Le linn tTreoirilínte a ghlacadh nó á leasú, déanfaidh an Coimisiún mar a leanas: ⇒ rachaidh sé i gcomhairle leis an nGníomhaireacht, le ENTSO don Leictreachas agus leis na geallsealbhóirí eile, más ábhartha. ⇐

~~(a) áiríteoidh sé go soláthraíonn na treoirilínte an leibhéal íosta comhehuibhithe is gá chun aidhmeanna an Rialachán seo a bhaint amach agus nach rachaidh siad thar a bhfuil riachtanach chun na críche sin; agus~~

~~(b) léireoidh sé na gníomhaíochtaí a rinne sé i ndáil le comhréireacht rialacha tríú tíortha, ar euid de chóras leictreachais an Chomhphobail iad, leis na Treoirilínte i dtrácht.~~

~~Le linn Treoirilínte a ghlacadh den chéad uair faoin Airteagal seo, áiríteoidh an Coimisiún go gceomhdófar, le haon dréachtbheart amháin, na saincheisteanna sin ar a laghad dá dtagraítear i bpointe (a) agus i bpointe (d) de mhír 1 agus i mír 2.~~

Airteagal 58~~21~~

Ceart na mBallstát foráil a dhéanamh maidir le bearta níos mionsonraithe

Beidh an Rialachán seo gan dochar do chearta na mBallstát bearta a choimeád ar bun nó a thabhairt isteach ar bearta iad ina bhfuil forálacha níos mionsonraithe ná na forálacha a leagtar amach sa Rialachán seo, nó sna tTreoirilínte dá dtagraítear in Airteagal 57~~18~~ ⇒ nó sna cóid ghréasáin dá dtagraítear in Airteagal 55, ar choinníoll nach gcuireann na bearta sin i mbaol éifeachtúlacht reachtaíocht an Aontais ⇐.

Caibidil VIII

⊠ Forálacha críochnaitheacha ⊠

Airteagal 59~~17~~

Idirnascairí nua

1. Féadfar idirnascairí nua srutha dhíriú a dhíolmhú go ceann tréimhse teoranta, arna iarraidh sin, ó fhorálacha Airteagal 17(2)~~16(6)~~ den Rialachán seo agus Airteagal 69, 433~~2~~ agus Airteagal 59~~27~~(6) agus 60(1)~~(10)~~ de [athmhúnlú ar Threoir 2009/72/CE arna mholadh ag COM(2016) 864/2] Treoir 2009/72/CE ar na coinníollacha seo a leanas:
 - (a) ní mór go bhfeabhsaíonn an infheistíocht an iomaíocht i soláthar an leictreachais;
 - (b) tá an leibhéal riosca a bhaineann leis an infheistíocht de chineál a fhágann nach ndéanfar an infheistíocht mura dtugtar díolúine;
 - (c) ní mór an t-idirnascaire a bheith faoi úinéireacht duine nádúrtha nó duine dhlítheanaigh nach ionann, ó thaobh a fhoirm dlí de ar a laghad, agus na hoibreoirí córais ar ina gcórais a thógfar an t-idirnascaire sin;
 - (d) gearrfar muirir ar úsáideoirí an idirnascaire sin;

- (e) ón tráth a tharla oscailt pháirteach an mhargaidh dá dtagraítear in Airteagal 19 de Threoir 96/92/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 19 Nollaig 1996 maidir le rialacha don mhargadh inmheánach sa leictreachas [10]⁴³, ní dhearnadh aon chuid de chostais chaipitiúla ná de chostais oibriúcháin an idirnascaire a ghnóthú ó aon chuid de na muirir a gearradh as úsáid na gcóras tarchurtha nó dáileacháin a nasctar le chéile leis an idirnascaire; agus
- (f) ní chun aimhleas na hiomaíochta ná chun aimhleas fheidhmiú éifeachtach an mhargaidh inmheánaigh sa leictreachas atá an díolúine, ná chun aimhleas fheidhmiú éifeachtúil an chórais atá á rialáil agus a bhfuil an t-idirnascaire nasctha leis.
2. Beidh feidhm freisin ag mír 1, i gcásanna eisceachtúla, maidir le hidirnascairí srutha ailtéarnaigh ar choinníoll go mbeidh na costais agus na rioscaí a ghabhann leis an infheistíocht sách ard i gcomparáid leis na costais agus na rioscaí a thabhaítear de ghnáth nuair a dhéantar dhá chóras tarchurtha náisiúnta chomharsanacha a nascadh.
 3. Beidh feidhm freisin ag mír 1 maidir le méaduithe suntasacha acmhainne in idirnascairí atá ann cheana féin.
 4. Glacfaidh údaráis rialála na mBallstát lena mbaineann an cinneadh maidir leis an díolúine dá dtagraítear faoi mhír 1, faoi mhír 2 agus faoi mhír 3, ar bhonn cás ar chás. Féadfar acmhainn iomlán nó cuid d'acmhainn an idirnascaire nua, nó acmhainn iomlán nó cuid d'acmhainn an idirnascaire atá ann cheana féin ach a bhfuil méadú suntasach curtha ar a acmhainn, a chumhdach le díolúine.

Laistigh de dhá mhí ón dáta a mbeidh an iarraidh ar dhíolúine faighte ag an údarás deireanach de na húdaráis rialála lena mbaineann, féadfaidh an Ghníomhaireacht tuairim chomhairleach a chur faoi bhráid na n-údaráis rialála sin, ar tuairim í a d'fhéadfadh a bheith mar bhunús dá gcinneadh.

Agus cinneadh á dhéanamh i dtaobh díolúine a dheonú, breithneofar, ar bhonn cás ar chás, an gá atá le coinníollacha a fhorchur maidir le ré na díolúine agus maidir le rochtain neamh-idirdhealaitheach ar an idirnascaire. Agus cinneadh á dhéanamh i dtaobh na gcoinníollacha sin, cuirfear san áireamh, go háirithe, an acmhainn bhreise a bheidh le forbairt nó an modhnú a bheidh le déanamh ar an acmhainn atá ann cheana, creat ama an tionscadail agus na dálaí náisiúnta.

Sula ndeonóidh siad díolúine, déanfaidh údaráis rialála na mBallstát lena mbaineann cinneadh faoi na rialacha agus faoi na sásraí a bheidh ann leis an acmhainn a bhainistiú agus a leithdháileadh. Áireofar leis na rialacha um bainistiú ar phlódú go mbeidh oibleagáid ann maidir le haon acmhainn neamhúsáidte a thairiscint ar an margadh agus go mbeidh úsáideoirí i dteideal a n-acmhainní conarthacha a thrádáil ar an margadh tánaisteach. Agus measúnú á dhéanamh ar na critéir dá dtagraítear i bpointe (a), i bpointe (b) agus i bpointe (f) de mhír 1, cuirfear san áireamh torthaí an nós imeachta um leithdháileadh acmhainne.

I gcás ina dtagann na húdaráis rialála go léir lena mbaineann ar chomhaontú, laistigh de shé mhí, faoin gcinneadh i dtaobh na díolúine, cuirfidh siad an cinneadh sin in iúl don Ghníomhaireacht.

Maidir leis an gcinneadh i dtaobh na díolúine, lena n-áirítear aon choinníollacha dá dtagraítear sa dara fomhír den mhír seo, beidh sé cuí-réasúnaithe agus foilseofar é.

⁴³

Treoir 96/92/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 19 Nollaig 1996 maidir le rialacha comhchoiteanna don mhargadh inmheánach sa leictreachas (IO L 27, 30.1.1997, lch. 20).

5. Glacfaidh an Ghníomhaireacht an cinneadh dá dtagraítear i mír 4:
 - (a) i gcás nach mbeidh na húdaráis rialála go léir lena mbaineann in ann teacht ar chomhaontú laistigh de shé mhí ón dáta ar iarradh an díolúine os comhair an údaráis dheireanaigh de na húdaráis rialála sin; nó
 - (b) arna iarraidh sin go comhpháirteach do na húdaráis rialála lena mbaineann.

Sula ndéanfaidh an Ghníomhaireacht cinneadh den sórt sin, rachaidh sí i gcomhairle leis na húdaráis rialála lena mbaineann agus leis na hiarratasóirí.
6. D'ainneoin mhír 4 agus mhír 5, féadfaidh na Ballstáit a fhoráil go gcuirfidh an t-údarás rialála nó go gcuirfidh an Ghníomhaireacht, de réir mar a bheidh, a tuairim nó a tuairim maidir leis an iarraidh ar dhíolúine faoi bhráid an chomhlachta ábhartha sa Bhallstát, le cinneadh foirmiúil a fháil ina taobh. Foilseofar an tuairim sin in éineacht leis an gcinneadh.
7. Déanfaidh na húdaráis rialála cóip de gach iarraidh ar dhíolúine a tharchur gan mhoill mar eolas chuig an nGníomhaireacht agus chuig an gCoimisiún ar an iarraidh sin a fháil dóibh. Déanfaidh na húdaráis rialála lena mbaineann, nó an Ghníomhaireacht (na comhlachtaí a thugann fógra), fógra faoin gcinneadh a thabhairt don Choimisiún gan mhoill, mar aon leis an bhfaisnéis ábhartha uile a bhaineann leis an gcinneadh. Féadfar an fhaisnéis sin a chur faoi bhráid an Choimisiúin i bhfoirm chomhiomlán, le go bhféadfaidh an Choimisiún teacht ar chinneadh a mbeidh bonn maith faoi. Beidh an méid seo a leanas, go háirithe, san fhaisnéis sin:
 - (a) na cúiseanna mionsonraithe ar ar a mbonn a deonaíodh nó a diúltaíodh an díolúine, lena n-áirítear an fhaisnéis airgeadais lena gcosnaítear an gá atá leis an díolúine;
 - (b) an anailís a rinneadh ar an éifeacht a bheidh ar an iomaíocht agus ar fheidhmiú éifeachtach an mhargaidh inmheánaigh sa leictreachas, mar thoradh ar dheonú na díolúine;
 - (c) na cúiseanna atá leis an tréimhse ama agus an sciar d'acmhainn iomlán an idirnascaire i dtrácht agus a bhfuil an díolúine á deonú ina leith; agus
 - (d) toradh an chomhairliúcháin a rinneadh leis na húdaráis rialála lena mbaineann.
8. Laistigh de thréimhse $\Rightarrow$ 50 lá oibre $\Leftarrow$ ~~dhá mhí~~ ón lá tar éis an dáta a bhfaighfear an fógra faoi mhír 7, féadfaidh an Coimisiún cinneadh a dhéanamh lena n-iarrfar ar na comhlachtaí a thugann fógra leasú a dhéanamh ar an gcinneadh chun díolúine a dheonú, nó an cinneadh sin a tharraingt siar. Féadfar an tréimhse ~~dhá mhí~~ $\Rightarrow$ 50 lá oibre $\Leftarrow$ sin a fhadú go ceann tréimhse bhreise $\Rightarrow$ 50 lá oibre $\Leftarrow$ ~~dhá mhí~~ i gcás ina mbeidh faisnéis bhreise á lorg ag an gCoimisiún. Tosóidh an tréimhse bhreise sin ar an lá tar éis an dáta a bhfaighfear an fhaisnéis iomlán. Féadfar an tréimhse tosaigh ~~dhá mhí~~ a fhadú freisin le toiliú an Choimisiúin agus na gcomhlachtaí a thugann fógra araon.

Más rud é nach soláthrófar an fhaisnéis a iarradh laistigh den tréimhse a leagtar síos san iarraidh, measfar go bhfuil an fógra tarraingthe siar mura rud é, roimh dheireadh na tréimse sin, go bhfadaítear an tréimhse le toiliú an Choimisiúin agus na gcomhlachtaí a thugann fógra araon nó go gcuireann na comhlachtaí a thugann fógra in iúl don Choimisiún, i ráiteas cuí-réasúnaithe, go measann siad go bhfuil an fógra iomlán.

Comhlíonfaidh na comhlachtaí a thugann fógra cinneadh ón gCoimisiún chun an cinneadh i dtaobh díolúine a leasú nó a tharraingt siar laistigh de mhí amháin agus cuirfidh siad an Coimisiún ar an eolas dá réir sin.

Caomhnóidh an Coimisiún rúndacht aon fhaisnéise tráchtála íogaire.

Rachaidh formheas an Choimisiúin maidir le cinneadh i dtaobh díolúine in éag dhá bhliain tar éis an dáta ar glacadh é, i gcás nach mbeidh an obair thógála ar an idirnascaire tosaithe faoin dáta sin agus cúig bliana tar éis an dáta ar glacadh é mura mbeidh an t-idirnascaire ag feidhmiú faoin dáta sin, mura rud é go gcinneann an Coimisiún ⇒ ,ar bhonn iarraidh chuí-réasúnaithe de chuid na gcomhlachtaí a thugann fógra, ⇐ gurb ann d'aon mhoill mar gheall ar chonstaicí nach raibh aon neart ag an duine ar deonáíodh an díolúine dó orthu.

⇓ nua

9. I gcás ina gcinneann údaráis rialála an Bhallstáit lena mbaineann cinneadh a mhodhnú de bhun mhír 1, tabharfaidh siad fógra faoin gcinneadh sin don Choimisiún gan mhoill, mar aon leis an bhfaisnéis ábhartha uile a bhaineann leis an cinneadh. Beidh feidhm ag míreanna 1 go 8 i dtaca leis na gcinneadh faoinar tugadh fógra, agus sainghnéithe na díolúine reatha á gcur san áireamh.
10. Féadfaidh an Coimisiún, arna iarraidh sin air nó ar a thionscnamh féin, na himeachtaí a atosú:
 - (a) i gcás, agus aird chuí á tabhairt ar ionchais dhlísteanacha na bpáirtithe agus ar an gcothroime eacnamaíoch a baineadh amach sa chéad chinneadh díolúine, inar tharla athrú ábharach do cheann ar bith de na fíricí ar ar bunaíodh an cinneadh;
 - (b) i gcás ina ngníomhaíonn na gnóthais lena mbaineann ar bhealach a thagann salach ar a gcuid gealltanais; nó
 - (c) i gcás ina raibh an cinneadh bunaithe ar eolas a chuir na páirtithe ar fáil a bhí neamhiomlán, mícheart nó míthreorach.

↓ 714/2009 (oiriúnaithe)
⇒ nua

~~11.9. Maidir leis an gCoimisiún, [X] tabharfar de chumhacht dó [X] féadfaidh sé Treoirínte~~
⇒ gníomhartha tarmligthe i gcomhréir le hAirteagal 63 maidir le glacadh treoirínte ⇐ a
ghlacadh chun na coinníollacha a leagtar síos i mír 1 den Airteagal seo a chur i bhfeidhm agus
chun an nós imeachta a leagan amach a bheidh le leanúint d'fhonn mír 4, 7, agus 8 ⇐, 9 agus
10 ⇐ den Airteagal seo a chur chun feidhme. ~~Maidir leis na bearta sin, atá ceaptha chun~~
~~eilimintí neamhriachtanacha den Rialachán seo a leasú trína fhorlíonadh, glaeфар iad i~~
~~gcomhréir leis an nós imeachta rialúcháin lena ngabhann grinnscrúdú agus dá dtagraítear in~~
~~Airteagal 23(2).~~

~~[Airteagal 19~~

~~Údarás rialála~~

~~Le linn a bhfreagraíochtaí a fheidhmiú, áiríteoidh na húdaráis rialála go geomhlionfar an Rialachán seo agus go geomhlionfar na Treoirí lena nglacadh de bhun Airteagal 18. I gcás inarb iomchuí chun aidhmeanna an Rialacháin seo a chomhlíonadh, rachaidh na húdaráis rialála i geomhar lena chéile, leis an gCoimisiún agus leis an nGníomhaireacht i geomhlíonadh Chaibidil IX de Threoir 2009/72/CE.]~~

Airteagal 60~~20~~

Faisnéis a sholáthar agus rúndacht

1. Déanfaidh na Ballstáit agus na húdaráis rialála an fhaisnéis go léir is gá chun críocha ⇒ forálacha an Rialacháin seo a chur chun feidhme ⇐ ~~Airteagal 13(4) agus Article 18~~, a sholáthar don Choimisiún, arna iarraidh sin dó.

~~Go háirithe, chun críocha Airteagal 13(4) agus (6), déanfaidh na húdaráis rialála, ar bhonn tráthrialta, faisnéis a sholáthar maidir leis na costais iarbhrí a thabhaíonn na hoibreoí náisiúnta córas tarchuir, mar aon le sonraí agus an fhaisnéis ábhartha uile maidir leis na sreabha fisiciúla i ngréasáin na n-oibreoí córas tarchurtha agus maidir le costas na ngréasán.~~

Socróidh an Coimisiún teorainn ama réasúnach chun faisnéis a sholáthar, agus castacht na faisnéise is gá agus an phráinn a ghabhann leis an ngá sin á gcur san áireamh.

2. Más rud é nach soláthraíonn an Ballstát nó an t-údarás rialála lena mbaineann an fhaisnéis sin laistigh den teorainn ama a shocraítear de bhun mhír 1 ~~den Airteagal seo~~, féadfaidh an Coimisiún an fhaisnéis uile is gá chun críche ⇒ forálacha an Rialacháin seo a chur chun feidhme ⇐ ~~Airteagal 13(4) agus Airteagal 18~~ a iarraidh go díreach ar na gnóthais lena mbaineann.

Agus iarraidh ar fhaisnéis á seoladh aige chuig gnóthas, seolfaidh an Coimisiún cóip den iarraidh, an tráth céanna, chuig údarás rialála an Bhallstáit a bhfuil ceannoifig an ghnóthais suite ina chríoch.

3. Ina iarraidh ar fhaisnéis faoi mhír 1, luafaidh an Coimisiún bunús dlí na hiarrata sin, an teorainn ama ar laistigh di is gá an fhaisnéis a sholáthar, cuspóir na hiarrata, agus na pionóis dá bhforáiltear in Airteagal ~~6122~~(2) i gcás ina ndéantar faisnéis a sholáthar atá mícheart, neamhiomlán nó míthreorach. Socróidh an Coimisiún teorainn ama réasúnach, agus castacht na faisnéise is gá agus an phráinn a ghabhann leis an ngá sin á gcur san áireamh.
4. Déanfaidh úinéirí na ngnóthas nó a n-ionadaithe agus, i gcás daoine dlítheanacha, na daoine a bhfuil údarú acu a bheith ina n-ionadaithe dóibh faoin dlí nó faoina n-ionstraim chorpraithe, an fhaisnéis a iarrtar a sholáthar. I gcás ina ndéanfaidh dlíodóirí atá údaraithe go cuí chun gníomhú amhlaidh an fhaisnéis a sholáthar thar ceann a gcliant, beidh freagracht iomlán fós ar an gcliant i gcás ina mbeidh an fhaisnéis a sholáthraítear neamhiomlán, mícheart nó míthreorach.
5. I gcás nach soláthraíonn gnóthas an fhaisnéis a iarrtar laistigh den teorainn ama a shocraíonn an Coimisiún nó i gcás ina soláthraíonn sé faisnéis neamhiomlán, féadfaidh an Coimisiún, le cinneadh, a cheangal go soláthrófar an fhaisnéis. Sonrófar, leis an gcinneadh, an fhaisnéis atá á iarraidh agus socrófar teorainn ama

iomchuí ar féidir an fhaisnéis a sholáthar laistigh di. Sonrófar ann na pionóis dá bhforáiltear in Airteagal ~~6122~~(2). Sonrófar ann freisin, an ceart chun an cinneadh a chur á athbhreithniú ag Cúirt Bhreithiúnais ☒ an Aontais Eorpaigh ☒ ~~na gComhphobal Eorpach~~.

Déanfaidh an Coimisiún, an tráth céanna, cóip dá chinneadh a sheoladh chuig údaráis rialála an Bhallstáit a bhfuil cónaí ar an duine ina chríoch nó a bhfuil ceannoifig an ghnóthais suite ina chríoch.

6. Is chun críocha ~~Airteagal 13(4) agus Airteagal 18~~ ⇒ forálacha an Rialacháin seo a chur chun feidhme ⇐ agus chun na gcríoch ~~críocha na nAirteagal~~ sin amháin a úsáidfear an fhaisnéis dá dtagraítear i mír 1 agus i mír 2.

Ní nochtfaidh an Coimisiún aon fhaisnéis ~~a gheofar de bhun an Rialacháin seo~~ ar faisnéis í de chineál a chumhdaítear faoi oibleagáid na rúndachta gairmiúla a gheofar de bhun an Rialacháin seo.

Airteagal ~~6122~~

Pionóis

1. Gan dochar do mhír 2, leagfaidh na Ballstáit síos rialacha maidir leis na pionóis a bheidh infheidhme i gcás sáruithe ar fhorálacha an Rialacháin seo ⇒ , na gcód gréasáin arna nglacadh de bhun Airteagal 55, agus na dtreoirilínte arna nglacadh de bhun Airteagal 57 ⇐ agus glacfaidh siad na bearta uile is gá chun a áirithiú go gcuirfear na forálacha sin chun feidhme. Ní mór na pionóis dá bhforáiltear a bheith éifeachtach, comhréireach agus athchomhairleach. ~~Déanfaidh na Ballstáit, faoin 1 Iúil 2004, fógra a thabhairt don Choimisiún maidir leis na rialacha sin a chomhfhreagraíonn do na forálacha a leagtar síos i Rialachán (CE) Uimh. 1228/2003 agus tabharfaidh siad fógra don Choimisiún gan mhoill maidir le haon leasú ina dhiaidh sin a dhéanfaidh difear dóibh. Tabharfaidh siad fógra don Choimisiún maidir leis na rialacha sin nach geomhfhreagraíonn do na forálacha a leagtar síos i Rialachán (CE) Uimh. 1228/2003 faoin 3 Márta 2011 agus tabharfaidh siad fógra gan mhoill don Choimisiún maidir le haon leasú ina dhiaidh sin a dhéanfaidh difear dóibh.~~
2. Féadfaidh an Coimisiún, le cinneadh, fineálacha nach mó ná 1 % de láimhdeachas iomlán na bliana gnó roimhe sin a fhorchur ar ghnóthais i gcás ina ndéanfaidh siad, d'aon ghnó nó go faillíoch, faisnéis mhícheart, neamhiomlán nó mhíthreorach a sholáthar mar fhreagairt ar iarraidh arna déanamh de bhun Airteagal ~~6020~~(3) nó i gcás ina mainneoidh siad faisnéis a sholáthar laistigh den teorainn ama arna socrú le cinneadh arna ghlacadh de bhun na chéad fhomhíre d'Airteagal ~~6020~~(5). Le linn méid fineála a shocrú, tabharfar aird ar thromchúis na mainneachtana ceanglais na chéad fhomhíre a chomhlíonadh.
3. Ní pionóis de chineál dlí choiriúil a bheidh sna pionóis dá bhforáiltear de bhun mhír 1 agus ní cinntí de chineál dlí choiriúil a bheidh sna cinntí a ghlacfar de bhun mhír 2.

Airteagal 6223

An nós imeachta coiste

1. Tabharfaidh an coiste arna chur ar bun le hAirteagal 6846 de Threoir 2009/72/CE [athmhúnlú ar Threoir 2009/72/CE arna mholadh ag COM(2016) 864/2] cúnamh don Choimisiún.

~~2. I gcás ina ndéantar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 5a(1) go (4) agus ag Airteagal 7 de Chinneadh 1999/468/CE, ag féachaint d'fhorálacha Airteagal 8 de.~~

~~23. I gcás ina ndéanfar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 5 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁴⁴ an 16 Feabhra 2011 lena leagtar síos na rialacha agus na prionsabail ghinearálta a bhaineann leis na sásraí maidir le rialú ag na Ballstáit ar fheidhmiú cumhachtaí cur chun feidhme ag an gCoimisiún.~~

Airteagal 24

~~Tuarascáil an Choimisiúin~~

~~Déanfaidh an Coimisiún faireachán ar chur chun feidhme an Rialacháin seo. Ina thuairise faoi Airteagal 47(6) de Threoir 2009/72/CE, tabharfaidh an Coimisiún tuairise freisin ar an taithí a fuarthas agus an Rialachán seo á chur i bhfeidhm. Go háirithe, déanfar scrúdú sa tuarascáil ar a mhéid a d'éirigh leis an Rialachán seo coinníollacha neamh-idirdhealaitheacha agus costas-leiritheacha a áirithiú do rochtain ar an ngréasán ar coinníollacha iad a bhaineann le malartuithe trasteorann leietreachais, d'fhonn rannchuidiú leis an rogha atá ag an geustaiméir i margadh inmheánach sa leietreachas a fheidhmiú go maith agus d'fhonn rannchuidiú le cinnteacht fhadéarmach an tsoláthair, agus ar a mhéid atá comharthaí éifeachtacha suimh ann. Más gá, beidh tograí agus/nó moltaí iomchuí ann in éineacht leis an tuarascáil~~

⁴⁴ Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Feabhra 2011 lena leagtar síos na rialacha agus na prionsabail ghinearálta a bhaineann leis na sásraí maidir le rialú ag na Ballstáit ar fheidhmiú cumhachtaí cur chun feidhme ag an gCoimisiún (IO L 55, 28.2.2011, lch. 13).

Airteagal 63

An tarmligean a fheidhmiú

1. Is faoi réir na gcoinníollacha a leagtar síos san Airteagal seo a thugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh.
2. Déanfar an chumhacht chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh dá dtagraítear in Airteagal 31(3), Airteagal 46(4), Airteagal 55(1), Airteagal 56 (1) agus (4), agus Airteagal 59(11) a thabhairt don Choimisiún go ceann tréimhse neamhchinntithe ama amhail ón (OP: *cuir isteach dáta a theachta i bhfeidhm*).
3. Féadfaidh Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle tarmligean na cumhachta dá dtagraítear in Airteagal 31(3), Airteagal 46(4), Airteagal 55(1), Airteagal 56 (1) agus (4), agus Airteagal 59(11) a chúlghairm in am ar bith. Déanfaidh cinneadh chun cúlghairm a dhéanamh deireadh a chur le tarmligean na cumhachta atá sonraithe sa chinneadh sin. Gabhfaidh éifeacht leis an lá tar éis fhoilsiú an chinnidh in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh* nó ar dháta is déanaí a shonrófar sa chinneadh. Ní dhéanfaidh sé difear do bhailíocht aon ghnímh tarmligthe atá i bhfeidhm cheana.
4. Roimh dó gníomh tarmligthe a ghlacadh, rachaidh an Coimisiún i mbun comhairliúcháin le saineolaithe arna n-ainmniú ag gach Ballstát i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos i gComhaontú Idirinstitiúideach an 13 Aibreán 2016 maidir le Reachtóireacht Níos Fearr.
5. A luaithe a ghlacfaidh sé gníomh tarmligthe, tabharfaidh an Coimisiún fógra, an tráth céanna, do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle faoi.
6. Ní thiocfaidh gníomh tarmligthe a ghlactar de bhun Airteagal 31(3), Airteagal 46(4), Airteagal 55(1), Airteagal 56 (1) agus (4), agus Airteagal 59(11) i bhfeidhm ach amháin mura mbeidh aon agóid curtha in iúl ag Parlaimint na hEorpa ná ag an gComhairle laistigh de thréimhse dhá mhí tar éis fógra faoin ngníomh sin a thabhairt do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle nó más rud é, roimh dhul in éag na tréimhse sin, go mbeidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle araon tar éis a chur in iúl don Choimisiún nach ndéanfaidh siad aon agóid. Déanfar an tréimhse sin a fhadú dhá mhí ar thionscnamh Pharlaimint na hEorpa nó na Comhairle.

Airteagal ~~64~~²⁵

Aisghairm

Táthar tar éis Rialachán (CE) Uimh. ~~714/2009~~ ^{714/2009} a ~~714/2009~~ ^{714/2009} aisghairmé ~~3 Márta 2011~~. Maidir le tagairtí a dhéantar don Rialachán aisghairthe, forléireofar iad mar thagairtí don Rialachán seo agus léifear iad i gcomhréir leis an tábla comhghaoil atá in Iarscríbhinn II.

Airteagal ~~65~~²⁶

Teacht i bhfeidhm

Tiocfaidh an Rialachán seo i bhfeidhm an fichiú lá tar éis lá a fhoilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.

Beidh feidhm aige ó ~~3 Márta 2011~~ ☒ 1 Eanáir 2020 ☒.

Beidh an Rialachán seo ina cheangal go huile agus go hiomlán agus beidh sé infheidhme go díreach i ngach Ballstát.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

*Thar ceann Pharlaimint na hEorpa
An tUachtarán*

*Thar ceann na Comhairle,
An tUachtarán*